

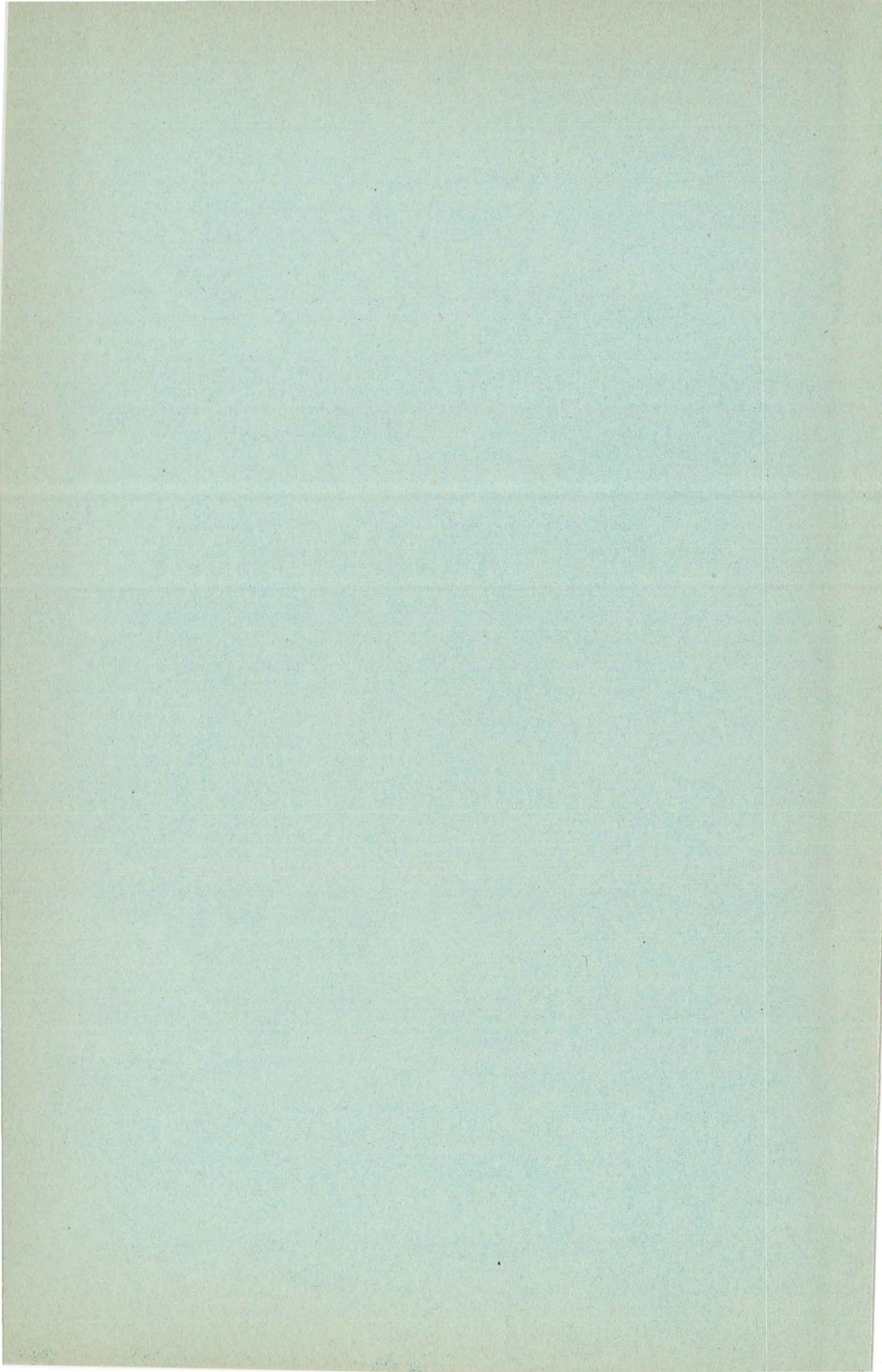
Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1950 — Nr. 10

Fiskeriinspektørenes virksomhet 1949 – 50

Utgitt av
Fiskeridirektøren

1951

I kommisjon hos Cammermeyers Boghandel
Oslo.

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1950 — Nr. 10

Fiskeriinspektørenes virksomhet 1949 — 50

Utgitt av
Fiskeridirektøren

1951

I kommisjon hos Cammermeyers Boghandel
Oslo.

As John Gregg's boktrykkeri, 2002 St.

Årberetning vedkommende Norges Fiskerier
1950 — Nr. 10

Fiskeritinspektørens virksomhet 1949—50

Ligitt av
Fiskeridirektøren

1951
Kommission des Commisaires
Oslo

INN H O L D

	Side
Forord	5
Beretninger fra fiskeriinspektøren i Finnmark, <i>R. Skotnes</i>	7
— » fung. fiskeriinspektør i Troms, <i>Bjørn Berg</i>	26
— » fiskeriinspektøren i Nordland, <i>Nils Gjerde</i>	42
— » fiskeriinspektøren i Møre og Trøndelag, <i>Aksel Næss</i>	54
— » fung. fiskeriinspektør for Vestlandet, <i>Ola Haaland</i>	64
— » fiskeriinspektøren på Skagerakkysten, <i>L. E. Buvik</i>	79

FORORD

Beretningene om fiskeriinspektørens virksomhet har tidligere vært trykt og inntatt i »Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier«, under avsnittet »Offentlige foranstaltninger i fiskeribedriftens interesse«. Siste gangen dette ble gjort var i 1937.

For framtiden vil beretningene fra fiskeriinspektørene bli utgitt årlig.

Dette hefte inneholder beretninger om fiskeriinspektørens virksomhet i budsjettåret 1949/50 (1. juli 1949—30. juni 1950).

Fiskeridirektoratet, Bergen den 15. desember 1950.

Klaus Sunnanå.

Kr. Bratland.

BERETNINGER

FRA FISKERIINSPEKTØREN I FINNMARK, R. SKOTNES.

1. kvartal 1949/50.

Hermed framkommer en kort beretning om forholdene i dette distrikt og litt om mitt virke for 1. kvartal 1949/50.

Småkvalfangsten. For de fangere av småkval i Finnmark som for første gang hadde konsesjon, ble det en stor skuffelse. Ikke fordi at der var mangel på kval på feltene, tvertimot, men fordi avsetningsforholdene ble vanskelig for til slutt å stoppe helt opp. De fleste har kostet seg nytt og kostbart fangstutstyr, og enkelte kom av fangstfeltet for første gang da kjøpet opphørte, og kunne ikke bli av med fangstene. Plassen på Vardø Kjøleanlegg var allerede opptatt, men en enkelt var så heldig for egen regning å få legge fangsten inn der. Etter hva fiskerne opplyser, har det i år vært massevis av kval til stede, og de som har fangstet den første tid mens avsetningsforholdene var gode, har ganske sikkert hatt et godt utbytte i forhold til den korte fangsttid. Noen statistiske oppgaver over ilandbrakt kvalkjøtt foreligger ikke.

Seisnurpenotfisket. Interessen blant fiskerne og produsentene har i denne periode som vanlig overveiende dreiet seg om seifisket. Tross dårlige værforhold, er fangstutbyttet meget godt sett i forhold til tidligere år. Deltakelsen i fisket har vært større, og ekkoloddet har selvsagt vært en medvirkende årsak til det gode resultat. Noen statistikk over deltakelsen i seisnurpenotfisket foreligger ikke. Av seifangstene er ca. 62,1 pst. saltet, 20,3 pst. hengt, vel 11 pst. iset og resten ca. 6 pst. anvendt til annen ferskfisk og fiskemel. Etter det store kvantum saltfisk, må en gå ut fra at bløggingen av seien har vært forholdsvis god. Bløggingen av seisnurpenotfangstene er i mange tilfelle meget vanskelig, og der kreves forholdsvis gode værforhold. Seifisket har i år vært større for Østfinnmark enn noe tidligere år etter krigen. Det totale fangstresultat ligger 4.227.951 kilo over kvantumet for samme tidsrom foregående år.

Det øvrige fiske har foregått som tidligere år fra mindre farkoster som har driftet langs kysten og delvis ut mot bakken. Fangstresultatet er noe bedre enn forrige år, og skyldes overveiende bedre avsetningsforhold særlig på hyse, en følge av større pakkergodtgjørelse.

Avsetningsforholdene. Disse har etter forholdene vært ganske bra. I begynnelsen av perioden ble der dog levert en del sei til oppmaling, som både skyldes mangel på kaiarbeidere og at der i fangstene forekom ikke ubetydelig kvantum småsei. Kvaliteten av tørrfisken er meget god, og den saltede sei er blitt meget fin og hvit, hvilket også er en følge av bløggingen. Den videre behandling har også vært upåklagelig.

Håkjerringfisken. Som følge av de dårlige priser på håkjerringlever og på grunn av at en hel del nå har anskaffet seg seisnurpenøter, har så vidt vites ingen forsøkt seg med fangst av håkjerring.

Sildefisken. Til sildoljefabrikken »Njord«, Øksfjord, er det i dette kvartal levert 2.492 hl fabrikk-sild. Silden har vært av pen størrelse og fangstene har foregått i Varangerfjord, Jarvfjord og Laksefjord. Det er også fanget litt sild på garn for Øksfjord, størrelse 10/12 på kiloet. Fiskerne har god tro på sild utover høsten, idet de har merket sild av mindre størrelse på innsig i fjordene på Vestfinnmark. »Njord« har til en fisker anskaffet en atomtrål for sild, og det skal bli interessant å følge med resultatene. Fiskerne er også av den oppfatning at silden står på dypt vann. At den er noe større skulle tyde på at man igjen skulle få sildeåringer.

Flyndrefisken i Barentshavet. I løpet av sommeren har det vært en del trafikk av danske og svenske fiskefartøyer på vei til og fra Barentshavet på fiske etter flyndre. Farkostene som er på ca. 70 til 90 fots lengde, har delvis vært innom Vardø, og det er opplyst om gode fangstresultater. Videre er det opplyst at skutene har gått direkte til England for salg av fangstene. Også 2 skuter fra Nordvågen i Finnmark har på slutten av sesongen vært en tur der borte. De kom imidlertid for sent, hvorfor ingen fangst iallfall av noen betydning ble tatt. Den ene skipper opplyste like overfor meg, at han var oppmerksom på at det var for sent, idet flyndren på denne tid søker opp på grunnere vann, som i dette tilfelle vil si inn på russisk sjøterritorium. Så vidt jeg har brakt i erfaring, er det alminnelig snurrevad de fremmede skuter har nyttet.

Ferskfisktransporten. Så vidt jeg har kunnet bringe på det rene, har det ikke fra eksportørhold vært klaget over transportforholdene når det gjelder ferskfisken. De liker de mindre transportfarkoster, særlig de med kjøleanlegg ombord, og det er en alminnelig oppfatning og et ønske

at en slik transportflåte kunne utbygges. Særlig er de mindre farkoster skikket, idet de kan gå til kaier på mindre steder hvor hurtigrutene ikke har anløp.

Mottakerkapasiteten. Siden mine oversikter over mottakerkapasiteten av fisk våren 1947 og november 1948, har det senere ikke vært anledning for meg på grunn av stort arbeidspress å stille opp en sannsynlighetsberegning av nyere dato. Begge de forannevnte oppgaver er overveiende bygget på tilvirkernes egne opplysninger om hvor meget fisk som hver enkelt kunne produsere, med en del justeringer av meg. Av sistnevnte oppgave framgår bl. a. en mottakerkapasitet på 50.325 tonn på provisoriske bruk og 100.700 tonn på permanente bruk, til sammen 151.025 tonn råfisk, hvilket må sies å være toppen av hva der kan produseres selv under gunstig og regelmessig tilgang. En liknende oppgave har jeg tenkt å utarbeide beregnet pr. 31. desember 1949. Tar man i betraktning at gjennomsnittet av det oppfiskete kvantum før den siste verdenskrig anslagsvis lå mellom 100.000 og 130.000 tonn, skulle de gjenreiste bruk være tilstrekkelig. Kommer så i tillegg de påtenkte 11 fiskeindustriplanlegg, hvor første etappeutbyggingen og produksjonen allerede er i gang i Vardø, Mehamn, Kjøllefjord og Nordvågen og som er medtatt i oversikten november 1948, er det grunn til å anta at mottakerkapasiteten skulle være tilstrekkelig selv i år med topptilgang av fisk. Selvsagt må de provisoriske bruk moderniseres og gjøres ferdig til permanente bruk.

En kartlegging av hvert enkelt fiskevær over hva som er oppbygget og et program for den videre utbygging av fiskebruk, ror- og egnebuer og islagre, sett i relasjon til hva der kan regnes med av ilandbrakt fisk, synes å være på sin plass. Det er spørsmål om ikke en slik vurdering bør iverksettes allerede førstkommende sommer.

Trananleggene. Trananlegget i Nordvågen, som skulle være ferdig til bruk i midten av april 1949, prøvekjøres først i disse dager. På grunn av uvær, mangler det imidlertid råstoff. Anlegget i Vardø som skulle vært ferdig for lang tid siden, blir neppe ferdig før omkring årsskiftet 1949/50. Angående anleggene i Mehamn og Kjøllefjord, så er det vanskelig med bestemthet å kunne si når disse kan være ferdig for prøvekjøring.

Kjøp av stedet Hasvik, er ennå ikke gått i orden. Forholdene ligger slik an at det er grunn til å tro at myndighetene må gå til ekspropriasjon. Slik som denne sak har utviklet seg, har der heller ikke kunnet oppføres noe fiskebruk.

Utenlandske trålere. Etter det opplyste, skal der ikke ha vært særlig mange utenlandske trålere på feltene utenfor Finnmarkskysten og ute

på bankene. Dette tyder på at der på disse felter ikke har vært særlig mye fisk til stede. Kommer der fisk, er trålerne ganske sikkert på pletten, og det kan da bli vanskelig for de norske linefiskere å berge bruket.

Brent norsk tråler. I maskinrommet på motortråler »Solnes« av Bergen, som lå til ankers på Bussesundet ved Vardø oppsto det brann natten til den 5. oktober 1949. Den måtte slepes i fjæren hvor den er forlatt av mannskapet og fremdeles ligger. Det er all sannsynlighet for at tråleren blir vrak, men så vidt jeg kan skjønne må moteren, en 500 hk., kunne berges. Etter det opplyste skal farkosten være assurert.

Lager for naturis. De fleste av de oppførte islagre og de mange små provisoriske og lite tjenlige ishus ble tømt på et ganske tidlig tidspunkt. Med de nye bevilgninger på kr. 400.000 er det grunn til å anta at man vil rekke ganske langt.

Ror- og egnebuer. Det er ennå stor mangel særlig på egnebuer, og det blir en god stund framover behov for Statens støtte. De tilreisende fiskere kan ikke delta i fisket her oppe i den utstrekning det er ønskelig og i forhold til tidligere.

Fryse- og kjøleanlegg. Etter anmodning i brev fra statsråd Carlsen til Finnmark Fiskarlag av 26. januar 1948, er det nedsatt et utvalg på 3 mann, oppnevnt av Finnmark Fiskarlag, Finnmark Landbrukselskap og Fiskerinæringens Gjenreisningsnemnd for bl. a. å undersøke behovet og plasering av et pakke-, konserverings-, fryse- og kjøleanlegg i Alta-distriktet. Formålet er overveiende kjøling, frysing og røkning av laks, frysing av ryper og rensdyrkjøtt og konservering (hermetisering) og frysing av multer og ellers ville bær. Produksjonen tenkes basert på eksport. Utvalget hadde sitt første møte i Alta den 28. og 29. sept. 1949.

Arbeidet ellers. I dette kvartal er innkommet og journalført 313 brev og innberetninger, og noenlunde samme antall utgående. Flere av sakene omfatter søknad til Naturskadefondet i forbindelse med den orkanaktige storm som gikk over distriktet i slutten av februar og begynnelsen av mars 1948, hvor der ble gjort stor skade, og som det har vært meget arbeid med.

I samme tidsrom har jeg hatt 53 reisedager, hvorav 9 som formann i Fiskerinæringens Gjenreisningsnemnd, 5 som formann i utvalget for fryse- og kjøleanlegg i Alta-distriktet, 8 som medlem av ekspeditørkomiteen (Samferdselsdepartementet).

2. kvartal 1949/50.

Hermed framkommer en kort beretning om forholdene i dette distrikt og litt om mitt virke for 2. kvartal 1949/50.

Værforholdene. Når jeg unntar noen dager ultimo oktober, har vi i løpet av dette kvartal stort sett hatt strålende værforhold etter årstiden å dømme.

Seismurpenotfisket. Dette fiske ble avsluttet noe tidligere enn vanlig, og det oppfiskete kvantum ble vel 843 tonn mindre enn tilsvarende tidsrom foregående år. Årskvantumet ligger dog en del over kvantumet i 1948. Det isete kvantum i kvartalet ligger vel 1.316 tonn lavere enn i samme kvartal i 1948, men til gjengjeld ligger kvantumet som er saltet 396 tonn høyere.

Linefisket. Dette har som vanlig vært drevet langs kysten, i bakken og ute på bankene. En hel masse trålere har vært til stede. En del brukstap har også forekommet, men så vidt jeg har brakt i erfaring har brukstapet av denne grunn ikke vært så stort som i 1948. Det ser nærmest ut for at alle årsklasser av torsken har vært representert under finnmarkskysten dette kvartal, men gjennomgående har den vært stor og fet. Dette gjelder så vel Øst- som Vestfinnmark. Noe nytt har imidlertid inntruffet, som den nåværende generasjon ikke tidligere har erfart, nemlig at lodden er blitt merket på Øst- og Skolpenbanken så tidlig som primo desember. Det er særlig trålerne som beretter om dette. Det ble nemlig under innhiving av trålerposen liggende igjen på dekk store »skavler« av lodde. Litt lodde er også merket i fisken som er brakt i land i Båtsfjord. Selvsagt kan det for lange tider tilbake ha vært lodde til stede på bankene. Dette har imidlertid ikke kunnet bli observert, idet det den gang ikke var så store båter som om vinteren kunne drifte så langt til havs. Imidlertid snakkes der mann og mann imellom om hva dette kan være tegn på — storfiske eller svart hav. Kanskje det i år kan bli et forholdsvis godt loddefiske. I skrivende stund har linebåter vært på bankene og det viser seg at fisken fremdeles er til stede, og det synes som om tyngden av fisken er like stor som før jul. Det har også foregått et ganske godt kveitefiske, og det oppfiskete kvantum ligger betraktelig over kvantumet i samme tidsrom foregående år.

Avsetningsforholdene. Disse har vært meget gode, og det er ikke meldt om noen vanskeligheter med å bli av med fangstene. Det har heller ikke vært noen vanskeligheter med å få skipet ferskfisken med hurtigrutene eller direktebåtene. Noen ganger har dog fisken måttet

ligge over fra den ene til den annen hurtigrute. Saltfisken er praktisk talt solgt og levert. Kvaliteten for de som har hatt gode saltehus har vært meget god og leveransen har gått meget godt med mild vrakning. Fiskebrukenes mottakerkapasitet er etter hvert blitt bedre. Elektrisk lys og kraft har imidlertid av og til sviktet.

Agn. Som agn har der vært benyttet frossen sild og akkar. Akkaren har vært til stede under kysten i store mengder fra Berlevåg og vestover. Etter de uttalelser som er falt, har akkaren vært betraktelig bedre som agn enn frosset sild. Der hvor det har vært anledning har akkaren blitt innsatt på fryse- og kjølelagrene. Ellers har den vært benyttet i fersk tilstand. Akkaren er fremdeles til stede i fjordene.

Ferskfiskeeksporten. Av det samlede torskeparti i dette kvartal, er om lag 45,8 pst. iset og filetert, og av hysen til samme formål henimot 90 pst. Av seien er sendt i fersk tilstand over halvparten av det oppfiskete parti. Så vidt jeg kjenner til har det i denne periode gått forholdsvis godt med så vel eksporten som den innenlandske omsetning. Man kan dog ikke komme bort fra at kampen om råproduktene har medført at der er sendt fisk i iset tilstand som ikke har vært første klasses vare. Dette vil ganske sikkert bli bedre med de prisendringer som er fastsatt for 1950, nemlig ens priser uansett anvendelse, unntatt fisk som blir levert direkte til fryseriene.

Lager for naturis. Tross at alle lagrene som er blitt utbygget, ble fylt med naturis, er disse blitt tømte på et forholdsvis tidlig tidspunkt. Kostbar is har derfor måttet kjøpes fra stedene lengere sydfra. På grunn av vanskelige avhentningsforhold, er det ikke særlig meget som er fraktet fra Jøkelfjorden.

Vardø Fryse- og Kjøleanlegg. Ved dette anlegg er der i løpet av de siste ca. 3 måneder produsert 255 tonn kunstig is (skjellis). Av disse har ca. 20 tonn gått med til eget bruk og resten solgt til en pris fra kr. 30 til kr. 36 pr. tonn. Den ene maskin har det vært en del kluss med. Nedslitte lagre og mindre omdreininger på trommelen antas å være hovedårsaken. I gulvet i islageret er der også svikt hvor igjen varmen fra maskinseksjonen strømmer inn. Det er derfor påkrevet at gulvet blir bedre isolert. Om kjølelagerets funksjoner for øvrig kan ellers meddeles at lagerkapasiteten for filet er så alt for liten, bare ca. 120 tonn, som med kapasiteten av det maskineri en nå har, kan fylles fra 8 til 10 døgnns kjøring. En ikke ubetydelig del av lagret må nemlig være disponibel for agnsild. Kassen med innlagt sagflis er som kjent

provisorisk hvorved kuldetapet blir stort, og driftsomkostningene uforholdsmessig høye. Skal driften bli lønnsom, må det nok igangsettes en mer permanent oppbygging. Den filet som er produsert og skibet, har man fra mottakerne fått ros for. Den er en førsteklasses vare.

Ror- og egnebuer. Med statsstøtte i form av bidrag og lån, er en del nye buer oppført og tatt i bruk, men ikke i den utstrekning som ønskelig kunne være. Dette medfører at fremmede fiskere ikke kommer til Finnmark under høst- og vinterfisket i den grad som det ellers kunne blitt. Ror- og egnebueforholdene er tross alt betraktelig bedre nå enn de var i 1947 og 1948. Uten statsstøtte er der også ført opp en del buer, men disse er som regel innredet enten i pakkhuset eller andre bryggehus.

Vannforholdene. På grunn av barfrosten som har forekommet i løpet av høsten, er det mange steder blitt vanskelig med vanntilførselen til fiskebrukene. Der er også vanskelig med vann til boligbyggene. Således kan nevnes at bl. a. Kjøllefjord beretter om stor vannmangel. I Honningsvåg hvor en del av vannet må hentes fra Nordvågen, må betales 2 øre pr. liter. Vannmangelen gjør seg også gjeldende for elektrisitetsverkene, hvilket medfører avstengning av strømmen store deler av døgnet. Det hemmer produksjonen av fisk, idet der på de fleste kaier brukes elektrisk kraft til isknusere, heisekraner m. m.

Fiskens behandling. Noe særlig framskritt når det gjelder fiskens behandling og bløgging, kan man ikke merke. Kampen om råproduktene og et for lite antall ferskfiskkontrollører, antas må være hovedårsaken. Det er jo flere av de mindre steder, hvor kontrollørene overhode ikke får anledning til å besøke. Med de forandrede priser som er fastsatt for 1950, er det grunn til å anta at den fisk som skal ferskeeksporteres blir av en bedre kvalitet, idet tilvirkerne da kan få anledning til å sortere ut det beste, og ikke sende mer enn det som på forhånd er solgt. Er ferskfiskmarkedene overfylt, kan de også unnlate å sende noe.

Sildefisket. I løpet av kvartalet er der til sildoljefabrikken »Njord«, Øksfjord, levert om lag 69.750 hl småsild, som er fanget på de forskjellige fjorder, men mest på Korsfjorden og Øksfjord-distriktene og en del på Repparfjord og Laksefjord. I følge opplysninger, har silden vært småfallen. Fabrikken hadde en stans i november måned på om lag 14 dager. Årsaken var at noen sildepartier var full av leire som følge av at den var »kjørt« på leirbunn av akkaren.

Ulovlig kveitegarnfiske. Politimesteren i Hammerfest opplyser her til, at der til hans kontor er innkommet et par anmeldelser for ulovlig

kveitegarnfiske som skal ha foregått utenfor Rognsund-stedene. Videre blir det opplyst; at politibåten for tiden er på patruljeringstjeneste. Lenangsøyre fiskarlag har behandlet denne sak, og krever at både fiskere og kjøpere skal respektere loven ved å avslutte så vel fisket som kjøpet den fastsatte dato, og sier til slutt: »Vi forlanger loven respektert og lovbrøtere så alvorlig straffet at ulovlighetene straks opphører.«

Statens trananlegg. Anlegget i Nordvågen fungerer utmerket. Der klages imidlertid over at der blir kostbar drivkraft. Der går nemlig om lag 30 hl kull for uken til fyring under kjelen. Dieselaggregatet for bensin fungerer også utmerket, men det blir uforholdsmessig kostbart på grunn av den høye bensinpris. Aggregatet for solarolje blir betraktelig billigere, men aggregatet er ikke særlig stabilt. En del arbeidsutgifter spares inn, idet anlegget betjenes med 2—3 mann. Anlegget i *Vardø* er prøvekjørt og fungerer også tilfredsstillende. Dessverre kom overkontrollør Bjørsvik og jeg etter flere konferanser ikke til enighet med leierne, idet disse mente at den forlangte leiepris pr. hl lever, som var den vesentligste anke, lå for høyt. Dessuten krevde leierne også adkomst sjøverts, det vil si utbygging av en kai og nevnte herunder at der burde bygges en kai sammen med A/S Vega. Der ble også framsatt krav bl. a. om lagerskur for tranen og tomemballasjen, vaskeanordning for leveren og diverse tekniske forbedringer, som sammenlagt antas å komme til å koste mange penger. Angående kravet om slamvannets bortledning fra havneområdet, så viser det seg at dette allerede er utført under grunnarbeidet. Man kan vel ikke komme bort fra at både en vaskeanordning for leveren, lagerhus for tranen og tomemballasjen og en sjøverts forbindelse med havnen er påkrevet. For sistnevntes vedkommende blir det nødvendig, så framt der skal mottas lever fra kjøpefartøyene på havnen. Det blir også nødvendig av hensyn til skipningen av tranen. Det vil ellers påløpe omkostninger med transport til en annen kai. — Anleggene i *Mehamn* og *Kjøllefjord* er ennå ikke ferdig, og det kan vel ta sin tid før disse kan tas i bruk.

Kjøp av stedet Hasvik. Kjøpet og saken for øvrig er ennå ikke gått i orden. Det er imidlertid foretatt en mindre endring i reguleringsplanen som nå er innsendt til Hasvik formannskap og herredsstyre. Forandringen skal etter fylkesadministrasjonens skjønn imøtekomme de krav som er framsatt av selgeren. Forandring av planen gjelder særlig en kort vei som går forbi det område som Hustad holdt tilbake fra salget.

Fiskeridepartementets eiendom Rolfsøyhamn. Den komité som av departementet er nedsatt til å undersøke å framkomme med forslag til

hvordan stedet best bør utnyttes, har ennå ikke kunne komme sammen. Årsaken er travelhet og at komitémedlemmet, reguleringsarkitekt Dancke, har vært fraværende på reise og er nettopp hjemkommet. Jeg antar imidlertid at komiteen kan komme sammen for befaring innen utgangen av januar 1950.

Fiskefarkoster anskaffet etter krigen. Flere av disse har med og uten begjæring om tvangssalg, skiftet eiere. Dette blir jo en form for nedskrivningsbidrag, idet pristaksten som regel ligger under anskaffelsesomkostningene. Det verste er at de fleste båter har vært i drift, og på enkelte har der nok falt ikke ubetydelige inntekter som er gått i »eiernes« lomme og ikke engang er blitt benyttet til et forsvarlig vedlikehold. Det er derfor grunn til at der nå blir krevet innsendt til banken halv- eller helårs driftsregnskaper, og at det av båtens inntekter som ikke medgår til dekning av avdrag og renter, assurance og vedlikehold, blir innsatt i bank. Det kan i denne forbindelse nevnes, at ombord i flere av farkostene har det vært mangel på mannskap, eller de har måttet drifte med redusert mannskap. Arbeidet her i forbindelse med bankens krav om tvangsauksjon, har ikke vært ubetydelig.

Forsøksfisket i Barentshavet. Når vårtorskefisket er slutt, hvilket de siste år har skjedd nokså tidlig, blir det en stille tid for de som ikke er eller blir opptatt med seisnurpenotfisket. Imidlertid er det grunn til å tro at fisken på »østsig« oppholder seg en god stund utover sommeren i Barentshavet. Så vidt vites er disse felter ikke nærmere undersøkt, iallfall ikke av aktive fiskere. Kunne noen forsøk straks etter et avsluttende vårtorskefiske bli foretatt med line, atomtrål og snurrevad med tilfredsstillende resultat, ville meget være vunnet. Området som er meget stort vil da i tilfelle bli basis for norske fiskere i den stille tid av året og komme vel med for mange fiskere og fattige fiskerheimer. Imidlertid blir det vanskelig å skaffe mannskap til slike forsøk, og det kan også bli vanskelig å skaffe utrustning. Det vil særlig bli vanskelig for familiefolk til å ta fatt på en slik prøvedrift, idet de også må tenke på familiens underhold mens de er fraværende. Uten en statsstøtte i form av rimelige dagpenger for deltakerne, kan slike forsøk neppe komme i stand. Jeg tør derfor be om at dette spørsmål blir opptatt til overveielse. Disponenten i Vardø Produksjonslag har drøftet dette spørsmål med hovedsmennene i laget, som har sagt seg villig til å sette i gang et slikt prøvefiske så langt der på en eller annen måte var mulighet for hjelp. Selvsagt skulle støtten bortfalle, så langt fangstresultatet blir alminnelig lønnsomt og lottbærende. De båter som tenker å delta, er alle utstyrt med redskaper av alle sorter, som kan tenkes å ha betydning for å få et best

mulig resultat. Kanskje det kunne bli en liknende suksess som fisket ved Grønland, men med betraktelig mindre risiko.

Opphalingslipper og verksteder. Etter avslutningen av den siste verdenskrig og etter at så å si alt i Finnmark av hus og andre innretninger var ødelagt, var det meningen å foreta en planleggelse for oppførelse av slipper og verksteder som var nødvendig for vedlikehold av vår kostbare og sterkt belånte fiskerflåte. En mann fra Statens Havnevesen fikk i oppdrag å foreta en slik planlegging. Meningen var å se hele finnmarkskysten under ett, med anlegg av slike innretninger med passende mellomrom, og ut fra det best skikkete sted og behov. Båtsfjord var den gang sterkt i forgrunnen, og en mann der som allerede hadde et motorreparasjonsverksted, skal etter det opplyste, ha fått en del midler av departementet for planlegging av slipp og verksted i Båtsfjord.

Ferie 1949. Av min ferie for 1949, har jeg tatt 15 dager. Disse dager har jeg tatt i tidsrommet 22. november til 6. desember s. å. og benyttet denne tid som formann i et av Finnmark Fiskarlag nedsatt utvalg til befarings av en del fjorder i Vestfinnmark angående de mange krav om fredning og/eller havdeling av godtfiskfjordene. Under befaringen ble det holdt flere møter med fiskerne. Ellers kan nevnes, at jeg på grunn av den store arbeidsmengde som har hvilt på meg, ikke har hatt anledning til å ta noen ferie siden krigens avslutning.

I dette kvartal er innkommet og journalført 201 skrivelser og innberetninger og noenlunde samme antall utgående.

I samme tidsrom har jeg 36 reisedager, hvorav 10 dager som formann i Fiskerinæringens Gjenreisningsnemnd, og 15 dager på reise og befarings i ferietiden.

3. kvartal 1949/50.

Hermed framkommer en kort beretning om forholdene i dette distrikt og litt om mitt virke for 3. kvartal 1949/50.

Værforholdene. Disse har vært de beste på mange år med milde værforhold i forhold til årstiden. Når jeg unntar tidsrommet omkring 24.—25. januar 1950, da det raste en storm av uvanlig styrke over hele Finnmark, men sterkest for Østfinnmark, har værforholdene vært meget bra. Under forannevnte storm forliste 2 fiskeskøyter fra Troms — en på bankene utenfor Østfinnmark og en utenfor Sjørøya — hvorved 16 fiskere mistet livet.

Fisket. Det har som vanlig vært drevet med line så vel ute på banken som i bakken og inne i fjordene. I fjordene på Vestfinnmark har det overveiende vært benyttet garn og slepenøter. En stund var det ganske meget fisk utenfor Gjesvær og ute på Nordkappbanken. Også ute på denne og Skolpenbanken har fisketyngden vært ganske stor, men forholdene her med hensyn til leveranse av fangstene fra og med Berlevåg til og med Kiberg, har vært hindret om lag en måned på grunn av mangel på elektrisk lys og kraft fra Kongsfjordanlegget, som fiskebrukene med isknusere, heiseinnretninger m. v. er så sterkt avhengig av. En del linefiskere i Honningsvåg gikk innværende sesong til bruk av garn, men resultatet har ikke vært særlig oppmuntrende. Allerede primo desember siste år, ble det av trålerne formerket lodde på Skolpen- og Kildinbanken til dels i store mengder. I januar og i begynnelsen av februar er det også blitt formerket lodde i fisken som er fanget helt opp i bakken. Omkring 20. februar kom den første lodde inn på havnen i Vadsø, men ble stående en forholdsvis kort tid. Senere er den kommet under kysten lenger vestover, men størst ansamling synes det å ha vært omkring Honningsvåg-stedene og Magerøya. Merkelig nok er lodden ikke så utmerket som agn etter den periode den var borte fra finnmarkskysten, nemlig fra 1937 til og med 1942. Fra Honningsvåg-stedene er det i dette kvartal fraktet ca. 22.000 hl lodde til fiskemelfabrikken »Njord«, Øksfjord. Dette fenomen at lodden er blitt formerket på bankene så tidlig som primo desember, har tidligere siden bankfisket og trålerdriften begynte, ikke forekommet. Hva som har hendt i gamle dager, vet man ikke, idet man den gang ikke hadde tilstrekkelig store båter, slik at bankfisket kunne drives på denne årstid.

Sildefisket. Det har i dette distrikt ikke foregått noe sildefiske, iallfall ikke av noen betydning. Derimot har fabrikken »Njord«, Øksfjord, mottatt ca. 42.000 hl stor- og vårsild, fraktet fra Vestlandet. I følge det opplyste skal denne forretning ha vært mindre gunstig, idet utgiftene til frakt, ominnredning av fraktfartøylene, samt lossepengene har vært uforholdsmessig store.

Utenlandske trålere. Etter hva jeg har brakt i erfaring, har ansamlingen av utenlandske trålere i dette distrikt ikke vært særlig stor og det er heller ikke rapportert om så store brukstap av faststående redskaper som tidligere. Rapportene herom kan ha vært innsendt direkte til vedkommende lensmann eller politimester, eller direkte til Fiskeridepartementet.

Fisket i Barentshavet. Det ser ut til at det skal bli en livlig trafikk i dette strøk, idet der pr. 31. mars 1950 er rapportert 21 danske og en

svensk flyndretråler, som har vært oppom Vardø på vei til Barentshavet. Det er mange flere som enten har gått direkte eller som har vært oppom andre steder på kysten for bunkring og proviantering. Det vil også bli deltakelse av norske fiskere på dette felt, bl. a. fra dette distrikt. Jeg hadde gjerne sett at der fra norsk side var blitt gjort praktiske forsøk med line etter torsk og hyse i Barentshavet umiddelbart etter eller på slutten av vårtorskefisket. Man vet svært lite om forekomstene her etter at torsken forlater finnmarkskysten.

Titan-trananleggene. I følge telegram fra Plankontoret, Harstad, av 2. februar 1950, skulle anleggene i Mehamn og Kjøllefjord være ferdig for drift i midten av mars s. å. En senere melding fra samme kontor går imidlertid ut på at anlegget i Mehamn beregnes ferdig for prøvedrift omkring 20. april og anlegget i Kjøllefjord den 4. mai 1950. For Kjøllefjord antas det at det kan dra lenger ut, idet vannledningen bl. a. til anlegget er frosset, og det er uvist når den kan bli opptint. I tidsrommet 2. mars til 6. mars 1950 var jeg i Kjøllefjord og Mehamn til forhandling med de interesserte om leie av anleggene. For så vidt at de 3 firmaer i Kjøllefjord — Fiskersamvirkelaget, Horst & Christensen og G. Robertson A/S — blir med i leieavtalen, er det grunn til å anta at liknende leieavtale som for Nordvågen kan opprettes, bortsett fra mindre endringer i selve teksten. For *Mehamn* er det også grunn til å tro at en leieavtale på basis Nordvågen kan komme i stand, men en må regne med at tilførslene av råstoff til dette anlegg blir noe mindre, idet det her bare blir 2 firmaer som iallfall til å begynne med kan bli med.

Angående Titan-trananlegget i Vardø har de interesserte ennå ikke meldt seg med et bedre leietilbud. Jeg ser foreløpig ikke noen annen utvei, enn at Statens Lærebruk inntil videre overtar anlegget for drift og for opplæring av elevene.

Titan-trananlegget i Hammerfest. Etter det opplyste har Hammerfest Fiskersamvirkeleg overtatt maskinelt utstyr fra Norges Råfisklag til et Titan-trananlegg, med en dagskapasitet på 185 hl lever. Anlegget er oppført av bindingsverk i tre med to brann gavler. Anlegget inkl. maskinelt utstyr er beregnet å koste ca. kr. 60.000. Det har tatt 7 uker for montering og fullføring, og det hele har både under og etter prøvedriften fungert tilfredsstillende. Anlegget var ferdig og prøvekjørt til påske 1950.

Mottakerkapasiteten. På foranledning av meg foretok Fiskeri-næringens Gjenreisningsnemnd for Finnmark siste høst en undersøkelse med spørreskjema til samtlige fiskebruks-eiere om de forskjellige data pr. 1. januar 1950. Etter den derav oppsatte statistikk kan nevnes følgende: Antatt kapasitet for kjøp av fisk på permanente bruk

i 1950, 125.120 tonn, på provisoriske 30.880, tilsammen 156.000 tonn, hvorav salteplass til 17.046 tonn og hjellbruk til 36.388 tonn. Trandamperier til 4.400 hl lever pr. dag. Islagre, provisoriske og permanente, til 30.231 tonn og ror- og egnebuer med tilsammen 20.483 m² gulvflate.

Kveitegarnfisket. Som kjent ble der omkring midten av desember 1949 stillet til rådighet kr. 2.000 for kontroll med ulovlig kveitegarnfiske. Midlene ble stilt til disposisjon for politimesteren i Vestfinnmark, Hammerfest, da ulovlig kveitegarnfiske overveiende foregikk i hans distrikt. Politimesteren opplyser over telefonen at der er foretatt noen anmeldelser og at saken er under etterforskning. Så snart disse er tilendebrakt, vil rapport herom bli sendt meg.

Ekkolodd. Etter hva der er opplyst fra Fiskeridirektoratet, skal der pr. 31. desember 1949 være installert 29 ekkolodd i fiskerfarkoster hjemmehørende i dette distrikt. Fra fiskerhold spørres der nå nokså ofte om de norske ekkoloddene som er kommet i handelen er billigere enn de utenlandske og like så formålstjenlige.

Rølsøyhamn. Som kjent er stedet kjøpt av Fiskeridepartementet. Etter forslag av samvirkekonsulent Berg ble der nedsatt et mindre utvalg til å framkomme med forslag til hvorledes stedet best kan utnyttes.

Kjøp av stedet Hasvik. Etter langvarige stridigheter og forhandlinger om forståelsen av den mellom Staten og grunneieren tidligere opprettete kjøpekontrakt om stedet Hasvik, ser det nå ut som om handelen skal gå i orden, idet grunneieren etter hva fylket opplyser har undertegnet kjøpekontrakten og sendt denne til sorenskriveren for tinglysning.

Naturskadefondet. Det har særlig i de siste år forekommet svært mange søknader overveiende fra fiskere om støtte av Naturskadefondet på grunn av tap eller skade på båt og redskaper. Det er særlig etter den sterke storm som raste langs finnmarkskysten i slutten av februar og i begynnelsen av mars 1948. Etter reglene for fondet av 4. april 1945, skal skader eller tap på fiskeredskaper eller båter hvortil der søkes støtte for gjenanskaffelse eller reparasjon, behandles av vedkommende fiskeriinspektør. For dette kvartal inntil 4. april 1950 er det av meg behandlet 41 søknader. Da søknadene for en stor del er mangelfulle og dårlig tilrettelagt, har arbeidet her til gjengjeld blitt så mye større.

Merkeregistret. Når det gjelder Kjelvik herred, har den tidligere merke-tilsynsmann ennå når denne beretning skrives, ikke bekvemmet

seg til å overlate arkivet til den nyansatte tilsynsmann. Merkeregistret i Kjelvik ligger for tiden under all kritikk, og det kunne være meget å si om saken i denne forbindelse. Fra flere oppsynsbetjenter og fra folk ellers, klages der over at farkostene ikke har påmalt sine registreringsnumre, eller at de er mangelfullt påmalt. Jeg vil anbefale at der fra Fiskeridirektoratets side blir innskjerpet med rundskriv at dette blir rettet på.

Fiskarbanken. Som kjent har flere fiskere etter krigen gjennom Finnmarkskontoret anskaffet seg kostbare fiskefarkoster, og det er flere som har hatt vanskelig for å bringe båtpapirene for lånet i orden. Enkelte båter er solgt ved tvangsauksjon og flere antas å komme etter. Jeg er da blitt et »nøddanker« å ty til så vel fra bankens side som vedkommende fisker, og som har resultert i et ikke ubetydelig merarbeid.

Krigsskadetrygden for bygninger. Da det er eller er tenkt framsatt proposisjon for Stortinget om et tillegg på 10 pst. til den krigsskade på bygninger som tidligere er fastsatt, men at slike bevilgninger skal få en individuell behandling, er denne behandlingsmåte mann og mann imellom blitt ivrig diskutert. Der kreves å få minst en, helst to mann i Krigsskadetrygdens styre, særlig med henblikk på behandling av slike saker.

Arbeidsforholdene. Ved mitt kontor har arbeidsforholdene i dette kvartal være meget vanskelige. Det elektriske lys som har vært borte over en måned og senere rasjonert, har skapt de største vansker. Man er jo her avhengig av elektrisk kraft til oljefyringsanlegget. Det er også årsaken til den sene avleggelse av nærværende beretning.

I dette kvartal er innkommet og journalført 347 skrivelser og innberetninger, og noenlunde samme antall utgående.

I samme tidsrom har jeg 31 reisedager, hvorav 21 dager som formann i Fiskerinæringens Gjenreisningsnemnd og 10 dager i stillingsmedfør.

4. kvartal 1949/50.

Hermed framkommer en kort beretning om forholdene i dette distrikt og litt om mitt virke for 4. kvartal 1949/50.

Værforholdene har utover våren, særlig i mai og juni vært mindre tilfredsstillende. I mai måned var det ofte snebyger overveiende fra N.W. Derimot var det i april etter årstiden å dømme, ganske gode værforhold.

Fisket. Der fulgte ikke nevneverdig fisk med lodden, og i likhet med de senere år har den heller ikke vært særlig brukbar som agn. I den første tid av sesongen, ble der fanget ikke så ubetydelig fisk med garn. En del torsk ble også fanget med nøter utenfor Kiberg. Senere begynte juksefisket, men det sto ikke lenge på. Den fisk som har vært under kysten denne sesong, har overveiende vært skrei. En kort tid var der imidlertid blant fangstene tatt utenfor Mehann og Kongsfjord også en del loddetorsk. Dette skulle tyde på at om ikke rett lenge skulle der komme loddetorsk i større mengder under kysten av Finnmark. Fisken har i år vært fetere enn på samme tid i fjor, og har gitt en bedre tranprosent. Som kjent har loddetorsken vært fraværende fra kysten ganske mange år. Stort sett er vårtorskefisket særlig for Vestfinnmark blitt en skuffelse, som delvis skyldes stor agnmangel i den tid den største fisketyngde var under kysten og den største ansamling av fiskere var til stede. Det stemmer for så vidt også med den tid hvor man regner med at skreien er på retur fra Lofoten nord- og østover til Barentshavet og/eller Bjørnøfyfeltene. De få båter som fikk sild fra Varanger- og/eller Tanafjord, eller som hadde litt brukbart agn liggende på lager fikk meget gode fangster. De fremmede fiskere som lå nokså lenge og ventet på agn, måtte på et forholdsvis tidlig tidspunkt forlate Finnmark.

Lodden. Som nevnt i min forrige kvartalsrapport, ble lodden formerket under kysten for Østfinnmark allerede ultimo februar for ikke lenge etter å forsvinne fra kysten igjen. Den kom dog igjen utenfor Gr. Jakobselv i slutten av mars, for Kiberg og Båtsfjord ultimo april og forlot kysten igjen omkring midten av mai. For Honningsvåg og stedene lengere vestover, ble den formerket i slutten av mars, men forsvant igjen omkring 20. mai.

Avsetningsforholdene. Disse har vært meget gode, så vel på første-hånd som senere. Så vidt vites er det i dette distrikt ikke forekommet »svartebørpriser«. Etter de relativt dårlige fiskeår som man de siste år har hatt, og det forhold at fisket har fordelt seg nokså jevnt over hele året, skulle mottakerkapasiteten for så vidt angår fiskebruk være tilstrekkelig oppbygget. Med henblikk på senere og større fiskeår, særlig såframt man skulle få igjen loddetorsken, er det grunn til snarest å foreta en kartlegging av kysten for å finne ut hvor mottakerkapasiteten ennå er utilstrekkelig. Man må selvsagt se dette i forhold til de større fiskeindustrianlegg som tenkes oppført. Men spørsmålet blir når disse kan stå ferdig til bruk.

Arbeidskraft. Etter hvert har tilgangen på kaiarbeidere blitt bedre. Dette kommer overveiende av at arbeidet med ny- og gjenreisningen har tatt betraktelig av. Det har dog vært en del mangel på innkvarteringssteder.

Tørrfisken. Det hengte rundfiskparti av torsk, henimot 15.500 tonn, blir i 1950 på grunn av de utmerkede tørkeforhold av meget god kvalitet. Det meste av fisken er allerede tatt ned av hjell, og en del er også allerede skipet. Våren og sommeren har vært meget kald særlig for Østfinnmark, og jeg tror ikke at en eneste fisk er blitt angrepet av makk.

Saltfisken. Det saltete torskeparti, ca. 6.200 tonn, er blitt solgt noenlunde etter hvert. Etter de priser som er fastsatt og da saltfisken har gitt en relativ god vektprosent, er det grunn til å anta at saltingen har gitt sine utøvere en ganske god forretning.

Tranen. Da fisken i år har vært fet, og leveren i motsetning til tidligere vårtorskefiskerier har gitt en bedre tranprosent, skulle denne forretning i det minste gi balanse.

Iset fisk. Lønnsomheten i ferskfiskomsetningen, kan neppe betegnes som god. Iallfall må omsetningen av kveite og flyndre overveiende ha gått med tap. Dette gjelder i første rekke omsetningen av kveite under 10 kilo. For flyndrens vedkommende har det ofte forekommet reklamasjoner.

Flyndrefisket i Barentshavet. For de mange danske og svenske og også en del norske fiskefarkoster som har deltatt i flyndrefisket i Barentshavet, har dette fisket blitt en stor skuffelse. For de aller fleste er det blitt helt bomtur, og for andre har fangstene ikke dekket utgiftene. Hvor mange fartøyer som i 1950 har deltatt i dette fisket, foreligger der ingen opplysninger om.

Utenlandske trålere. Etter hva fiskerne beretter, har det i dette kvartal ikke deltatt så mange trålere på de alminnelige fiskefelter som tilsvarende tidsrom tidligere år. Det er heller ikke hertil meldt om brukstap som skyldes trålerne.

Sildefisket. Så vidt vites har det på Vestfinnmark ikke forekommet noe sildefiske av betydning. Derimot er det med not fisket en del i Varangerfjorden og på garn i Tanafjorden.

Seisnurpenotfisket. I motsetning til tidligere år, ble det i dette kvartal ikke fanget særlig meget av den såkalte vårsei. Tidligere år kom seien opp under kysten av Østfinnmark i tiden primo mai og utover, men i år lå forholdene annerledes an.

Saltingsforbudet for sei. Som kjent ble det fra det offentlige side iverksatt forbud mot salting av sei inntil 1. juli 1950. I dette distrikt er det ikke blitt gitt noen dispensasjon fra forbudet. En søknad om dispensasjon innløp hertil fra Hasfjord på Sørøya. Søknaden var begrunnet med manglende hjellbruk. Jeg stilte vedkommende i utsikt dispensasjon, såfremt han kunne tilveiebringe erklæring fra offentlig tjenestemann eller annen pålitelig person, at han var uten hjellbruk. Saltingen kunne da i tilfelle påbegynnes den dag en slik erklæring var postlagt hertil i rek. brev. Senere har jeg ikke hørt noe. Årsaken hertil kan kanskje være flere, bl. a. at der intet seifiske av betydning kom i gang, og at saltingen i relasjon til hending vil gi et dårligere forretningsresultat. De kolde værforhold som fortsatt vedvarer medfører at der neppe i år blir noen makk.

Fiskemelfabrikken A/S Vega, Vardø. På grunn av den ustabile strømleveranse fra Kongsfjordanlegget og at Vegas eget aggregat er kjørt i stykker, har driftsforholdene vært meget ustabile. Under driftstans har tilvirkerne selv måttet ta vare på fiskeavfallet og fått dette soltørret, eller har måttet få dette fraktet til Øksfjord eller Tromsø. Når man vet at frakten til Tromsø kommer på vel kr. 20 pr. tonn, kan enhver skjønne hvilken fortjeneste det kan bli. Da Vega ikke har koker og presser, er selskapet heller ikke i stand til å motta avfallet av fettfisk som steinbit og blåkveite. Alt slikt avfall har hittil måttet fraktes sørover. I flere tilfelle har tilvirkerne måttet kaste avfallet på sjøen.

Fiskemelfabrikken i Honningsvåg. Denne fabrikk er ganske nylig kommet i drift. Anlegget er utstyrt med 2 større dieslaggregater. Selskapet har engasjert seg med fraktesfartøyer som går til de nærmeste fiskevær for avhenting av råstoffet. Fra ansvarlig hold er det blitt klaget over at enkelte tilvirkere kaster råguanoen i sjøen såfremt fraktesfarkosten ikke er til stede. Jeg har i den anledning henvendt meg til vedkommende som har lovet bedring.

Kongsfjordanlegget. Da en til kommende vinter også må regne med liknende strømstans som tidligere, vil jeg tilrå at det aggregatet som jeg har brakt i erfaring står på Melbu og ikke benyttes, blir utlånt til bestemte firmaer i Vardø. Jeg har i første rekke tenkt på A/S Vega,

Vardø Kjøleanlegg, Statens trananlegg og Statens samvirkebruk i molo-kroken. Aggregatet som etter det opplyste skal være på 260 kW skulle etter mitt skjønn kunne passe for disse viktige bruk som ligger i nærheten av hverandre. Både Vardø Kjøleanlegg, A/S Vega og Statens samvirkebruk — det sistnevnte hvor en større leieinntekt hermed skulle kunne påregnes — er ganske viktige bedrifter som bør holdes i gang. Firmaene måtte i tilfelle selv bekoste frakten av aggregatet oppover, samt bekoste monteringen m. v.

Statens trananlegg i Kjøllefjord. Utleie av dette anlegg skulle for så vidt være i orden, idet de tre interesserte tilvirkere der har sagt seg villig til å inngå en liknende leieoverenskomst som for et liknende anlegg i Nordvågen.

Statens trananlegg i Mehann. Dette anlegg har siden 29. april 1950 vært i drift, uten at det hittil er kommet til noen leieavtale. De interesserte, Mehann Produksjonslag og J. Rockmann, har utarbeidet forslag til overenskomst, uten at denne har kunnet bli godkjent av Fiskeridirektoratet. Direktoratet mener at en liknende avtale som for Nordvågen må kunne godtas også for Mehann. Jeg har gjentatte ganger i brev, telegram og pr. telefon anmodet de interesserte om å godta avtalen for Nordvågen, uten at det hittil har lyktes.

Rekeindustri i Vadsø. Et firma fra Kristiansund har for ca. 1½ måned siden satt i gang produksjon av reker i en brakke i Vadsø. I fisket deltar fra 8 til 12 båter som har sin basis på rekefeltene i Varangerfjorden. De fleste båter er sydfra eller hjemmehørende i distriktene omkring Vadsø. Bare en av båtene er fra Vadsø. Arbeidet ved fabrikken utføres av kvinner hvis antall varierer fra 25 til 40 etter råstofftilgangen. Dessuten kjøper et annet firma reker som blir pakket og eksportert i 4 à 5 kilos spann. Disse reker er kokte men ikke rensket.

Laksefisket. Både i elv og i sjøen, må dette fiske i år betraktes som mislykket. Det ligger iallfall under et middelsår. Årsaken mener fiskerne ligger i det kalde vær som det til stadighet har vært utover våren og forsommeren.

Nothjeller med barkeri. Umiddelbart før den siste verdenskrig og i enda større grad etter, er der i Finnmark anskaffet et ganske stort antall seisnurpenøter som er i bruk den varmeste tid av året — om sommeren og utover høsten. Seifisket har i stor utstrekning erstattet

den gamle pomorhandel, som i sin tid var en velsignelse for landsdelen. Men det er ikke bare fiskere fra Finnmark som deltar i dette fisket. Det er også fiskere fra andre landsdeler, helt fra Møre, som kommer oppover. Særlig har dette fiske vokset i omfang etter at ekkoloddet som hjelpemiddel ble tatt i bruk. Seisnurpenøtene er ikke bare et meget kostbart redskap, ca. kr. 27.000 pr. not, men det har også lett for å ta skade, såframt det ikke blir passet med barking og tørring. Det er her i Finnmark en stor mangel på slike innretninger, og det forekommer meg at det går verst utover de noteiere som ikke er hjemmehørende her oppe. Hvilke vanskeligheter og tap det er for næringen — i enkelte tilfelle å drive med ikke fullgode nøter og i andre tilfelle hvor fiskerne må gå til dels lange veier for barking og notheng og kanskje må vente flere dager på tur — kan enhver skjønne. Jeg har kjenskap til at Finnmark Fiskarlag har søkt Fiskeridepartementet om støtte i form av lån til oppførelse av nothjeller, et tiltak som etter mitt skjønn bør støttes.

Torske- og hysefisket i Barentshavet. Om dette forsøksfiske som bør ta til i slutten av vårfisket, har det tidligere vært korrespondert. Jeg vil også gjenta det her, at jeg anser slike forsøk for å være påkrevet. Så vidt skjønnes kommer skreien etter endt gyting i Lofoten på sin vandring nord- og østover, og det er vel ytterst få som vet hvor den drar hen. Det kan jo tenkes at den blir stående et eller annet sted i Barentshavet, kanskje på et område hvor norske fiskere kan fange den. Jeg anser det derfor for påkrevet at dette kan bringes på det rene ved praktiske undersøkelser.

Søknader til Naturskadefondet. I den senere tid har det vært en del søknader fra fiskere som har lidd stormskade på båt og/eller bruk. Slike søknader skal etter gjeldende regler passere dette kontor og den dårlige tilretteleggelse fra de fleste kommuner, har medført et merarbeid for meg som ikke er ubetydelig.

Arbeidsforholdene. I dette kvartal er innkommet og journalført 473 brev og beretninger, og noenlunde samme antall utgående.

I samme tidsrom har jeg 28 reisedager, hvorav 16 som formann i Fiskerinæringens Gjenreisningsnemnd.

BERETNINGER

FRA FUNG. FISKERIINSPEKTØR I TROMS, BJØRN BERG.

1. kvartal 1949/50.

I ovennevnte kvartal har ugunstige værforhold stort sett hindret rasjonelt fiske.

Seisnurpefisket. I dette fisket har en stor del av fiskefartøyene i størrelsen 45 til 60 fot deltatt. De fleste har driftet for Vestfinnmark.

De fartøyer som har driftet på feltene utenfor Troms, har under hele perioden meldt om gode seiforekomster, men været har som foran nevnt hindret fisket i stor utstrekning. Til tross for dårlig vær, ble det dog ilandbrakt bra fangster fra Skjervøy- og Helgøy-distriktene med enkelte fangster opp til 50.000 kilo, vanlig 3.000 til 8.000 kilo. De mindre fangster har stort sett gått til filetanleggene i Tromsø, mens de større fangster er levert til fabrikk. Dette på grunn av at værforholdene har hindret fiskerne i å behandle de store fangster tilstrekkelig kvalitetsmessig for levering til filet. Av denne grunn har ikke det økonomiske utbytte blitt så godt som ønsket.

Bjørnøyfisket. Fangstutbyttet for de fartøyer som ved kvartalskiftet er kommet inn fra ovennevnte felt, har vært fra 12 til 20 tonn saltfisk og 2.500 til 3.500 kilo fersk kveite. Deltakelsen i dette fisket har til denne tid, 1949, vært noe mindre enn tidligere år. Dette fordi en stor del av fartøyene som tidligere år har deltatt i dette fisket for tiden deltar i fisket for Vestgrønland.

Fisketilførselen. Fra kyst- og bankfisket har tilførselen i nevnte tidsrom vært meget liten. Årsaken hertil ligger stort sett i at det er mindre fartøyer som deltar i kystfisket og disse har i likhet med seisnurpefartøyene stort sett vært hindret av dårlig vær. Likeså har disse en stor del av perioden vært avskåret fra å drifte av hensyn til potet-innhøstningen m. v.

Hvalfangsten. De mange fartøyer som har deltatt i denne fangst, har til dels hatt et meget godt økonomisk utbytte. De vanskeligheter som oppstod i forbindelse med avsetningsforholdene hindret de fleste av deltakerne i å drive rasjonell fangst, hvorfor utbyttet ikke ble så stort som det ellers kunne blitt. Det kan nevnes at mange fartøyer innstillet driften for å avvente en bedring i avsetningsforholdene.

Merkeregistret. Som jeg har uttalt tidligere i innberetningene, er kontrollen med registreringen i de forskjellige merkedistrikter noe utilfredsstillende, idet eierskifte, ombygninger m. v. i stor utstrekning finner sted uten at dette blir meddelt tilsynsmannen for videre ekspedering hertil. Dette forhold vil i store trekk kunne rettes på dersom merkelovens tilsynsmann blir tilstillet tilstrekkelig »Svartjenestekort« for videre ekspedering til de enkelte båteiere. Det har i den senere tid vist seg at det har skjedd store forandringer innen de forskjellige merkedistrikter etter hvert som de utsendte *brevkort* er kommet i retur. Jeg har i denne anledning henstillet til de enkelte tilsynsmenn om at *brevkort* i størst mulig utstrekning bør sendes de fartøyeiere hvor det er tvil om hvor vidt deres forhold til merkeregistret er i orden.

Arbeidsforholdene. Det er i kvartalet mottatt 352 skriv og telegrammer og ekspedert et liknende antall.

Det er i samme tidsrom foretatt to reiser på tilsammen 14 dager for å delta i Troms Fiskarfylkings årsmøte på Lyngseidet i tiden 30. juni til 2. juli 1949, og Norges Fiskarlags årsmøte i Trondheim i tiden 6. til 10. september s. å.

Mitt arbeid har for øvrig gått ut på å gi fiskerne de nødvendige opplysninger de har bedt om.

2. kvartal 1949/50.

Værforholdene. Når jeg unntar noen få dager i oktober, har været gjennom hele perioden vært enestående godt. Fiskeflåten har ikke hatt en eneste dag landligge for uvær i ovennevnte tidsrom. Et så strålende høstvær har man ikke hatt siden evakueringshøsten 1944.

Seisnurpefisket. Et stort antall fartøyer fra dette distrikt har deltatt i dette fisket. De fleste fartøyer har driftet for Finnmark, men utbyttet for disse må nærmest betraktes som under middels. Fiskerne opplyser

at årsaken til det dårlige fangstutbytte, er den store deltakelse på seifeltene. De fartøyer som har driftet for Senja, Hillesøy, Helgøy, Karlsøy og Skjervøy har gjennomsnittlig hatt bra utbytte, men det kunne også her vært meget bedre da det på disse felter har vært store mengder sei til stede og deltakelsen på nevnte felter har vært langt fra så stor som på feltene i Finnmark. Imidlertid gikk seien i stor åte, så den var meget vanskelig å få i not. Det ble derfor vesentlig små fangster, dog ble det for Helgøy og Skjervøy tatt fangster opp til 25—30.000 kilo. De fleste seifangster ble ført til fryseriene i Tromsø for filetering. Dette fiske sluttet av noe tidligere i år enn vanlig. Årsaken hertil kan tenkes det gode bankfisket for Finnmark som tok til nokså tidlig i høst.

Bjørnøyfisket. Fra Troms deltok 14 fartøyer i dette fisket. Av disse gjorde de fleste bare en tur, men et par hadde 2 og 4 turer. Til sammen ble det gjort 27 turer av følgende fartøyer: »Mulegga« — »Mortenhals« — »Nipø« — »Bjørneng« — »Valen« — »Penta« — »Andungen« — »Røsvik« — »Verner« — »Vårvon« — »Nordvestbanken« — »Grunnegga« — »Eiken« — »Vikøy«. Kvaliteten av saltfisken var gjennomgående god, så avsetningen gikk lett. Grunnen til at deltakelsen i Bjørnøyfisket ble så liten i 1949, var at mange av de større farkoster som før har deltatt i dette fisket, gikk til Vestgrønland.

Fisket for Vestgrønland. I dette fisket deltok følgende fartøyer fra Nord-Norge: »Lysgrunn« — »Borgheim« — »Hermann« — »Polarjenta« — »Storøy« — »Havnes« — »Sørvær« — »Grinnøy« — »Rystrøm« — »Høggvard« — »Brurøy« — »Leigastinn« — »Langfjell«. Dessuten var »Teistevoll« med den flåte som gikk fra Troms, men fartøyet forliste ved Island under overfarten til feltet. Av disse fartøyer hører »Sørvær« til i Finnmark og »Brurøy« og »Hermann« i Nordland.

Mannskapene ombord på de fartøyer som har deltatt, er godt fornøyd med A/L Utrustnings ledelse av denne pionerekspedisjon til Vestgrønland. Det er selvsagt ting som kan rettes på til neste år. Men de regner det helst som bagateller. Videre kan nevnes at mannskapene ombord på de deltakende fartøyer ikke hadde ventet så bra tilhøve som det var ved basen i Færingerhamn, noe de gir A/L Utrustning all ære for.

De store fartøyer skulle ha grunn til å være fornøyde med utbyttet, selv om de toppfangster som har vært antydnet på ingen måte vil holde. Men de mindre fartøyer som har deltatt er ikke så tilfreds. Sesongen ble for kort.

Fartøyene som forlot Nord-Norge 22. mai 1949 tok til med driften på feltet den 8. juni.

En stor del av de fartøyer som deltok vil selvsagt nytte erfaringen fra i år for å delta i dette fisket også til neste år. Men det er meget som

taler for at de mindre fartøyer vil betenke seg på å dra bortover, da fartøyer under 90—100 fot må bryte av fisket etter 2 måneders drift for ikke å møte høststormene under tilbakereisen. Dette vil si at de får for kort sesong så utbyttet svarer ikke til den forholdsvis kostbare utrusting en slik tur fører med seg.

Det var meget fisk til stede og store muligheter dersom alt klaffer som det skal, får jeg opplyst av de deltakere som jeg har kommet i kontakt med. For at en slik tur skal bli utnyttet best mulig, må det ordnes slik at det blir høve til å levere råfisken i land for tilvirkning der. Flekking og salting ombord sinker driften så meget at fartøyene ikke får drifte så effektivt som de skal.

Det ble også forsøkt med snurpenot, men det var helt mislykket. Fiskerne mener at en spesialkonstruert flytetral vil kunne gi bedre resultater.

Ellers var det samstemmighet ombord i fartøyene om at ekspedisjonen ikke hadde klart å skaffe ordentlig agn. Til å begynne med var det bra, men sist på tiden da de fikk frossen småsild fra Måløy gikk ikke fisken på. Inntrykket var at silden hadde vært dårlig allerede før frysingen. Fisken gikk på den tiden i sildestimer høyt i sjøen og tok ikke etter agnet som var revnet i buken under egningen. Frossen storsild er beste agnet mener fiskerne, og A/L Utrustning må nok sikre seg tilstrekkelige forsyninger av denne neste år.

Redningskrysseren »J. M. Johansen« har vært fiskerne til meget stor nytte under hele turen, og den har gitt disse særdeles god trygghet ved overfarten og tilbaketuren.

Sildefisket. Det har vært bra sildeforekomster i de fleste fjorder i Troms og flere snurpere har gjort det ganske bra, men stort sett må utbyttet betraktes som mindre godt. En del av silden har vært brukbar til agn og har således vært frosset for å dekke det daglige behov for fiskeflåten for Troms og Finnmark. Men det største kvantum har dog gått til sildoljefabrikkene. Det har også vært en del mindre fangster for fetsildgarnfiskerne. Denne vare er saltet til matsild som er omsatt innenlands og et mindre kvantum er solgt til Finland over Skibotn.

Kveitefisket. Inntil kveitegarnsfredningen tok til 15. desember 1949 var det flere båter som drev dette fiske med til dels godt utbytte. Det beste fisket foregikk i tiden 25. november til 15. desember. Etter de opplysninger som foreligger, må man gå ut fra at kveiten ikke setter inn til gyteplassene for fullt før omkring årsskiftet.

Rekefisket. Utover høsten har det foregått et ganske rikt rekefiske i fjordene i Troms, særlig på Ullsfjord. Avsetningen har vært tilfreds-

stillende og det meste ble eksportert fersk til England. En del er også frosset og det er heller ikke så lite som er vakumisert ved Bjarne Ydstebø's anlegg i hermetikkfabrikken »Albatross«s lokaler. Dette er en ny konserveringsmetode som det er for tidlig å uttale seg om før man får se hvordan importørene i utlandet liker den. Det er allerede eksportert en hel del reker konservert på denne måte til England, Frankrike og Sveits.

Utbyttet av rekefisket må betraktes som meget bra. Fisket tok slutt omkring 25. november 1949 da mørketiden satte inn for alvor og vil først ta til igjen 15.—20. januar 1950.

Tilførselen av råstoffer. Fisketilførselen av fisk til de enkelte fiskebruk i Troms kan sies å ha vært ganske god til de sentrale steder som Skjervøy og Tromsø, mens de kjøpere som ligger mer avsides til, på langt nær har fått nok fisk i forhold til kapasiteten.

Filetanleggene i Troms har fått nok råstoff for å holde en noenlunde kontinuerlig drift, dels direkte fra fiskere og dels ved føring fra Finnmark.

Fiskeprisene. Det er en alminnelig mening blant fiskerne at fiskeprisen er lagt meget godt til rette for et bra økonomisk utbytte, forutsatt fisket slår til.

Kjølelagrene. Som tidligere opplyst har lagerkapasiteten ved kjølelagrene i dette distrikt ikke dekket produksjonskapasiteten, hvorfor de enkelte firmaer har vært avhengige av hvor store skipningsmuligheter de til enhver tid kunne regne med.

Utvidelsen av Tromsø Fryse- og Kjøleanlegg regner en med skal komme i gang til våren.

A/S Marinas's anlegg som ble påbegynt våren 1947, er senere stillet i bero. Firmaet har ført opp det meste av kaianlegget og et skur hvor der for tiden mottas ferskfisk som senere blir transportert med bil til Tromsø Fryse- og Kjøleanlegg hvor firmaet fortsatt driver filetproduksjon.

Kræmers Fryse- og Kjøleanlegg har utvidet anleggets lagerkapasitet og regner med at den vil kunne økes med ca. 200 tonn fra årsskiftet. Firmaet vil da stå meget godt rustet for kommende vinterfiske.

Kristian Holst Fryse- og Kjøleanlegg, Harstad, har i perioden satt i gang med filetproduksjon, noe som for så vidt er nytt for fiskerne i Sør-Troms. Disse setter store forhåpninger til anlegget.

Gryllefjord Fryse- og Kjøleanlegg som en regnet med ville komme i drift til forestående vintersesong, har små muligheter til å oppfylle forhåpningene da anlegget foreløpig mangler nødvendig elektrisk strøm og vann for å komme i drift.

Dragøy & Co. A/S, Tromsø, er i ferd med å installere fryse- og kjøleanlegg i firmaets brygge ved indre havn. Det maskinelle utstyr er anskaffet og innredningen av kjølelageret ble påbegynt først i oktober, og beregningen er at anlegget skal stå ferdig til skreisesongen tar til for alvor i 1950.

Storsildfisket. En hel del av de større tromsskuter gikk ved jule-tider til Vestlandet for å delta i ovennevnte fiske.

Selfangsten. For selfangsten ble 1949 et bra år med et gjennomgående godt utbytte tross mindre gode fangstforhold og uhell av forskjellige slag for en rekke skuters vedkommende.

Året 1949 brakte inn til Nord-Norge fangst fra de forskjellige ishavsfelter for vel fem millioner kroner mot kr. 6.814.000 i 1948. Det skyldtes hovedsakelig prisfall at fangstutbyttet ble noe mindre enn i 1948. I Vesterisen inntraff flere maskinuhell og 4—5 av fartøyene måtte ha slep hjem til Tromsø av bergningsbåt. Også i Nordisen hendte det samme. Her ble assistanse utført av skuter som befant seg i nærheten eller av redningsskøyter. Det største uhell som rammet fangstflåten, var tapet av »Herøyfjord« utenfor Ålesund i mai, der rekordfangsten på ca. 20.000 dyr fra New-Foundland gikk tapt. Tross de mange uhell, gikk ingen menneskeliv tapt under årets ishavsfangst.

Året førte også med seg en kraftig tilvekst i distriktets fangstflåte. Jeg tar neppe for hårdt i når jeg nevner at flåten er oppe på et nivå som aldri før. Med tilvekst av prektige fartøyer som »Polstjerna«, »Selfisk«, »Polarquest«, »Blueback«, »Polarulv« og »Nordsel« har en fått en meget verdifull flåte som med utbytte kan delta i fangst selv i fjerne farvann.

Prisen på de enkelte ishavsvarer er fra 1948 gått ned, bl. a. sank spekkprisen betraktelig.

Finansiering av fiskerflåten. Som nevnt i tidligere innberetninger, er fiskerne svært misfornøyde med Fiskarbankens finansiering til kjøp av fiskefartøyer. De fleste fiskere har ikke tilstrekkelig kapital til å finansiere 30—40 pst. av den egenkapital som skal til for å skaffe seg et eget moderne fiskefartøy. De er således nødt til å henvende seg til kapitalsterke firmaer eller enkeltpersoner for å skaffe seg den manglende kapital!

Den eneste løsning av dette viktige spørsmål for fiskerne, er at det blir gitt disse adgang til å låne i Statens Fiskarbank, f. eks. 60 pst. første prioritetslån og 30 pst. annen prioritetslån. De øvrige 10 pst. vil fiskerne selv i de fleste tilfelle kunne finansiere.

I kvartalet er mottatt 451 skrivelser og telegrammer og sendt et liknende antall.

Reiser. I ovennevnte kvartal er foretatt en reise i Nord-Troms for befarings av en del steder hvor det er meningen å oppføre rør- og egnebuer for de midler som er stillet til rådighet for Troms fylkes gjenreisningsnemnd. Reisen varte i 5 dager, men skulle jeg ha fått nødvendig kontakt med de som arbeider med disse saker, hadde jeg uten tvil vært nødt til å bruke meget lenger tid.

For øvrig har mitt arbeid i kvartalet gått ut på å rettleie fiskere i forskjellige spørsmål.

3. kvartal 1949/50.

Værforholdene. Når jeg unntar dagene fra 20. januar til 26. januar 1950, da vindstyrken varierte mellom full storm til liten orkan, må en betrakte værforholdene for meget tilfredsstillende for sjødrift.

Bankfisket. Dette fisket tok til de første dager av januar. De fleste båter for midt- og nordfylket som rustet for bankfisket, gikk til Nygrunnen, mens fartøyer fra sørfylket tok til med driften på Svensgrunnen, Kjerringbergryggen og Salta. Det ble også gjort forsøk på Malangsgrunnen og Fugløybanken, men sistnevnte felt hvor det var meget fisk til stede, var samtlige fartøyer nødt til å forlate etter kort drift da utenlandske trålere ikke tok noe hensyn til faststående redskaper, til tross for fiskernes anstrengelser for å angi retningen som redskapene var satt. Fire av båtene som driftet på dette felt mistet tilsammen 46 stamper line (10.600 angler). Ved personlig henvendelse til besetningene på de fartøyer som var ute for uhellet, fikk jeg opplyst at samtlige trålere var engelske, men ingen tok hensyn til de faststående redskaper til tross for at de var meget godt merket med bøyelys. Fangstutbyttet for de redskaper som ble tatt opp, utgjorde for et enkelt fartøy opptil 10—12.000 kg.

De første fartøyer fra Nygrunnen kunne meddele om storfiske og en regnet med at her ville det bli et meget godt fiske utover vinteren. Sesongens første skreifangst fra Nygrunnen kom til Tromsø 4. januar 1950 og utgjorde 23.000 kilo. Det gode fiske viste seg imidlertid ikke å vedvare. Fisken på dette felt var meget konsentrert, så etter noen få sjøvær var driften så å si ulønnsom, og de fleste fartøyer trakk lenger øst til Hjelmsøybanken og Nordkappbanken. Fra disse felt har de fleste havgående fartøyer ført store mengder hyse og torsk som hovedsaklig ble levert til fryseriene i Tromsø, dog er noen mindre fangster levert i

Skjervøy. De øvrige oppkjøpersteder i fylket har ikke hatt noen tilførsel fra bankfartøyer som driftet for Finnmarkbankene.

Til tross for at fiskerne som hadde regnet med å drifte på Nygrunnen ble nødt til å hente fisken fra bankene lenger nord, utenfor Finnmark, kan en si at resultatet stort sett er meget tilfredsstillende, noe fiskerne sier de kan la prisene få æren for da fangstmengden gjennomsnittlig ligger en del tilbake for tidligere år.

Fiskerne som har drevet bankfisket for Senja, har under hele perioden hatt gode sjøvær med fangster opptil 14.000 kg, men strømforholdene har til sine tider skapt store vanskeligheter for driften. Imidlertid må en regne med at fiskerne her har hatt et meget godt år, da fisken i stor utstrekning har vært betalt med 48—50 øre pr. kg.

Deltakelsen i dette fisket har stort sett vært som tidligere år etter krigen. De som har drevet med juksa og line har til dels hatt mindre bra utbytte da det ikke har vært noen større mulighet for juksafisket. Derimot har de som har drevet kombinert juksa- og linefiske til dels hatt tilfredsstillende utbytte etter det fiskerne selv opplyser. Garnfisket har gitt meget godt utbytte for stort sett samtlige deltakere for Lauksund i Skjervøy og Auvær, Øyfjordvær og Mefjord i Senja i særdeleshet. Det kan nevnes at fiskere som driftet for forannevnte vær, tapte store summer fordi de forlot feltene kort etter at fisket ble avtakende og gikk til Lofoten. Det viste seg nemlig at de få båter som ble tilbake fikk atskillig større fangster i ukene framover enn de som gikk til Lofoten for å fortsette driften.

Utbyttet for dem som har deltatt i skreifisket for Troms i vinter, må betraktes som særdeles godt når en tar i betraktning deltakelsen og det ilandbrakte kvantum i forhold til 1949.

Småsildfisket. I januar ble det tatt enkelte mindre steng av denne vare på forskjellige fjorder i fylket, men utbyttet ble langt fra det mange hadde håpet på, og i slutten av måneden sluttet de fleste sildfisket for å ta del i skreifisket for Troms og Lofoten.

Storsildfisket. En hel del større fartøyer fra Troms fylke, og da særlig ishavsfartøyer har deltatt i dette fiske. Dessuten har mange mindre fartøyer som stort sett kun kan benyttes til kyst- og fjordfiske deltatt som føringsbåter. Samtlige ishavsfartøyer herfra avsluttet dette fiske omkring 20. februar og kom hjem omkring 1. mars 1950 for å gjøre seg klar til selfangsten i Vesterisen. De øvrige skuter som deltok i dette fiske kom hjem i slutten av ovennevnte periode. De fartøyer som har deltatt melder om tilfredsstillende resultat.

Notfisket i Lofoten. Da det ble kjent hvem som hadde fått tillatelse for å delta i dette fiske, ble det en viss opposisjon mot den måte fordelingen av konsesjoner var foretatt på. De første dager etter at fordelingen var blitt offentlig kjent, fikk jeg daglige henvendelser både pr. telefon og muntlig med forespørsel om hvem som hadde foretatt fordelingen av notkonsesjonene. Hertil ble det selvsagt på beste måte gitt svar på utallige henvendelser, og etter hvert som det led på tiden, slo de fleste seg til ro med håp om at turen ville komme til dem neste sesong. Men endelig ro om dette spørsmål, ble det først etter at det var gitt tillatelse til 50 nye konsesjoner.

Lofotfisket. Ved periodens utløp var det en hel del fiskere, og da særlig garnfiskere som kom fra Lofoten for å omlegge driften eller barke redskapene for å fortsette driften fra ett av Finnmarkværene. Under fiskeres besøk her på kontoret for å få enkelte spørsmål besvart, benyttet jeg anledningen å få opplyst om hvorledes disse var fornøyd med utbyttet. Svarene gikk stort sett ut på at utbyttet var noenlunde tilfredsstillende for de fleste bruksklasser, men garnfiskerne kunne for de flestes vedkommende meddele at fangstutbyttet i år var det dårligste de hadde vært med på i en årrekke tilbake, men det økonomiske utbyttet var omkring middels takket være de gode fiskepriser.

Kjølelagrene. Av de 5 bedrifter man har i fylket av dette slag, har 4 vært i drift i perioden. Tilførselen var stort sett tilfredsstillende for samtlige bedrifters vedkommende så lenge fisket for Troms og Finnmark varte. Straks dette fiske ble avtakende og fisken skulle føres fra Lofoten, viste det seg at tilførselen ikke kunne gjennomføres kontinuerlig, idet prisen lå langt over de priser det var råd å betale for å holde bedriftene i gang med en rimelig fortjeneste. Dette har hindre fryseriene å holde kontinuerlig drift i mars måned.

Kjølelagrenes lagerkapasitet. Som tidligere opplyst har lagerkapasiteten ved de enkelte kjøleanlegg i fylket langt fra vært tilstrekkelig. Den utvidelse som har pågått ved Kræmers Fryse- og Kjøleanlegg og som en hadde håpet skulle gi lagerplass for ytterlig 200 tonn ble en del forsinket og har således ikke kommet produksjonen i vintersesongen til gode. Det er imidlertid håp om at utvidelsen ved anlegget skal kunne være ferdig om kort tid og at den således skal være til nytte under forestående seisesong.

Rekefisket. Dette fisket tok til omkring 20. januar 1950 med god deltakelse da det til å begynne med så bra ut for omsetningen. Det var mange eksportører som hadde rustet seg for mottak, men kort tid etter

at fisket tok til fikk man merke at avsetningsforholdene på det engelske marked langt fra svarte til de forhåpninger som var satt. Etter at eksportørene hadde foretatt en del forsendelser viste det seg at prisene som ble oppnådd på det engelske marked langt fra svarte til de priser en måtte ha for å holde noenlunde forsvarlig pris til fiskerne og som disse fant tilstrekkelig høy for å kunne fortsette driften. Årsaken hertil kan en gå ut fra ligger i den lange transport en har for å få rekene fram til markedet og som fører til at rekene blir av dårligere kvalitet enn dem som tilføres markedet fra andre leverandører. Et firma her i Tromsø fikk i stand salg av større partier reker til Sverige, noe som reddet situasjonen, for i motsatt fall ville samtlige rekefiskere vært nødt til å bryte av fisket ved sesongens begynnelse grunnet avsetningsvansker. Til tross for at fiskerne har vært nødt til å ta en strengere utsortering av små reker, idet markedet på Sverige kun har akseptert kjøp av større reker har fisket vært meget lønnsomt.

Bjarne Ydstebøs rekefabrikk, Tromsø, har som tidligere nevnt sin bedrift i hermetikkfabrikken »Albatross«s fabrikkbygning. Mottak-kapasiteten er her ca. 2 tonn reker pr. uke som kjøpes samfengt og usaltet for vakumisering, og nedlegges i bokser av forskjellig størrelse. Dette har også vært et meget godt avsetningssted for rekefiskerne som er henvist til å sende sin fangst med de forskjellige rutebåter da det blir for dyrt for disse selv å føre den fram til mottakerstedet.

New-Foundlandfeltet. Deltakelsen ble i 1950 4 skuter fra Troms, nemlig: »Polarquest«, »Quest«, »Istind« og »Nordsel«.

Vesterisflåten. Den 5. mars 1950 lå alle skutene som skulle delta i fangsten på dette felt fra Nord-Norge på Tromsø havn fullt opptatt med utrustningen. I alt deltok det i 1950 ca. 25 skuter på feltet i Vesterisen.

Danske snurrevadfiskere til Barentshavet. Det har de siste dager av perioden vært en veldig trafikk av danske og svenske fiskefartøyer som går til Barentshavet for der å drive flyndrefiske med snurrevad. Ved kvartalets slutt var 35 danske og 5 svenske kuttere dratt avgårde. En regner med i alt 90 utenlandske fartøyer. Likeså håper en på norsk deltakelse, og etter det jeg underhånden har brakt i erfaring, vil deltakelsen bli ca. 20 fartøyer.

Flyndrefisket i Barentshavet. Dette fisket har som kjent vært drevet i stor utstrekning av de forskjellige lands trålere, men det ble for første gang i 1947 gjort forsøk med snurrevad av en norsk fiskekutter »Norma«, skipper Karl Hovden, Karmøy, som gjorde det meget bra. Det viste seg dog at fisket ikke kunne drives med noen lønnsomhet lenger enn fra 15. mars til 1. juni 1950. En antar at flyndren da siger inn

mot land og muligens kan være å finne på Petsjorasjøen. Når en endelig får kjennskap til hvilke felter den søker til, vil det kunne bringes inn store kvanta i den fiskefattige tid av året.

Vest-Grønland. Interessen for dette fisket har ikke vært etter forventningene og mange av de fartøyer som deltok i fjor har visse betenkeligheter hvorvidt de skal delta i år. Årsaken ligger stort sett i den kostbare utrustning i forhold til den korte sesong. Hertil kommer visse vanskeligheter med å skaffe tilstrekkelig trenet mannskap. Det er således ikke store muligheter for den samme deltakelse som i fjor. I fjor på denne tid hadde det tegnet seg 24 båter, men deltakelsen ble 13 fartøyer. I år har det tegnet seg 15 fartøyer etter det jeg underhånden får opplyst, men deltakelsen antar jeg en kan anslå til 8—10 fartøyer. Det er et spørsmål om det ikke ville være en større fordel å stimulere fiskerne til størst mulig deltakelse i Svalbard-, Bjørnøya- og Barentshavfisket. En må være oppmerksom på at deltakelsen på fonannevnte felter de senere år har vært svært avtakende. Som bevis herfor kan nevnes at deltakelsen i 1947 fra Nord-Norge var 52 båter og disse førte i land ca. 2 mill. kg salt torsk til en førstehåndsverdi av 1,5 mill. kroner. I 1949 var deltakelsen 14 fartøyer og det ilandbrakte kvantum ca. 0,5 mill. kg til en førstehåndsverdi av kr. 374.000. Deltakelsen i dette fiske tok til noe sent det siste år og flere av deltakerne tok først del i hvalfangsten, men da salgsmulighetene for hvalkjøtt gjorde det umulig å drive fangst, omla de driften til Svalbard- og Bjørnøyfisket.

Rorbuforholdene i Lofoten. Fiskere fra dette distrikt som har deltatt i Lofotfisket i år og er kommet hjem, klager over de dårlige rorbuforhold i enkelte vær. Det har vel sin årsak i at rorbuene er gamle og vanskelig lar seg reparere eller forbedre uten at det bygges helt nytt. Det fiskerne i særdeleshet peker på, er at de private fiskekjøpere har anledning til å ta leie opptil kr. 250 pr. rorbu (båtlag) for ubrukelige buer. Dersom disse opplysninger medfører riktighet (hva prisen angår), må det la seg gjøre å få leien fastsatt av den stedlige priskontrollnemnd eller en spesiell takstnemnd som blir oppnevnt med det formål for øye. Når det gjelder rorbuenes vedlikehold, må det vel la seg gjøre å få helsemyndighetene til å gi eierne de nødvendige pålegg om å reparere hvis buene ikke ønskes stengt i sesongen 1951.

Arbeidsforholdene. Som tidligere nevnt er arbeidsforholdene ved kontoret her meget utilfredsstillende. Dette har særlig gjort seg gjeldende i ovennevnte kvartal, idet gjennomgangstrafikken av fiskere til

Lofoten og senere på retur for å delta i Finnmarksfisket har flittig besøkt dette kontor for konferanse om forskjellige spørsmål vedrørende fisket. I kvartalet er mottatt 650 skriv og telegrammer og avsendt et liknende antall.

4. kvartal 1949/50.

Værforholdene har etter årstiden vært meget tilfredsstillende for sjødrift, men temperaturen var i april—mai til omkring 10. juni svært lav, idet vindretningen overveiende kom fra nordvest, ofte med snebyger.

Fisket. Det har i den første del av perioden i likhet med tidligere år etter krigen, ikke vært noen deltakelse av betydning i fisket for Troms, idet stort sett alle fartøyer, store som små, søkte østover for å delta i vårfisket for Finnmark. Deltakelsen fra Troms fylke har i år etter det jeg tør anta, vært den største en har vært vitne til på mange år. Fiskerne forlot Lofoten meget tidlig i år for så tidlig som mulig å være klar til å dra østover. Årsaken til den store deltakelsen var meldingene som kom fra Østfinnmark, som gikk ut på at det allerede så tidlig som i februar—mars var forekommet lodde ved kysten. Likeså kom det etter hvert meldinger fra de garnbåter som drog tidligst østover, at det var meget rikt fiske på garn. Senere kom det også melding fra juksafiskerne om at det var meget fisk til stede. Fiskerne håpet derfor på at det ville bli et meget rikt loddefiske.

Meldingene om det rike fisket sto imidlertid ikke lenge på. Alt før de siste fiskerne nådde fram til fiskeværerne i Finnmark, var fisket delvis ebbet ut. Utbyttet for de fiskere som deltok fra Troms i dette fisket, ble gjennomgående dårlig. En stor del av fiskerne fra dette distrikt vendte tilbake etter få ukers drift, da de små fiskeforekomster gjorde fisket ulønnsomt. Etter hvert som de større fiskefarkoster kom fra Finnmark, rustet disse ut for bank- og kystfisket, og særlig ble det i slutten av mai lagt om for kveitefiske. En del tok også utrusting for Bjørnøyfeltet og Svalbard. De båter som rustet ut for kveitefisket, ble tidligst ferdig for drift. Det viste seg snart at forekomstene på de forskjellige banker utenfor Nordland og Troms var meget tilfredsstillende, så deltakelsen øket etter hvert som båtene kom øst fra. De første kveitefangster som ble ført i land var opptil 9.000 kg.

Etter hvert som flåten i slutten av mai måned kom fra Finnmark for godt, tok også de som har seinøter til med driften. Dette fiske har imidlertid ikke ved kvartalets slutt gitt noe nevneverdig fangstresultat.

Av de mindre båter har en del forsøkt med snøre inne i fjordene, men resultatet har vært mindre godt. Et mindre antall båter har også deltatt i rekefisket som til sine tider har gitt godt resultat.

Hva angår folk til de forskjellige fiskerier, så har dette til dels skapt store vanskeligheter, særlig i vår- og høstsesongen. Når dette særlig har gjort seg gjeldende etter krigen, antar jeg det har sin grunn i at fiskerne selv er nødt til å foreta nødvendig arbeid i land, da det ikke er mulig å skaffe annen arbeidskraft. En må ta i betraktning den store sysselsetting i byggevirksomheten og annen anleggsvirksomhet som har gjort seg gjeldende etter krigen. Før krigen kunne fiskerne skaffe seg nødvendig arbeidskraft på land og var således ikke selv tvungen til å utføre arbeidet, men kunne ta seg av fisket i den utstrekning det var nødvendig. Jeg vil anta at forholdene vil bedre seg etter hvert som anleggsvirksomheten tar av. Deltakelsen i Grønlandsfisket har lagt beslag på ca. 200 av de beste bankfiskere i Troms. Dette har selvsagt også gjort sitt til at det ikke alltid har vært like godt om folk. Likeså har det militære etter krigen lagt beslag på en masse folk som ellers kunne ha vært iedig til de forskjellige fiskerier.

Avsetningsforholdene. Disse har ikke vært fullt ut tilfredsstillende når en unntar for torsk og steinbit som det ikke har vært mulig å skaffe tilstrekkelig av for å dekke det normale behov. Derimot har forholdene når det gjelder kveite, flyndre og hyse skapt mange problemer for fiskerne, idet avsetningsmulighetene for disse fiskesorter langt fra har vært tilfredsstillende. Særlig har dette gjort seg gjeldende for kveitens vedkommende. Således kan nevnes at flere båter som rustet ut for å delta i dette fisket var nødt til å omlegge driften etter å ha foretatt nødvendig utrustning. Også de båter som var kommet i drift så seg nødt til å innstille driften etter få sjøvær. Eksportforholdene var hovedårsaken til de store avsetningsvanskeligheter som beklageligvis inntrådte umiddelbart etter at fisket var kommet i gang. Kort tid etter at de fleste fiskere hadde gjort seg klar til å legge om driften ble det en liten avklaring i situasjonen, idet en del kjølelagre her i distriktet bestemte seg for å avta en del kveite til rundfrysing. På denne måte forsøkte de å avverge den krise som ellers ville ført til total stopp i fisket ved at tilførslene til de utenlandske markeder stoppet opp. Hadde nevnte tilvirkningsmåte vært mulig å sette ut i livet fra den tid fisket tok til, antar jeg at lagrene av rundfrossen kveite ville ha blitt meget store. Når tanken ikke ble satt ut i livet ved sesongens begynnelse hadde dette selvsagt sin årsak i den store kapitalinvestering dette ville medføre for de enkelte fryserier. Den som hadde litt oversikt over markeds-

forholdene, var snart klar over at vanskelighetene ville melde seg allerede på et tidlig tidspunkt dersom fisket slo til.

Avsetningsvanskene har også gjort seg gjeldende for rekefisket. Det har vært meget vanskelig å plasere ferske reker fra feltene for Troms på de utenlandske markeder. Årsaken hertil ligger selvsagt i det gode rekefisket på Sørlandet. Med en del avsetning til fersk anvendelse og levering til Ydstebø's Rekefabrikk, som mottar reker for vakumisering, har det vært mulig for fiskerne å fortsette fisket med noen dagers mellomrom.

Deltakelsen i skreifisket. I følge oppgaver fra lensmennene har deltakelsen i dette fisket i tiden 1. til 15. april 1950 vært minimal, idet fiskerne i mars måned for en stor del forlot bankene for å delta i Lofotfisket. Hadde fiskerne i stedet for å gå til Lofoten fortsatt fisket for Troms, ville de trolig hatt større utbytte enn det de fikk der. Dette etter hva fiskerne selv har gitt uttrykk for.

Bjørnøyfisket. Etter de tall som foreligger, må en betegne dette fisket til denne tid i år som meget godt.

Kvaliteten på saltfisken har gjennomgående vært god, så avsetningen har gått lett unna.

Deltakelsen i dette fisket øker etter hvert, så en håper at deltakelsen i år vil bli vel 30 fartøyer og at kvantumet av fisk vil bli dobbelt så stort som i foregående år.

Arbeidskraft. Søkningen til tilvirkningsanleggene har vært tilstrekkelig for å dekke nødvendig arbeidsbehov.

Kjølelagrene. Av disse bedrifter er det 5 stykker i fylket, hvorav 4 har vært i drift i perioden. Tilførselen av råstoff til disse anlegg direkte fra fiskere har langt fra dekket det daglige behov. Bedriftene har så langt det har vært råd, forsøkt å komplettere tilførselen med føringsfisk fra tilvirkningsanleggene (kjøper) omkring i distriktet og fra distriktene i Finnmark. Anleggene har særlig ført store kvanta steinbit fra distriktene i Finnmark.

Kjølelagrenes lagerkapasitet har ikke bedret seg i noen større utstrekning når jeg unntar Kræmers Fryse- og Kjøleanlegg som har fått utvidet sin lagerkapasitet med 275 tonn inneværende periode. Firmaet regner dessuten med å kunne få utvidet lagrene for ytterligere 200 tonn. Tromsø Fryse- og Kjøleanlegg vil også om kort tid gå til noen utvidelse, men hvor stor kapasiteten da vil bli er ikke helt klart ennå.

Med de utvidelser en har under arbeid ved de allerede bestående anlegg, vil mangelen på lagerplass for dette distrikts vedkommende, vesentlig være overvunnet i første halvdel av 1951.

Danske, svenske og norske snurrevadfiskere i Barentshavet. Som nevnt i min rapport for 3. kvartal 1949/50 søkte en stor del danske og svenske fiskefartøyer til ovennevnte felt for å drive flyndrefiske med snurrevad. Disse er i perioden vendt tilbake, og resultatet ble bomtur for samtlige. Noen deltakelse fra disse land til neste år regner en derfor ikke med. De norske deltakere hadde til dels mindre fangster, men innstillet fisket etter kort tid da omsetningsforholdene gjorde driften ulønnsom. Det kan nevnes at den norske tråleren »Sloman« også deltok i dette fisket med trål. Denne fisket på kort tid ca. 40 tonn flyndre og bestemte seg for å gå med fangsten direkte til England på grunn av de vanskelige avsetningsforhold her hjemme. Ved framkomsten til engelsk havn, viste det seg at markedet var overfylt av fisk og resultatet ble at »Sloman« fikk levere 2—3 tonn. Varen ble levert til fabrikk. Resten av fangsten var »Sloman« nødt til å styrte i sjøen på hjemturen til Norge.

Vest-Grønland. I dette fisket deltar fra Troms i alt 9 båter med en besetning på 174 mann, som alle unntatt 12 mann er fra Troms. Dessuten er det flere båter sørfra som er leid av folk herfra. Disse båter skal også være bemannet med folk fra Troms, men en har ikke kjennskap til det nøyaktige tall på mannskapet. Foruten mannskap til fiskefartøyene, er det også mange fiskearbeidere fra dette distrikt som har tatt arbeid i land og på de forskjellige forsynings- og lastefartøyer.

Ishavsdriften. Deltakelsen for samtlige felter var i 1950 47 båter med en besetning på ca. 840 mann. Hertil kommer 2 båter som forliste i Vesterisen.

Hvalfangsten. Deltakelsen i småhvalfangsten ligger langt under foregående år. Dette har selvsagt sin årsak i den dårlige sesong fangerne hadde i fjor på grunn av de dårlige avsetningsforhold. Utbyttet for dem som har deltatt i fangsten i år har ligget langt under et gjennomsnittsår. Derimot har utbyttet for dem som har drevet fangst på sperm- og finnhval vært tilfredsstillende. I perioden er det til brødrene Brunvoll Kvalstasjon (Skjelnan), som er den eneste i Troms av sitt slag, innført 56 hval hvorav 8 spermhval og 48 finnhval som henholdsvis har gitt 400 og 1.440 fat olje. Avsetningsforholdene for hvalkjøtt har vært tilfredsstillende. En stor del har vært omsatt innenlands, men en del er også eksportert. Brunvoll har i løpet av perioden oppført eget fryseri med en kapasitet på 15 tonn pr. døgn. Fryseriet vil om kort tid kunne tas i bruk.

Byggematerialer til fiskeriformål. Det har vært en hel del forespørsler om materialer til reparasjonsarbeider av fiskebruk og redskaps- hus (sjøhus). Videre kan nevnes at den knappe tildeling av sement for 1950 har skapt til dels store vansker også for dem som ble tildelt bygge- tillatelse for 1950. Dette da tildelingen av sement ikke kunne etter- kommes fullt ut.

I kvartalet er mottatt 409 skriv og telegrammer og avsendt et liknende antall. Herav har det vært mange viktige saker hvortil jeg har gitt nødvendige uttalelser.

Reiser. I ovennevnte tidsrom er foretatt to reiser hvorav en til nordre distrikt sammen med samvirkekonsulenten og hans tekniske assi- stent for å se på egnebuer i Klubbeneshamn som oppføres av Straum- fjord Fiskersamvirkelag for statsmidler som er stillet til rådighet for Troms fylkes gjenreisningsnemnd.

I tiden 15.—21. juni 1950 deltok jeg i den nordiske fiskeri- konferansen i Lysekil i Sverige. I alt er medgått 17 døgn til reiser i det forløpne kvartal.

For øvrig har arbeidet ved kontoret bestått i å rettleie fiskerne i forskjellige spørsmål om kjøp og overdragelser av fiskefartøyer, fiskeri- banklån, fiskeforekomster og avsetningsforhold i de forskjellige fiske- vær m. v.

BERETNINGER

FRA FISKERIINSPEKTØREN I NORDLAND, NILS GJERDE.

1. og 2. kvartal 1949/50.

Arbeidsmengden ved kontoret har i de senere år hatt en stadig stigende tendens. Skjønt det ikke gir uttrykk for arbeidsoppgavene kan forholdet belyses ved at det i 2. halvår 1949 er journalført 1.883 mot-tatte ekspedisjoner og et liknende antall er gått ut.

Reiser. På grunn av arbeidspresset ved kontoret har jeg ikke hatt anledning til å foreta så mange reiser i distriktet som ønskelig kan være. I hele året er foretatt i alt bare 9 reiser, hvorav i beretningsperioden 3, som omfatter 21 reisedager.

Den ene av disse reiser gjaldt Nordland Fylkes Fiskarlags årsmøte på Melbo i juli måned.

I august måned fulgte jeg Nordland fylkes havnenemnd med leiet skip på befaring i en del av Lofoten samt Ofoten, Salten og Helgeland. Reisen var en fortsettelse av den havnebefaring som ble foretatt i den øvrige del av fylket høsten 1948, som jeg også deltok i. Reisen ble gjennomført i løpet av 11 dager og det ble denne gang besøkt i alt 88 steder av de mange i fylket som har krav om bedring av havne- og vannforsyningsforhold. Den knappe reiserute tillot ikke så inngående studier og konferanser på de enkelte steder som ønskelig kunne være, men det er likevel klart at en slik omfattende befaring gir perspektiver og vil være av den største betydning for vurderingen og avveiningen av de forskjellige krav. Jeg skal nedenfor komme tilbake til enkelte av de havne- og vannforsyningsspørsmål som er behandlet ved kontoret i løpet av rapportperioden.

Den tredje reise ble foretatt i september måned sammen med bygningsteknisk assistent Hundven ved Fiskeridirektoratet. Det vil nedenfor bli gjort nærmere rede for denne reise.

Administrasjonen av Statens grunn i fiskevær. Etter forslag herfra er innkrevingslistene for festeavgiften blitt forenklet ved at en nå har

sløyfet de omfattende tomtfortegnelser som ble avgitt i flere eksemplarer sammen med innkrevningslistene. Disse dobbeltoppgavene viste seg ikke å ha noen praktisk betydning og må betraktes som en reminisens fra gamle tider. Jeg har inntrykk av at de er blitt forlangt nærmest av gammel vane, men tross at jeg overfor Skattefogden også tidligere har foreslått forenkling av systemet, har altså dette ikke lyktes før nå. Forandringen medfører ikke bare tids- og arbeidsbesparelse ved selve avgivelsen av innkrevningslistene, men man unngår også en masse unødig dobbel ajourføring. Når det nevnes at tomteregistret for Kabelvåg, Skrova, Å og Nyksund for tiden i alt omfatter 610 fester og at det i årets løp foretas endringer av en eller annen art for en stor del av disse vil man forstå hva dette betyr.

Etter restanselistene å dømme går grunnavgiftene stort sett bra inn, men jeg har inntrykk av at enkelte restanser stadig går igjen fordi angjeldende tomter overhodet ikke har vært benyttet av festerne. Det har også vært en rekke tilfelle hvor festerne er avgått ved døden eller hvor bebyggelsen på tomtene er gått over til andre eiere, uten at feste-forholdet samtidig er blitt beriktiget. Her har vært nokså meget arbeid ved kontoret for å få tomteregistret og innkrevningslistene ajour i så måte, men det er meget som står igjen ennå.

En side ved denne saken er også at man i tilfelle hvor det ikke lenger eksisterer noe gyldig festeforhold bør være forsiktig med å utstede nye festekontrakter av varig art, for at man skal kunne stå mest mulig fritt ved utarbeidelsen av reguleringsplan. Dette hensyn gjør seg særlig gjeldende for Å og Nyksunds vedkommende, og det er nødvendig at arbeidet med reguleringsplaner for disse steder blir påbegynt så snart som mulig for at en kan få en hensiktsmessig utnyttelse av grunnen. Slik som forholdene nå er kan det vanskelig gjøres noe effektivt for utviklingen av disse steder.

Med hensyn til den reguleringsplan for Nyksund som ble framlagt av ingeniør Fjelldal i 1934 så forstår jeg det slik at den bare er godkjent av vedkommende myndigheter for så vidt angår selve brannstrøket i Vestervika og veien bak fiskebruksbebyggelsen her. Planen for øvrig må betraktes som antydete retningslinjer for nybebyggelsen og den videre utvikling, og må nok betegnes som alt for radikal og kostbar å gjennomføre fullt ut.

Utarbeidelsen av en endelig reguleringsplan for Nyksund er imidlertid avhengig av at det blir tatt en avgjørelse med hensyn til havneplanene for stedet. Så vidt jeg har forstått er det små muligheter for at Nordsundet kan bli stengt i nær framtid, hvilket er ensbetydende med at stedet er avskåret adgangen til brukbar byggegrunn ved sjøen utover det som allerede er bebygget.

Det vakte alminnelig tilfredshet i Nyksund at vannverksspørsmålet ble løst i løpet av rapportperioden, for så vidt den administrative og finansielle side av saken angår, men det har dessverre ikke vært mulig for havnevesenet å påbegynne arbeidet i marken ennå.

Som kjent er brannloven og bygningsloven gjort gjeldende for Nyksund, men så vidt meg bekjent er det fra kommunens side ennå ikke tatt de nødvendige skritt for å få satt bestemmelsene ut i livet ved å velge brannstyre og bygningsråd m. v. Jeg har tilskrevet fylkesmannen og ordføreren i Langenes om dette, men har ikke fått svar.

Da befolkningen i Nyksund er klar over mangelen på brukbar byggegrunn har det ikke vært mer enn 6—7 tomtespknader til behandling i rapportperioden.

Det samme er tilfelle for Å i Lofoten. Her er særlig en sjøgrunns-tomt som har medført bryderi. Som nevnt foran var bygningsteknisk assistent Hundven og jeg på Å i september måned, hvor det ble konferert med flere tomtespkere, utmålt tomter og inntegnet nye tomter og ny-bebyggelse på det gamle utskiftningskart med henblikk på å tilrettelegge forholdene så vidt mulig for en regulering av stedet.

Arbeidet med administrasjonen av Skrova har ikke vært så omfattende i dette halvår som tidligere. Dette kommer dels av at Fiskeridirektoratet i anledning oppføringen av rorbuer på Masterleiholmen har hatt representanter på stedet, som på mange måter har kunnet avlaste kontoret, og dels at man nå er kommet i gang med salg av våningshus-tomter, slik at det nå ikke er så aktuelt med opprettelse av nye feste-forhold. I det store og hele tror jeg man kan si at løsningen av det offentliges oppgaver i Skrova nå er tilrettelagt på en tilfredsstillende måte, bortsett fra vannspørsmålet som fremdeles er uløst. Kommunen har imidlertid fått tilsagn om bidrag til planleggingen og planene er for tiden under utarbeidelse av ingeniør Grann-Meyer. Spørsmålet om hvordan finansieringen av anlegget skal løses er ennå ikke tatt opp. Veiarbeidet i Dølvika forutsettes påbegynt våren 1950.

For Kabelvågs vedkommende har behandlingen av de fleste tomtesaker gått ganske greitt, hvilket for en stor del skyldes at man har et kyndig bygningsråd på stedet. Det er i halvåret opprettet forholdsvis mange nye festeforhold i Kabelvåg. Det bør imidlertid tilrettelegges slik at hustomtene her kan bli solgt til festerne i likhet med det som er gjort i Skrova.

Vedrørende administrasjonen av Statens grunn i fiskevær er det i beretningsperioden mottatt 154 skrivelser og et noe større antall er gått ut. I samme tidsrom er opprettet 32 nye festeforhold og besørget avlyst 21 eldre festekontrakter.

Merkeregistret. En uforholdsmessig stor del av arbeidet ved kontoret har måttet vies registret over merkepliktige fiskefarkoster.

I løpet av halvåret er behandlet i alt 834 innberetninger fra tilsynsmennene, men en alt for stor del av disse — anslagsvis 25 pst. — har måttet tilbakesendes fordi de har vært ufullstendige eller uriktige. Særlig har det vært tilløp til forsyndelse mot forskriftene som er gitt i medhold av loven om kjøp og salg av merkepliktige farkoster, likesom det ofte har vært vanskelig å få innhentet merkebrevene i tilfelle hvor farkostene av en eller annen grunn er blitt slettet av registret. Det har også forekommet mange bekreftelser for at det er til dels store huller i tilsynsmennenes distriktsfortegnelser, slik at registret ikke tilnærmedesvis kan sies å ha vært så pålitelig som en kunne ønske, men en kan i grunnen ikke vente annet all den stund registret bygger på farkosteiernes oppgaveplikt. En tør håpe at lovendringen vedrørende registrering av fiskefartøyer vil bevirke en bedring i dette forhold når den trer i kraft.

Jeg har også inntrykk av at bestemmelsen om distriktsmerkets påmaling på farkostene har vært dårlig overholdt, da det ofte påtreffes merkepliktige registrerte farkoster med utydelige eller overhodet ingen registreringsmerker.

Fordeling av bygningsmaterialer til fiskeriformål. Det er i dette halvår innvilget i alt 53 søknader som omfatter en materialmengde av 157,84 stdr. trelast, 11.950 stk. murstein og 4.000 kg armeringsjern. Sementen var rasjoneringsfri.

Den ekstrakvoten som ble tildelt fylket til utbedring av stormskader etter uværet i januar 1949 ble i det vesentlige fordelt i første halvår, men enkelte søknader har kunnet imøtekommes av denne kvote også i rapportperioden. Den største del også av den ordinære materialkvote ble disponert i første halvår og fordelt på 226 søknader.

41 søknader med et samlet materialbehov på bl. a. 537 stdr. trelast og 20.000 stk. murstein samt sement kunne ikke imøtekommes av årets materialkvote og må tas opp til ny behandling i 1950 sammen med de nye søknader som innkommer om tildeling av dette års materialkvote.

Samarbeidet med fylkesforsyningsnemnda har vært godt og det har til sine tider vært nødvendig å stå i daglig kontakt med nemndas bygningsavdeling. Likeledes har jeg funnet det formålstjenlig ved fordelingen av større materialmengder å sammenkalle til møter hvor fylkesforsyningsnemnda, fylkesfiskarlaget og ferskfiskkontrollen har vært representert. Mindre reparasjonssøknader har i alminnelighet blitt behandlet og ekspedert direkte etter som forholdene har tillatt det.

En rekke søkere har møtt personlig opp og ellers har rasjoneringsordningen medført en ganske utstrakt korrespondanse med fylkesfor-

syningsnemnda, byggenemnder og bygningsråd samt søkere og overordnede instanser, slik at det i det hele tatt har vært et betraktelig arbeid med disse saker.

Ved nærmere undersøkelser har det vist seg i nokså mange tilfelle at det søkes om materialer og byggeløyve før finansieringen av foretaket er sikret og i andre tilfelle har ikke grunnforholdene vært i orden. Slike søknader har måttet stilles i bero til senere behandling.

På tross av at en mengde berettigede søknader ikke har kunnet imøtekommes på grunn av kvotemessige forhold har det ikke framkommet prinsipielle innsigelser når det gjelder ordningen med rasjonering av bygningsmaterialer til fiskeriformål, og jeg tror den stort sett kan sies å ha virket tilfredsstillende.

Nedskrivningsbidrag til bygging av rorbuer og egnebuer. Interessen for nedskrivningsbidrag til rorbubygg har vært stor i distriktet og det er etter anmodning sendt søknadskjema og bidragsregler til over 90 personer i dette halvår. En del av disse hadde imidlertid neppe reelle byggeplaner og en annen del fikk store betenkeligheter når de hadde satt seg inn i bidragsreglene, slik at det innkom til behandling 30 søknader innen søknadsfristen utløp. Innenfor rammen av den disponible bevilgning og de betingelser som er fastsatt i bidragsreglene fant det oppnevnte innstillingsutvalg i møte den 31. august 1949 å kunne anbefale innvilget 20 søknader med et samlet bidragsbeløp på kr. 195.420, under forutsetning av bidrag på kr. 500 pr. person som buene var beregnet bygget for, slik som fastsatt i reglene.

Under hensyntagen til de strenge krav som stilles til utførelse, innredning og utstyr ved disse rorbuer, fant utvalget imidlertid at det fastsatte bidragsbeløp var så lavt at det i realiteten neppe ville dekke de meromkostninger som påføres rorbuene ved at de bygges etter bidragsreglenes bestemmelser, og fant derfor å måtte foreslå at bidragsbeløpene ble forhøyet til kr. 700 pr. person som buene er beregnet for. Dette er samme beløp som ytes til rorbubygg i Finnmark og Nord-Troms, og utvalget fant ingen rimelig grunn for at bidragene skulle være så meget lavere i Nordland, særlig i betraktning av at grunnarbeidene her som regel måtte antas å falle kostbarere ved at alle de mest bekvemme tomter i fiskeværerne i Lofoten allerede er utbygget og man nå i stor grad er henvist til å ta i bruk tomter som ligger mindre bekvemt til og som krever forholdsvis store utgifter til sprengnings-, planerings- og kaiarbeider. I tilfelle den foreslåtte bidragsforhøyelse ville bli imøtekommet innstilte utvalget alternativt 14 søknader med et samlet bidragsbeløp på kr. 199.900.

Etter gjeldende regler med kr. 500 som bidrag pr. mannsrom ville

man kunne imøtekomme 20 søknader omfattende rorburom for 387 personer samt en egnebu, mens det med bidrag på kr. 700 pr. mannsrom bare kunne innvilges 14 søknader med burom for 281 personer samt nevnte egnebu — teoretisk sett. Utvalget var klar over at det var ønskelig å fordele bevilgningen på flest mulig byggesteder, men ga uttrykk for tvil om hensiktsmessigheten i å gi så små bidrag at søkerne — når de ble fullt oppmerksom på byggebetingelsene og fikk revidert sine kostnadsoverslag på grunnlag av disse — faktisk ville finne det billigere og enklere å bygge rorbuer uten nedskrivningsbidrag.

Den omsøkte forhøyelse kunne ikke imøtekommes og utvalgets tvil har allerede vist seg å være berettiget, idet enkelte av de søkere som har fått foreløpig tilsagn om bidrag har fraskrevet seg disse.

I følge bidragsreglene skal nedskrivningsbidragene fortrinnsvis tilståes fiskere og sammenslutninger av fiskere, men det viser seg å være vanskelig for en enkelt fisker å skaffe den forholdsvis store egenkapital som må til for å bygge en tidsmessig rorbu som tilfredsstillere reglenes krav, særlig fordi rorbuer i seg selv ikke gir økonomisk grunnlag for amortisering, forrentning og vedlikehold, slik at man ikke oppnår tilfredsstillende byggelån i bank. De rorbuer som byr de beste muligheter i så måte er slike som bygges i nær tilknytning til tilvirkningsanlegg, av produksjonslag eller private fiskekjøpere, ved at øvre etasjer i produksjonsanlegget innredes til rorburom. Det er derfor sannsynlig at de som kan nyttiggjøre seg disse bidrag helst vil være fiskersamvirkelag og private fiskekjøpere.

På bakgrunn av rorbuenes gjennomgående dårlige tilstand før krigen samt mangelfullt vedlikehold og minimal tilgang på nybygde rorbuer under og etter krigen er det stort behov for bygging av gode og tidsmessige buer, selv om en delvis omlegging av driften i Lofoten med tiden også kan få en viss innflytelse på dette spørsmål.

Behandlingen av søknader om nedskrivningsbidrag til bygging av rorbuer ventes å ville medføre meget arbeid ved kontoret, særlig med ordning av grunnforholdene og tegninger og byggebeskrivelser m. v. i de enkelte tilfelle. Det antas ugjørlig for søkerne å få utarbeidet brukbare tegninger og byggebeskrivelser som fullt ut dekker de detaljerte fordringer til disse, uten å søke bygningsteknisk konsultasjon som vil virke fordyrende og ofte forsinkende på det forberedende arbeid. Såfremt disse saker får det omfang som det skulle være grunn til å vente er det derfor spørsmål om det ikke ville være formålstjenlig at en av Fiskeridirektoratets bygningsteknikere som vanlig stiller med disse saker og som ellers har ledet arbeidet med bygging av Statens rorbuer i Skrova, ble overført til dette kontor — eventuelt for en del av året. Søkerne kunne da få råd og veiledninger i bygningstekniske spørsmål

her og eventuelt få utarbeidet plantegninger, samtidig som det ville være fordelaktig også for administrasjonen at kontroll- og planleggingsarbeidene ble utført i distriktet i stedet for å behandle sakene sentralt ved direktoratet i Bergen. Ved siden av ville her være arbeid for en bygningstekniker i forbindelse med materialrasjoneringen og vedkommende kunne derved øve en viss innflytelse på planleggingen av rorbuer som bygges også uten nedskrivningsbidrag samt på en hensiktsmessig planløsning ved bygging av fiskebruk, idet jeg har inntrykk av at en stor del av fiskebrukene planlegges og bygges temmelig vilkårlig. Endelig vil her være arbeid for en tekniker med regulerings- og tomtespørsmål vedrørende administrasjonen av Statens grunn i fiskevær og ved behandlingen av søknader om statsstøtte til ishus m. m.

De søkere som tilståes nedskrivningsbidrag til bygging av rorbuer forutsettes å ha preferanse for tildeling av byggetillatelse og materialanvisninger av fylkets materialkvote til fiskeriformål, som disponeres herfra.

Med hensyn til de rorbuer i distriktet som er bygget ved hjelp av nedskrivningsbidrag før krigen, har det vært antydnet at en del av disse buer ikke fullt ut har vært benyttet etter forutsetningene for nedskrivningsbidragene, bl. a. ved at de ble brukt som ordinære fiskebruk, mens reglene for disse eldre bidrag bare gir adgang til tilvirkning av egen fangst for de fiskere som bor i bua. Så vidt jeg vet har de undersøkelser som siste sesong ble foretatt gjennom Lofotoppsynet i den anledning ikke kunnet gi noen støtte for disse påstander.

Ellers har her vært en del korrespondanse vedrørende eiendomsretten til enkelte av buene og søknader fra eierne om prioritetsvikelse fra Staten til fordel for pantelån på eiendommene.

Fryserier, kjøleanlegg, industrianlegg og ishus m. v. I rapportperioden er behandlet saker vedrørende søknader om statsstøtte til oppføring av kjøleanlegg bl. a. i Hamnøy, Åsvær og Helnessund samt fryseri og kjøleanlegg på Andenes. Videre har her vært en del arbeid i forbindelse med det oppførte kjølelager på Træna.

I forbindelse med materialrasjoneringen har her også vært behandlet søknader om tillatelse til oppføring av hermetikkfabrikker i distriktet. Enkelte av disse prosjekter må nok sies å ha vært sterkt konjunkturbetonet. Således vakte de forholdsvis store krabbeforekomster på søndre del av nordlandskysten og de gode avsetningsforhold for denne vare sterk interesse i distriktet for reisning av anlegg som til dels bare var basert på nedlegging av krabbe. Riktig nok var her et visst behov for slike produksjonsanlegg, men neppe i en slik grad som på denne måte kom til uttrykk, og det har neppe skadet at man i enkelte tilfelle har tilrådd å utvise forsiktighet.

Det økonomiske utbytte ved de ishus som er bygget med statsstøtte har vist seg å være meget variabelt og i sterk grad avhengig av ishusenes beliggenhet og utnyttelse. De tilfelle hvor ishusene er nyttet som ledd i et produksjonsanlegg hvor det kjøpes fisk har vanlig gitt bra driftsresultat, men ishus i avsidesliggende fjorder med det primære formål »å sikre medlemmene av ishuslaget den for deres bedrift nødvendige is« er vanskelig å holde i gang på et drivverdig grunnlag. Inspeksjonen av ishusene ligger som kjent til fylkesfiskarlaget. Så vidt jeg har kunnet kontrollere, er de ishus som er oppført med statsstøtte i dette distrikt alminnelig bra vedlikeholdt, bortsett fra et par unntak.

Som Statens representant i styret for S/L Fiskagn, Ørnes, har jeg i rapportperioden deltatt i ett styremøte samt i representantskapsmøte på Ørnes.

Vannforsyningsanlegg og tilskudd av kap. 600, post 11. Bedring av forholdene i fiskevær. Det har vært ikke så lite arbeid ved kontoret i forbindelse med ovennevnte saker. I samråd med Nordland Fylkes Fiskarlag ble utarbeidet en prioritetsliste for utbygging av vannforsyningsanlegg i distriktet, og fylkets havnenemnd har senere tiltrådt denne innstilling som i 1950 vil bli forelagt fylkestinget. På grunn av de relativt små bevilgninger som føres opp til slike formål omfatter innstillingslisten forholdsvis få anlegg i betraktning av de mange berettigede søknader og krav som foreligger i distriktet. I innstillingen er det fortrinnsvis tatt sikte på vannforsyningsanlegg i utpregete fiskevær eller fiskeridistrikter hvor det neppe kan påregnes vesentlig støtte av Landbruksdepartementets budsjett.

Når det gjelder planleggingen av slike anlegg så er havnevesenets tekniske stab i dette distrikt alt for fåtallig til å kunne overkomme alle de krav som foreligger, hvorfor den ordning som Vassforsyningsnemnda av 1946 har istandbrakt innebærer et betydelig framskritt ved at det nå ytes støtte til planlegging ved private konsulenter.

Finansieringen av anleggene viser seg imidlertid å kunne støte på mange vansker og det vil være av betydning å få klarere retningslinjer når det gjelder anlegg i fiskeridistriktene, hvor interessesfærene jordbruk og fiske griper inn i hverandre. Tilskudd til vannforsyningsanlegg i fiskeridistriktene kan av Staten ytes ved Landbruksdepartementet (Vassforsyning på landsbygda og i fiskeridistriktene), ved Industridepartementet (Fiskeværs vannforsyning) og i visse tilfelle den senere tid ved Fiskeridepartementet (Bedring av forholdene i fiskevær). De øvrige faktorer ved finansieringen er i alminnelighet andelskapital, eventuelt kommunebidrag, banklån og i visse tilfeller bidrag fra Norges Brannkasse. Så lenge det ikke finnes avgrensede bestemmelser om og

i tilfelle i hvilken grad de forskjellige instanser, bortsett fra Brannkassen, kan og bør delta i finansieringen oppstår det rimeligvis mange »om og hvis« som medfører meget bryderi før finansieringsplanene kan sies å være brakt i orden.

I rapportperioden har her særlig vært arbeidet med vannforsynings-spørsmål vedrørende Nyksund, Værøy, Skrova, Laukvik, Rinøy, Kleivan, Sleneset, Lovund, Nesland, Ørsvåg, Træna og Inndyr. En del av disse anlegg har i samme tidsrom fått tilsagn om støtte av fiskeribudsjettet. Videre er gitt en rekke uttalelser og veiledninger i forbindelse med vannforsyningsanlegg som er på et forberedende stadium omkring i distriktet.

Saker vedrørende finansiering, reglement og avgiftsberegning m. v. vedrørende Statens Sjøvannsanlegg i Henningsvær har medført en betydelig korrespondanse, og likeså har det vært en del arbeid i forbindelse med planer om et liknende anlegg for Røstnesvågen i Værøy, som imidlertid er stillet i bero i påvente av muligheten for utbygging av et ferskvannsanlegg for stedet som også kan dekke fiskebrukenes behov.

Til bad- og sykestue samt anskaffelse av røntgenapparat i Værøy og til helsestasjonen med bad i Rinøy er det oppnådd bidrag av fiskeribudsjettet. Bidragene til bad- og sykestue samt røntgenapparat for Værøy er utbetalt. Finansieringen av helsestasjonen i Rinøy er på det nærmeste brakt i orden, men bidraget er ikke utbetalt fordi man ikke har fått byggeløyve i år. Det har også vært en del korrespondanse og undersøkelser vedrørende andre søknader om tilskudd av rubriserte budsjettpost.

Ellers kan nevnes at det i 2. halvår 1949 bl. a. har vært til dels meget arbeid med nedennevnte saker, uten at jeg ved denne anledning skal kommentere disse:

Redskapstap forårsaket av trålere, spørsmål i forbindelse med valg av kommunale fiskenemnder, 6 søknader til Statens Fiskarbank om lån til opphalingsslipper og mek. verksteder, 2 søknader om lån til fiskebruk, avgivelse av månedlige situasjonsrapporter samt daglige kringkastingsmeldinger under sesongfisket, fiskeristatistikkens skjema D og G, vedlikehold og elektrifisering av stormsignalstasjonene, uttalelser i anledning anmeldelser om ulovlig fiske, etablering av oppsyn med kveitegarnsfisket, søknader om innføring av forbud mot bruk av snurpenot og reketrål på visse felter, 3 saker vedrørende tvangsavståelse av sjøgrunn, 7 søknader om erstatning av Naturskadefondet ved skader på båter og redskaper eller sjøhus, innhentelse av lageroppgaver over tørrfisk, forespørsler om kjøp av motorer, ekkolodd og redskaper, bruken av snurpenot i Lofoten, innhentelse av lageroppgaver over is, spørsmål i forbindelse med bygging av veier i sjøbygdene og saker vedrørende statsstøtte til flytting fra utværene m. m.

Foruten de møter som er nevnt foran har jeg i rapportperioden deltatt i et par møter på fiskarfagskolen i Bodø og i fylkesfiskarlagets styremøter.

3. og 4. kvartal 1949/50.

Værforholdene. Det var særdeles gode værforhold for fisket i første halvår 1950. Dette har sikkert gjort sitt til at det største sesongfisket i dette distrikt, skreifisket, kunne gjennomføres med stort sett bra økonomisk utbytte.

Det har ikke forekommet forlis på grunn av værforholdene og det har vært forholdsvis små brukstap og rimelig slitasje på redskapene.

Fisket. Skreifisket for Vesterålen og Yttersiden tok til i første halvdel av januar måned og det ble til å begynne med tatt ganske bra fangster både på garn og liner. Fisken var særdeles stor og feit i år og holdt en gjennomsnittsvekt på 4,5—5,5 kg til ut i mars måned. Fangstene tok imidlertid av etter hvert for de fleste distrikter og det kan neppe sies å ha vært noen særlig stor fisketyngde til stede. De gode vær- og driftsforhold og en forholdsvis stor og jevn deltakelse i fisket gjorde imidlertid at fiskepartiet likevel ble ganske bra i forhold til i fjor, om det dog ikke kan sies å ligge over et middels års kvantum. De relativt gode priser og avsetningsforhold gjorde også at fiskerne gjennomgående fikk bra lotter. De som gjorde det dårligst var båtene som driftet for Andøya, da fisket her i lengre tid nærmest var mislig. Det beste distrikt i år var Øksnes og Langenes, hvor det hele tiden ble tatt jevnt bra fangster. Den beste fiskeuken var 6.—11. februar 1950 for Andøya og den påfølgende uke for de øvrige oppsynsdistrikter. Samtidig var også deltakelsen på det høyeste. Etter denne tid gikk en stor del av båtene til Lofoten.

Skreifisket for Helgelandsværene ga også i år et dårlig utbytte, og det var bare noen få mindre båter som driftet sesongen ut, da de fleste dro til Lofoten. Fiskepartiet var derfor ubetydelig.

Omkring påske var det forholdsvis stor skreityngde til stede for Leiranger og Steigen, og det ble her i løpet av en ukes tid brakt i land om lag 150.000 kg. Ellers har det i år ikke vært noe skreifiske av betydning langs innlandet.

Lofotfisket. De gode priser og avsetningsforhold sammen med de gode driftsforhold og minimale redskapstap gjorde at det økonomiske utbytte for fiskerne jevnt over må sies å ha vært ganske bra, skjønt det til å begynne med så heller smått ut. Det som særlig fanget inter-

essen ved årets Lofotfiske var bruken av snurpenoten. Det var særdeles gode forhold for slik drift i vinter med godt vær og lite strøm samtidig som fisken sto konsentrert på visse felter forholdsvis høyt i sjøen. Det ble derfor tatt gode notfangster samtidig som det viste seg at noten kunne brukes uten å være til nevneverdig sjene for de øvrige redskaper. Etter årets erfaringer synes det som om det under gode forhold kan være plass for langt flere nøter på Lofothavet enn det antall som ble nyttet i år uten at det vil være til skade for andre redskaper. Jeg tror dog det vil medføre mange vanskeligheter om det skal gis adgang til å bruke not for alle de som ønsker det, og det skulle heller ikke være noen grunn til å tro at snurpenoten vil bli noe universalredskap på Lofoten. Kvaliteten av den fisk som ble tatt på not viste seg ofte ikke å være så bra som ønskelig kunne være, men det er sannsynlig at dette for en stor del kan rettes på ved en gjennomført god behandling av fisken ombord.

Annet fiske. Utenom skreifisket har det ikke vært noen drift av særlig betydning i dette distrikt, når unntas feitsild- og småsildfisket på Helgelandsfjordene i januar og utover til midten av februar. Det ble tatt ujevne fangster som for det meste gikk til sildolje og en del til agn og hermetikk. De båter fra Nordland som deltok i storsildfisket på Vestlandet gjorde det ganske bra, skjønt de ikke var blant de som hadde det beste utbytte.

Seigarnsfisket for Vesterålen ga godt utbytte i første del av januar måned. For Andøya deltok ca. 40 båter i dette fisket, men fangstene tok av mot slutten av måneden, da skreifisket tok til.

Rusefisket for Helgeland har stort sett vært drevet som vanlig, men har kanskje gitt noe mindre utbytte enn det er alminnelig for årstiden.

Ellers har det vært drevet en del etter uer, kveite, sei og reker omkring i distriktet, men som rimelig kan være er det Lofotfisket og forberedelsene til dette som har satt sitt preg på driften i denne perioden.

Tilvirkningsanleggene. En stor del av fryseriene i distriktet er avhengige av tilført råstoff fra Lofoten. Det var for det første vanskelig for disse å få nok fisk, og for det annet viste det seg ofte å bli en uforholdsmessig stor utkastprosent som ikke kunne nyttes til filetering, hvorfor det ble både kostbart og lite råstoff for mange av anleggene. De fiskebruk som vesentlig har basert sin produksjon på salting og hending har imidlertid stort sett gjort det godt i vinter.

At det ble iverksatt føring av storsild til sildoljefabrikkene i distriktet var av stor betydning for fabrikkene i en tid da disse manglet råstoff.

Ellers kan det nok sies at det er få av tilvirkningsanleggene som

gjennom hele rapportperioden har kunnet nytte sin kapasitet fullt ut.

I de senere år er det foretatt ganske omfattende utbedringer og nybygg av tilvirkningsanlegg i distriktet slik at mottakskapasiteten nå er langt større enn før krigen. Karakteristisk for erfaringene fra årets Lofotfiske er at en rekke av fiskebrukseierne i Lofoten nå har planer om å oppføre nothjeller.

Virksomheten ved kontoret, reiser m. m. I 1. halvår 1950 er det journalført i alt 2.166 innkomne ekspedisjoner og et liknende antall er gått ut.

I min forrige rapport har jeg gitt en mer utførlig beretning om virksomheten ved kontoret, hvorfor jeg ved denne anledning unnlater å gi kommentarer til de saker som vanlig behandles her, men bemerker at særlig merkeregistret, administrasjonen av Statens grunn i fiskevær og fordeling av bygningsmaterialer til fiskeriformål fortsatt krever meget tid og arbeid. Det synes også som saker vedrørende statsstøtte til flytting fra utværene vil komme til å få et nokså stort omfang i dette distrikt. Under vinterfisket har det også vært meget arbeid i forbindelse med oppsynstjenesten og avgivelse av daglige og ukentlige meldinger vedrørende fisket i fylket utenom Lofoten oppsynsdistrikt.

I rapportperioden har jeg foretatt 3 reiser med i alt 14 reisedøgn.

En av reisene er foretatt til Nyksund i anledning konstituerende møte i A/L Nyksund Vannverk og konferanse med tilsynsmannen for Statens eiendom m. v. Etterpå reiste jeg til Skrova for å konferere med tilsynsmannen der og besiktige Statens nye rorbuer samtidig som jeg der overvar de første 2 dager for notfisket i Lofoten.

En reise er foretatt til Svolvevær for å delta i møte i Nordland fylkes havnenemnd, hvor det ble avgitt innstilling til fylkestinget om havner og vannforsyningsanlegg som i første rekke bør komme til utførelse.

Den tredje reise er foretatt til Vega hvor jeg deltok i Oskar O. Floas begravelse og besiktiget tomt til ishus og isdam for Igerøy Ishuslag.

BERETNINGER

FRA FISKERIINSPEKTØREN I MØRE OG TRØNDELAG, AKSEL NÆSS.¹

3. kvartal 1949/50.

Reiseverksemda. Arbeidet ved kontoret og sjukdom har gjort at ein har hatt mindre høve til å reise i dette kvartalet. Dette har gjort at det no ligg føre fleire krav til inspektøren frå ymse stader både i Møre og Trøndelag om å koma dit. Fleire saker ligg dessutan og slik til at ein ikkje godt kan koma frå reiser til sjølve staden. Det gjeld soleis til dømes saker om oreigning av grunn til sjøhus, rettleiing om og godkjenning av tomter til ishus m. v., hamnekrava i dei ymse fylker fylker og synfaring av dei, og so dei mange krav om vassbrunnar og vassverk som no etterkvart kjem fram meir og meir både i fiskarkommunane og dei kyst- og fjordkommunar som har eit meir blanda ervervsliv.

Materialfordelinga til fiskeriformål. Dei spørsmål ein her mest har arbeid med i dette kvartalet har vore av kontormessig art. Soleis er i denne tida kome inn til kontoret 426 journalførde skriv og gått ut 316. Arbeidet med materialfordelinga til fiskarane og fiskerinæringa — som frå 1. januar 1949 har lege under fiskeriinspektørane — har gjeve mykje arbeid og krevd ein god del tid med både skriftlege og munnlege opplysningar til søkjarane. Då ein fyrst dei seinaste dagar har fått kvoten for desse fylkar, er arbeidet med fordelinga av dei søknader som no ligg føre ikkje ferdig enno, men vil bli det no etterkvart. Ein vil imidlertid ikkje unnlata å nemne at den kvote som ein her fær til rådvelde for desse fyremåla — især i år — syner seg å verta so alt for knapp. Som døme på det skal ein nemne at der berre for Møre og Romsdal fylke ligg føre søknader på i alt ca. 172 stdr. trelast og over 4.000 sekker sement. På dette er der tildelt 132 stdr. trelast og 1.640 sement. Der er soleis ikkje dekning for 40 stdr. trelast, men det som er verre er mankoen på sementen som er heile 2.500 sekker ca. Kjem so hertil at berre omlag halvta av dei 1.640 sekker sement kan tilvisast

¹ Fiskeriinspektøren har ikke avgitt beretninger for 1. og 2. kvartal 1949/50

no, so vil vel missnøgja verta enda sterkare. Søkjarane seier i mange høve at dei gjer lite med trefanget óg, når dei ikkje kan få sement so dei er hjelpne. Ein har soleis søkjarar frå i fjor som då fekk tilvising på trevirket dei søkte om, men som ikkje fekk sement (den var då fri). Mange slike er no komen att i år med søknad om sement. Men so står ein der like opprådd, då ein ikkje har noko å tildela dei.

Sovidt ein kjenner til vil ein likevel segja at dette med å legja denne fordelinga til fiskeriinspektørane har verka tåleg bra. Ein har ikkje høyrd so mykje klage på det. Det einaste er at det dreg so lenge ut på vinteren og våren før ein får vita kvoten ein har å gjera med og soleis taka til med fordelinga. Mykje av den klaga vil falla burt om ein fekk vita dette tidlegare, og ein vil difor peika på det for komande år.

Hamnespursmåla. Av andre spursmål som der i kvartalet er arbeid ikkje so lite med er hamnespursmåla for dette distrikt. Her syner det seg at Sør-Trøndelag — etter det som ligg føre — ikkje får noko hamnebygg i arbeid komande termin. Hamnedirektøren tok difor med eit nyanlegg også for Sør-Trøndelag i sitt første førelegg for komande budsjettbolk. Dette vart imidlertid seinare stroken. Dette vakte stor missnøgje både millom fiskarane og andre interesserte, og både fiskarorganisasjonen og fiskeriinspektøren har prøvd om det var mogeleg å få ei endring her. Det er soleis ikkje arbeid so reint lite med det frå fiskeriinspektøren si side óg, men diverre med lite resultat. Det same gjeld óg for Møre. Der har ein saman med fiskarlagar si hamnenemnd arbeid noko med desse spursmål. Det er især rekkjefylgja av nyanlegga og dei gamle som skal utbetras og vølast, som der her har vore noko meiningsskilnad om. I det høve har ein óg vore med denne nemnda ein tur til Oslo for å legja saka fram der.

Ishusene. Eit tredje spursmål som der i dette kvartalet heller ikkje er arbeid so reint lite med, er dei mange krav om reising av ishushus som ligg føre. Det er især frå Nord-Trøndelag dei fleste krav om reising av ishushus no kjem. Det syner seg no at det er mange sider i samanheng med desse krav som ikkje er so beint fram og einfeld. Ein vesentleg ting som ein ofte støyttar på er usemje millom fiskarane i distriktet om kor huset skal stå. Einskap om dette ser ein som eit av dei første vilkåra før noko særskilt kan gjerast. I mange høve er det no ikkje so lett å koma til einskap her, og plana og arbeidet vert difor seinka. Andre ting kjem óg til som gjer at krava blir noko langdryg, som til dømes sjølvve tomtespursmålet, finansieringa av den deilden medlemene sjølvve skal stå for av kostnaden m. v.

Ein annan ting i samband med denne ishushusreisinga, som ein no

synes å ha prov på her, er at fleire av dei hus ein alt har synest å nyttas dårleg. Krigen har vel ein del av skulda også her, men der er óg komen andre ting til som verkar på dette, til dømes den omforming av avtak og omsetnad av fisken som no har gått føre seg i nokon mun gjennom andre pakkarar og avtakarar enn før. Direkte henting med samlebåtar og det at ein større og større part av fangsten frå det daglege heimefiske nå vert lagra levande for å avhendas slik, gjer óg sitt.

Ut frå desse ting er ein difor komen til at det er rett å vera noko varsam overfor desse krava; sikte dei so godt det let seg gjera og i det heile røkje etter om det er godt nok grunnlag tilstades. For sin del vil ein — når det gjeld desse spørsmål — stort sett taka omsyn til desse ting ved avgjerd om statsstønad og reising av fleire slike hus i dette distrikt. Ein ser likevel fortsatt reising av ishus på dei stader der det er turvande og godt nok grunnlag for dei, som ein stor oppgåve til å gjeva fisket eit sikrare grunnlag både for sjølve drifta, kvaliteten og lønnsemda.

Om dei ymse fiskeriar innan distriktet skal ein nemne:

Storsildfisket. Storsilda kom som kjent innunder Mørekysten noko seint i år, men dessmeir godt. Då veret var godt vart det teke store fangstar so å segje med ein gong, både på garn og snurp — so mange og store at ein hadde ikkje avtak for alt då det leid på ei tid, og ein måtte gå til stogg i fisket. Dette er so kjende ting no at ein skal ikkje taka med meir om det her. Den kritikk som har vore om dette synes ein for sin del er mykje urettvis. Ein lyt sjå i augo og vera klår over at fangstkapasiteten har auka mykje sterkare enn avtaksapparatet, og då vert det slik som no når ver og fengd laga seg so. Men her óg er det slik at det er langt lettare å vera »etterpåklok« og finna fram feilane hos andre. Vandare er det med råbøtene føreåt hos dei fleste. Lærdomen frå dette er at det på fleire hald — både frå Sildesalslaget si side og frå fiskarane og folket på Møre si side — no er teken opp eit sterkt arbeid for å få fleire sildoljefabrikkar bygd her, eit arbeid som truleg vil ha tilfyllgje at ein til neste sesong vil stå betre rusta andsynes dette, so ein då slepp fiskestogg om det skulle verta slik sildetyngd og fint sjøver som på denne tid i vinter. Det er dette som er den positive og gledelege avfødning også av dette såre hende. Men trass i denne stoggen ga fisket likevel eit bra utbytte for dei fleste som var med, både til garnfolk og snurparfolk. Alle ein har snakka med synes det, også dei frå Trøndelag.

Fiskarane i Trøndelag ser óg meir og meir på dette fiske no som det beste og tryggaste ein for tida har, og som ein difor også med dei tryggaste voner kan setja pengar, arbeide og utrusting inn i for fram-

tida. Fleire og fleire vert difor med i dette fiske også herfra; eit gledeleg tekn på mange vis.

Mussafisket. Eit anna fiske som ein óg skal nemne litt om er mussafisket her inne i Trondheimsfjorden etter nyåret. Dei bruka (snurp) som dreiv dette fiske føre jol og som ikkje skulle på storsilda, kom igjen ved nyårsleitet og drifta då solenge det var avtak. Dei gjorde det godt dei fleste. Då dei slutta stod enno mykje mussa att i fjorden sa basane, men då avtaksbåtane frå vestlandsfabrikkane slutta å koma att hit på grunn av avtak av storsild, måtte fangarane óg innstille. Då dette var bruk som berre hadde sumarsildnot, kunne dei soleis heller ikkje gå på storsildfisket. Dei måtte difor slutte då og ta ein »pust i bakken« til vårsilda kom, og sumarsilda og mussaen på nytt.

Dette gjev høve til å gjera den merknad at det er so få fabrikkar her oppe til avtak av so vel dette produkt som andre. Hadde ein fortsatt hatt stort nok avtak ville dei bruk som drifta med dette fortsatt enno lenger. Ein viare utvikling også her, er difor i første rekke avhengig av fleire hermetikfabrikkar her oppe. Levering av mussa og småsild til sildemjøl og sildoljefabrikasjon burde ein innan dette distrikt snarest mogeleg koma burt frå.

Skreifisket. Skreifisket har som før no i mange år vore eit vonbrott. Fiskarane voner for kvart år som går at skreia skal koma attende igjen som i åra omkring hundradårskiftet og opptil 1920. Men det eine året går etter det andre utan at det skjer. Skreifisket om vinteren og våren har frå gamalt vore hovudfisket her, både for Trøndelag og Møre. No har det slege feil i ei årrekje. Ein kvar med kjenskap til og skjøn i dette, vil skjõna kva dette vil segja for dei som har innstilt seg på dette fiske. Dei går og ventar år etter år og får seg liksom ikkje til å tru at dette skal vera slutt eller at det kan ta lengre tid. Dei fær seg difor ikkje til for alvor å gå over til eller taka til med noko nytt heller. Denne henda og tankegang har difor seinka fiskarane si innstilling og tiltakslyst til for alvor å gå over til dei fiskeria som no er dei berande: vintersildfisket, snurpefisket og fisket på lengre bortligjande farvatn.

Etter den oversikt fiskeriinspektøren har, er dette fiske for Nord-Trøndelag enno dårlegare i år enn i fjor. For Møre ligg det litt under fjóråret for heile fylket. Etter påske har det teke seg opp for Sør-Trøndelag slik at totalmengda vert i overkant mot i fjor, og det på trass av at det har vore ferre fiskarar og båtar med i år.

Dei ymse småfiske. Småfisket og »heimefisket« med dei ymse reidskap har vore som vanleg, men det er ein tydeleg tendens til å halda fisken levande og få levera den slik. Dette på grunn av prisen.

Graving av skjell til agn. Eit fiske av nyare dato her er *agnskjell-gravinga* for lofotfisket. Dette har no ikkje liten betydning for Sør-Trøndelag, og dei fiskarar som har drive med dette i vinter har på jamnen bra lottar. Men felta tynnest faretruande fort her. Den ekstensive drifta med klyp og skjelljarn på grunne farvatn er no avløyst av motoren og ploget på djupner på både 40 og 60 favner og meire. Likeså driftes det óg no lengre ut mot havet. Det er difor berre eit tidsspursmål når denne drifta tar slutt i det omfang den nå drives. Etter min meining har her vore drive »rovdrift« sidan dette med ploget og motoren ble tatt i bruk. Regulerande føresegner slik som Fiskeridirektoratet no gjennom sitt skriv, mars 1950, spør om, er etter mitt skjønning høgst påkrevd. Dei ymse skjellfelt vil elles snart vera uttømde og øydelagde.

Fleire fabrikkar for avtak av sild. Av spursmål som nett no har størst interesse millom fiskarane innafor dette inspektørdistrikt, må vel spursmålet om å få reisa fleire fabrikkar for vintersildavtaket seiast å vera det største og viktugaste. Som kjent arbeides det no med dette på Møre nok so sterkt, både med å få reist ein fabrikk ved Ålesund og ein på Harøysund i Romsdal. Eg ser óg dette arbeidet som sær s viktugt og forteneftullt og vil difor telja til at det får den beste stønad frå staten si side. Det er her ikkje berre distriktsinteressar det gjeld, men lands- og samfundsinteressar i høgste grad.

Dei nye fryse- og kjøleverk. Av ting elles som ein ventar seg mykje av, og som ein trur skal verta til stor framhjelp for fiskarane og fiskeri-næringa i Trøndelag, er dei 2 nye fryse- og kjøleverk som ein no har fått her. Det eine på Næset i Nord-Frøya, Sør-Trøndelag, og det andre på Rørvik i Nord-Trøndelag. Begge er no nett ferdig. Det på Frøya har alt teke til med drifta si, og det i Rørvik skal byrja i desse dagar. Det er å vona at begge kjem til å innfri forventningane til dei.

Arbeidet ved kontoret. Om arbeidet ved kontoret har ein nemnd litt før. Ein skal difor ikkje taka oppatt det, men nemne at arbeidsmengdi no er slik at det er vanskeleg å greie den tilfredsstillande med berre ein mann til hjelp ved kontoret. Det går på det vis at eg vert bunde til kontoret omtrent heilt og får liten tid til å kome ut i distriktet. Ein må dessutan óg taka kveldane og overtid til hjelp i så stor mun som mogeleg. Dette kan gå til ei tid, men ikkje i lengda. Spursmålet om meire hjelp til kontoret må ein difor her óg peika på. Eg nemnde det óg ved det sammøtet Fiskeridirektøren hadde med inspektørane i Bergen hausten 1948, utan at det seinare er komen til noko meir. Er det ved dei andre inspektørkontora slik arbeidsmengd som her, trur ein

dette er eit spørsmål som administrasjonen bør taka opp til nøgjarer overveing med det første.

Ein er óg merksam på den finansielle stoda no, men det må vel likevel vera både uhensiktsmessig og uøkonomisk å gjera fiskeri-inspektørane til reine kontormenn. Inspektørane adgang til mest mogeleg å reisa i sitt distrikt både etter oppmoding og ellest vil setja dei istand til å få snakke personleg med fiskarane om dei spørsmål som er aktuelle og på det vis gi dei det rette grunnlaget til å gi råd og veiledning i spørsmålene både til dei og til administrasjonen. Det er på det vis fiskeriinspektørane óg kan få impulsar og grunnlag for *nye ting og spørsmål* som bør takes opp. Skal inspektørane verta istand til dette må dei ikkje verta heilt bundne til kontorane, men få den kontorhjelp som er turvande.

Reisedagane i dette kvartalet har vore berre 16.

4. kvartal 1949/50.

Reiseverksemda. I føre meldinga nemnde ein at påbudet om ikkje å overskrida det som i budsjettåret var etla til reiseutloger for fiskeri-inspektørane ville føra til at ein ikkje kunne foreta reisene slik som krava frå distrikta var. Og dette har synt seg å vera rett. På grunn av dette har underskrivne i mange høve vore nøyd til å gjeva avbud eller setje reiser i dette kvartalet ut til seinare.

Dette er i mange høve ikkje bra. Det kan vera spørsmål og ting i distriktet som krev inspektøren snøggast. Å måtte segja då at ein ikkje kan koma grunna skort på reisepengar, synes fiskarane det er lite meining i. Dei resonerar ganske enkelt slik at har Staten rettleiarar og rådgjevingsmenn for dei, må han óg ha råd til å gjeva sopass midlar so dei kan koma ut til dei når dei har bruk for han. Elles synes dei det er lite meining i det heile.

Konsekvensen av dette skulle vera at budsjettposten reiseutlogar til fiskeriinspektørane burde aukast noko ved fyrste høve.

Dei ymse fiske for dette distrikt. Vintersildfisket nemnte ein i føre meldinga litt om. No ein har hatt høve til å snakke med mange av dei som var med i dette og elles gjera seg kjent med sluttresultatet, kan ein segja at det er ålmen meining her óg at dette fisket vart over forventning mot det — av ymse grunnar — ein gong såg ut til. Dei fleste som var med er stort sett nøgde. Mange drivarar synes stoggen i fisket gjekk vel mykje ut over dei, og at denne ikkje var so rettviss og klok i alle måtar som den burde ha vore. Men dette er ting som no har vore so mykje framme at ein skal ikkje hefte seg meir med det her.

Det er berre å vone at fisket og tilhøva vert like bra komande vinter, og at me då stend betre rusta til å greie avtaket. Og so mykje som no vonleg vert førebudt på det, håpar fiskarane her óg — både på Møre og i Trøndelag — at det må verta so. Trua og tiltaksmotet på dette fisket etter denne vinter har i alle fall tross alt ikkje minka her heller.

Skreifisket. I føre meldinga nemnde ein at skreifisket her var noko smått denne vinteren óg. Det tok seg imidlertid noko opp ut på våren so sluttresultatet vart betre enn det frå fyrst såg ut til. Totalfengda av dette fisket kan i år setjas til over ein tredjepart mot i fjor. Aukinga var best for væra i Trøndelag. Veret var noko skralt i fyrste driftstida, men betra seg til særslagleg på seinvåren.

Mange båtar herfra, især frå Møre og Romsdal, deltok óg i Lofotfisket, og med tilfredsstillande resultat. Dei som var med not gjorde det særslagleg godt. Diverre var det få båtar frå Trøndelagsfylka med her. Truleg vil det koma fleire herfra óg i neste omgang. Ikkje så få bur seg på det, og etter som ein skjønar, ventar fiskarane det skal verta høve til det ved at det vert monaleg fleire konsesjonar for dette fisket til vinters.

Ymse andre fiske. Bankfisket kan segjast å ha vore tåleg bra både for Møre og Trøndelag. Slik som dei næraste åra etter krigen hev det ikkje vore. På Møre søkjer båtane meir og meir til nye felt etter kvart, og det gjer sjølvsagt sitt til å halda fangsten oppe. For Trøndelag er det få som gjer det. Her vert det difor bankane utaføre kysten, som til dømes Haltenbanken og Frøyabanken som søkjes. Men her óg hev det på jamnen vore bra fangst. Veret har diverre vore mykje ulagleg so det hev minka drifta noko. Avsetnaden har vore bra. For Trøndelag er mykje av denne fisken gått til dei 2 fryseanlegga som no er komen til her: anlegget i Rørvik og på Frøya.

Seifisket. Dette må segjast å ha vore godt. Både på Griptarane og dei andre seigrunnane her utaføre heilt opp til Folla, er det sume gonger gjort reint store fangstar. Ein båt frå Stoksund i Sør-Trøndelag gjorde soleis ein fangst på ca. 70.000 kg, i sumar ein gong, i eit kast. For avtakinga har dei 2 fryseria hatt mykje å segja. Båe har vel teke imot både til filetering, rundfrysing og hengig. Det har vore noko usemje om bløgginga, idet fiskarane ikkje ville gjera dette utan ei passende godtgjerdsle i prisen. Til filetering bør ein som kjent berre bruka sløyd fisk. Det har soleis hent at fryseria ikkje har fått nok av denne i enkelte høve for utnytting av denne produksjonsmåten.

Elles er ein masse sei hengd på hjell også her, truleg meir enn nokon gong før. Dette kjem først og fremst av utviklinga, at snurpe-

nota er teken i bruk og meir og meir vert den mest nytta reiskapen også her. Høvet for fortsatt auking i fangstmengda i dette fiske skulle fortsatt vera tilstades om berre avtaks- og omsetnadstilhøva kan heldas oppe og gjerast mogeleg i same mun. Kan ein det, vil dette fiske også her verta eit fiske av mykje større verde enn i dag.

Sildefisket. Etterfisket etter vintersilda eller førefisket før sumar-silda, det såkalla forfangstsildfisket, vart det skralt med denne sesong. Det er soleis lite å nemne. Dei fleste som var ute på denne fangsten gjorde lite eller inkje og måtte difor nøgja seg med driftsutlogene. Men slik er det i fisket, ein gong opp og ein annan gong ned.

Vonene står no til eit betre sumar- og haustfiske. Om det slår til kan det ikkje segjast noko visst om enda. Hittil har det ikkje vore rart, og synene har heller ikkje vore særskilt oppmuntrande. Enkelte bankbåtar og småkvalfangargar meiner dei har sett noko sild utafør her, og det er liksom det fyrste og beste teknet. So skralt som det har vore med feitsilda no fleire år på rad, var det å ynskje det kunne verta eit bra fiske av den i år.

Dei andre fiske som meir reknas for heimefiske har vore midels. Det gjeld både med liner, garn og ruser. Det er fyrst ut på hausten desse har si beste tid, især då rusefisket. Det same gjeld også krabbe-fisket som no har vorte av stort verde her. Avsetnadsvanskar ser no ut til å gjera at dette fisket må innskrenkast noko denne sesongen. Med den sterke beskatninga for augo som her har vore dei siste åra, kan det hende det er godt for noko det óg.

Størjefisket. Som kjent hadde me her i fjor ei sjeldan stor fangst av størje. Dette gjorde at ein heil del fiskarar i 1950 har rusta seg til å vera med her. Kor mykje og kor mange fleire som i år har etla seg til dette, har ein ikkje sikre tal for, men det er ikkje lite. Det ser no ut til at det skal verta reint smått med dette fisket i år, då her enno ikkje har vore noko nemnande størje. Fleire som ein har snakka med har alt brøte av og teke til med anna fiske som håkjerringfiske o. l. Vert størja burte i år vert det ikkje so lite vonbrott, og ein ikkje so liten påkjenning for mange.

Oppsynstenesta her. Som kjent er oppsynet med fiskeria innan dette inspektørdistrikt ordna noko forskjellig. For Møre ordnes og styres dette av ein oppsynssjef, for Trøndelag av fylkesmennene. Ein har før peika på at oppsynet her burde vera eins. Det skulle ikkje vera nokon sakleg grunn til at dette skulle administrerast forskjellig i desse fylka.

Oppsynet for Viknaværa i Nord-Trøndelag og Halten i Sør-

Trøndelag vart inndrege for siste vinter. Då skreifisket som nemnt vart betre denne våren enn det i mange år hev vore, er kravet om oppsyn no teken opp igjen i Nord-Trøndelag. Der peikes no på at det her som andre stader må verta delvis »siglande« oppsyn. Det skriftlege kravet om dette er endå ikkje komen hit, men ein veit det har vore føre alt i fiskarlaget. For Sør-Trøndelag ligg vidare føre eit krav om oppsyn fra eit nytt distrikt. Dette kravet har ikkje kunne støttast enda, men det vil bli arbeid vidare med det for om mogeleg å kunne finna ei løysing til komande vinter.

Materialfordelinga til fiskeriformål. Dette har gjeve kontoret mykje arbeid også i dette kvartalet. Slik som materialstoda no er, vert den kvote som er stilt til rådvelde so alt for liten til dei innsende søknader. Ein har no fordelt den kvote som var tilmåla for fyrste halvåret, men berre for Møre ligg enda att udekte søknader for sementens vedkomande på opp i mot 10.000 sekjer. Det er nok så sjølvgeve at ein stor part av desse søknader på det vis ikkje kan etterkomast så snøgt som ynskjeleg var, og at dette skapar vanskar for søkjarane og arbeidet som skulle gjerast. Missnøgje og kritikk er det difor nok av også med dette. Ein trur likevel fiskarane stort sett er nøgde med at denne fordelinga vert lagd under fiskeriinspektørkontora. Ein vil her peike på at kvoten som her av sentraladministrasjonen blir stilt til rådvelde for inspektørane, må verta noko romslegare. Enda trur ein den parten som sentraladministrasjonen held attende kunne minskas noko til fordel for det som inspektørane får til deling.

Arbeidet med reising av fleire sildemjøl- og sildoljefabrikkar. I føre meldinga nemnde ein litt også om det. Som det no ligg an med stønaden frå Sildesalslaget og Staten til begge dei fabrikkane i Møre som det her har vore tale om, er det vel lite von om desse kan koma so langt dei kan verta til nokon hjelp komande vinter. I likheit med andre finn eg óg at dette ikkje var bra. Det ville truleg ha vore svært bra om i alle fall ein av desse kunne ha kome istand no dette året. Fisket til vinters kan óg koma til å syne det. At det er trong for fleire slike fabrikkar i dette distriktet skulle vel no vera nokså klårt. Ut frå det er det å vona det også kan finnast utveg for det finansielle so dei kan verta reist om ikkje alt for lenge.

Fleire hermetikkfabrikkar i dette distrikt. Også dette har ein nemnt litt om før. Som fisket her har arta seg dei seinare åra, ser det ut til det må verta meir og meir ein industriell handsaming og tilverking av produkta som vert avgjerande for drifta. Og då det her — etter måten

— er få slike anlegg enno, skulle her vera både plass og grunnlag tilstades for fleire slike. Berre av småsild og mussa føres det ikkje so reint lite herfrå no kvart år til fabrikkar som ligg nokså langt borte. At dette ikkje er som det skulle vera av mange omsyn trengs det ikkje nærare grunningjeving for. Både kvalitet og pengar vil vinnast inn på det. Eit godt døme på det er berre dei 2 kjøleverk som no er komen til her; det på Frøya og det i Rørvika. Begge desse har hatt mykje å segja i so måte berre på den stutte tida dei til no har vore i drift, og meire vil dei vonleg få.

Arbeidet ved kontoret. I kvartalet er komen inn til kontoret 516 journalførte skriv og gått ut 351. Elles krev dette med merkeregistret meir og meir tid, som vert enda meir etter den nøygjare gjennomføringa som no skal taka til her.

Reisene ute i distriktet har — som før nemnt — måttet innskrenkast noko i dette kvartalet. Samla reisedagar har difor vore berre 15.

Ein er einig med fiskeriinspektør Buvik i at svaret på forslaget frå Fiskeridirektoratets bygnings- og maskintekniske avdeling om ettersynet vedkomande oppføring av ishush med stønad frå Staten, bør ligja til inspektørane seg imillom har fått høve til nærare og drøfta det.

BERETNINGER

FRA FUNG. FISKERIINSPEKTØR FOR VESTLANDET, OLA HAALAND.

1. kvartal 1949/50.

Hermed skal jeg få avgi en kort beretning om fiskeriene i dette distrikt og min virksomhet som fungerende fiskeriinspektør for Vestlandet for tidsrommet 1. juli—30. september 1949.

Værforholdene var i ovennevnte kvartal for det meste gode i hele distriktet når unntas noen ruskeværsdager i begynnelsen av august. På bankene har det derimot vært en del kuling som har hemmet fisket en del.

De enkelte fiskerier. Det har vært en stille tid for småsildfisket i dette kvartal. Der ble bare tatt noen spredte småfangster i Haugesunds- og Bergens-distriktet.

Brislingsfisket var til dels ganske betydelig i indre Hardanger og i Sogn den første uken i juli, senere i måneden derimot mindre. I august var brislingfisket ubetydelig når unntas et par steng i Hylsfjorden i Rogaland. Fra midten av september tok imidlertid fisket seg noe opp, og der ble tatt til dels gode fangster i Ryfylke-fjordene, i Sunnhordland og i Sogn, best i Ålfjorden i Sunnhordland.

Det var i juli og i begynnelsen av august fortsatt gode forekomster av stor makrell i distriktet, og snurpe- og landnotfisket fortsatte ekstraordinært kontinuerlig fra hovedsesongen. Der ble tatt ganske betydelige fangster i Sunnhordland- og Ryfylke-fjordene og på Ognabukta. Det var i juli også gode forekomster av småfallen makrell på Danskerevet, men avsetningsmulighetene var dårlige, og der ble en tid fra 13. juli stoppordre mot låssetting av makrell av mindre størrelse enn 3 stk. pr. kg. Senere tok imidlertid snurpefisket på Danskerevet seg ganske godt opp igjen. Det tidligere så vanlige høstmakrellfiske med garn ble imidlertid mislig også i år. Makrellsesongen ble i år den største i makrellfiskets historie. På innlandsmarkedet ble der i år omsatt vel 5,6 mill. kg, en ganske stor nedgang i forhold til før, og som nok for en vesentlig del skyldes den bedre tilgang av andre matvarer. For

fiskerne er det imidlertid av aller største betydning at omsetningen av makrell til bedre betalt anvendelse ikke synker, men tvertimot øker. Under årets sesong foretok derfor Makrellaget systematiske undersøkelser for enkelte deler av innlandsmarkedet, og en får håpe at det ved videre bearbeiding av det innkomne materiale vil lykkes å kunne komme til resultater som vil føre til økning av innenlandsomsetningen.

Pirfisket var godt i Sunnhordland- og Ryfylke-fjordene i juli 1949. I august var fisket mindre, men tok seg godt opp igjen mot slutten av september, spesielt i Sandnesfjorden, og avsetningen har gått bra hele kvartalet.

Bankfisket var godt på Tampen og ved Færøyene i første halvdel av juli, derimot ikke nevneverdig resten av måneden. Ruskevær og dårlige strømforhold la en demper på bankfisket i hele august, og der ble ikke noe fart i fisket før fra midten av september da det ble tatt bra fangster resten av kvartalet, spesielt av pigghå.

Det gikk tregt med håbrandfisket i juli og til mot slutten av august, og fiskerne spekulerte på om håbrandbestanden minker eller om fisken tar andre veier. Den av Håbrandfiskernes Salgslag i vår utrustede ekspedisjon av 2 fartøyer for å søke å finne nye felter ga dessverre dårlig resultat. Fra slutten av august og resten av kvartalet tok fisket seg godt opp og der ble ilandført ganske betydelige ukekvanta, men enkeltfangstene var meget variable, fra 200—9.000 kg.

Det har heller ikke i dette kvartal vært noen fart i snurrevadfisket i Nordsjøen. Noen få fartøyer har forsøkt, men fangstene var små og helt ulønnsomme både i juli og august. I løpet av september hadde imidlertid et par fartøyer enkelte turer på 4—5.000 kg fin hyse.

Det unge og forhåpningsfulle trålsildfisket på Fladengrund ble en stor skuffelse i år. Svenske fiskere tok gode fangster, tidlig i juli, mens de første norske fangster først ble tatt den 24. juli. Værforholdene var til dels dårlige, men det var de vanskelige og usikre avsetningsforhold som var grunnen til den dårlige deltakelse og som til slutt medførte hel stans i fisket i begynnelsen av september. Det er rimelig at fiskerne var skuffet over at det ikke lykkes å finne muligheter for større avsetning når svenske og danske fiskere fikk avsetning for alt de kunne bringe i land. Brislingtrålingen på Skagen som så mange hadde rustet seg ut for i år ble likeledes en stor skuffelse av samme grunn.

De fleste håbrandfiskere og sildetrålere på Fladengrund rustet seg i år også ut for fangst av makrellstørje på bankene i Nordsjøen. Fangstene var ganske gode og kom sers vel med for mange for å få balanse i driften. Størjefisket har vist seg å være ganske lønnsomt, så en må forutsette større deltakelse til neste år, og enkelte vil også gå til anskaffelse av størjenot.

Deltakelsen i årets islandsildfiske var stor. Værforholdene var forholdsvis bra, men sjøtemperaturen var lav og fangstene var ikke særlig store. Silden var til å begynne med mager og småfallen, men kvaliteten ble senere noe bedre. De fleste driverne fikk til slutt full last, mens derimot en del snurperer manglet noe. Alt i alt må en likevel ha grunn til å være fornøyet med resultatet. For første gang ble der i år stasjonert 4 av Redningsselskapets skøyter på nærmere oppgitte posisjoner mellom Norge og Island for eventuelle fiskefartøyer som måtte få bruk for assistanse på hjemturen. Ikke minst alle de pårørende som går i spenning og venter på deres nærmestes hjemkomst var meget takknemlige for denne ordning.

Forekomstene av småsei, lyr, torsk og brosme var gode i hele distriktet i dette kvartalet. På grunn av omsetningsvansker måtte salgslagene til sine tider i løpet av juli og august stoppe fisket etter sei og lyr.

Deltakelsen i krabbefisket var stor også denne sesong, og selv om fangstene var ujevne og synes noe mindre enn i fjor ble resultatet bra, for de fleste på grunn av den gode pris som betaltes til nedlegging.

Rekefisket var ujevnt, helst dårlig i hele distriktet, unntatt i Egersunds-distriktet hvor der ble tatt forholdsvis gode fangster mot slutten av september.

Rasjoneringen av byggematerialer til fiskeriformål har også i dette kvartal medført et ganske betydelig og lite misunnelsesverdig arbeid med fordelingen av de begrensede kvanta.

Oreigningssaker. Her har en i løpet av kvartalet ferdigbehandlet 4 stk., hvorav 2 gjaldt sjøhustomter, henholdsvis i Spildepollen i Fjell og Norddalsfjord i Bru. I begge disse to tilfelle fikk en i stand forlik.

En søknad fra en handelsmann på Honningsvåg i Selje om tomt til utvidelse av handelsforretning i forbindelse med oppkjøp av fisk fikk en også til å begynne med bilagt, men grunneieren som selv også er handelsmann gikk senere på en beklagelig måte fra forliket, så denne sak vil bli tatt opp igjen. Den 4. sak gjaldt en søknad fra en mann på Blåkollstrand i Kinn, som ønsket å oreigne ca. 10 dekar i felleseie til beboelseshus og sjøhus og opparbeide resten til et lite småbruk. Jordlovens § 71 gir imidlertid ikke anledning til dette, og det er beklagelig at en ung mann som vil bosette seg og rydde seg et lite gårdsbruk på et slikt øde sted skal bli utestengt fordi en av felleseierne ikke vil selge.

Forurensning av sjøen. Av andre saker en har arbeidet med i kvartalet kan nevnes en søknad fra oppsitterne på Sogndalsstranden i Sokndal herred som gjennom Rogaland Fiskarlag ba om hjelp mot den

overhåndtagende slamføring fra A/S Titanias Malmvaskeri på Sandbekk, som volder hele fiskerbefolkningen en betydelig økonomisk skade. I den anledning var jeg og besikketiget forholdene. Der er imidlertid ikke hjemmel i gjeldende lovgivning om saltvannsfiskeriene for regulering av dette beklagelige forhold. Så vidt en forstår er der i utkastet til ny fiskerilov tatt med bestemmelser til regulering i visse tilfelle av interessekollisjoner mellom fiskere og andre næringsdrivende, og når denne lov eventuelt trer i kraft vil saken bli tatt opp igjen, da en foreløpig finner det nyttesløst å søke å finne en minnelig ordning mellom fiskerne og bedriften.

Helligdagsfredning. Spørsmålet om helligdagsfredning i hummerfisket har på ny vært oppe til behandling på foranledning av henvendelse fra Rogaland Fiskarlag, da der ikke er klare bestemmelser på området.

Andre saker. Av andre saker en har hatt til behandling kan også nevnes uttalelse til komiteen til utredning av behovet for opplæring i fisketilvirkning, og uttalelse om Sosialdepartementets helseforskrifter for fiskevær, og regler med fiske med pelagiske slepenøter, samt behovsoppgaver for import av ekkolodd i 1950.

I forbindelse med komiteen til samling av revisjon av fiskerilovene ble jeg av Rogaland Fiskarlag oppnevnt som formann i fylkesutvalget og gjennomgikk i den anledning komiteens forslag sammen med de øvrige utvalgsmedlemmer og konfererte også med komiteen under dens opphold her i Kopervik.

I løpet av kvartalet har jeg som vanlig deltatt i Rogaland Fiskarlags styremøte og dessuten i lagets årsmøte. Likeledes har jeg også deltatt i Norges Fiskarlags landsmøte i Trondheim. Der har vært i alt 34 reisedager, de fleste i forbindelse med oreigningssaker.

2. kvartal 1949/50.

Hermed skal jeg få avgi en kort beretning om fiskedriften i dette distrikt og virksomheten som fungerende fiskeriinspektør for Vestlandet i tidsrommet 1. oktober til 31. desember 1949.

Værforholdene var som vanlig overveiende uværsartede, med enkelte brukbare sjøværddager iblant, og dette har satt sitt preg på fiskeriene i dette kvartal.

De forskjellige fiskerier. Brislingfisket tok seg noe opp i oktober måned og der ble tatt til dels bra fangster i indre Sogn og Sunnhordland,

til dels mer eller mindre oppblandet med mussa. Omkring midten av november ble der fra fabrikanthold meddelt at brislingen ikke var ønskelig da den hadde fått såkalt »haustsmak«.

I løpet av november ble der tatt en del mussa i Nordfjord, Solund, indre Sogn og i Bremnes, men det har kun vært forholdsvis små fangster.

Pirfisket har vært ubetydelig i dette kvartal, der ble bare tatt noen mindre fangster i Sunnhordland og i Skjoldestraumen. Heller ikke har der forekommet noe høstmakrellfiske av betydning.

De vanskelige omsetningsforhold for brislingstrålerne ved Skagen bedret seg litt i løpet av oktober, men deltakelsen fra dette distrikt ble ikke stor, da de fleste fant det ulønnsomt og derfor forlot feltet allerede i løpet av september. Også dette fisket har vært meget værhindret og fangstene har helst vært små.

Håbrandfisket har vært meget ujevnt, og fisken har vært vanskelig å finne, så deltakelsen var av den grunn noe mindre i begynnelsen av kvartalet. Fisket tok seg imidlertid litt opp i løpet av desember.

I løpet av kvartalet har det vært meget bra med pigghå under kysten, og Måløy har vært tilført ganske betydelige kvanta når værforholdene har gitt anledning til det. Omsetningsvansker gjorde seg dessverre gjeldende mot slutten av november.

Tilførselen av annen fisk fra bankene har vært helst liten.

I torskefisket på Vest-Grønland deltok også noen fartøyer fra dette distrikt, og utbyttet må sies å ha vært ganske bra.

Forekomstene av vanlig forsyningsfisk synes å ha vært god også i dette kvartal, så tilførselene har vært bra når værforholdene har gitt anledning til drift.

Krabbefisket har vært en del ujevnt og med de dårlige værforhold har der forekommet store teinetap. Prisene har imidlertid vært bedre enn i fjor. I Rogaland ble der dette kvartal oppfisket omlag 400.000 stk. mot i fjor nærmere 600.000. I Hordaland ble der oppfisket ca. 850.000 stk., omtrent som foregående år. For Sogn og Fjordane har en ingen oppgave, men fisket antas å ha vært omtrent som siste sesong. Fra enkelte fiskerhold har der vært klaget en del over ulovlig hummerfiske i forbindelse med krabbefisket, og det ville være ønskelig om en kunne finne fram til en mer effektiv kontrollordning.

Høstfisket etter hummer har også vært meget værhindret. Forekomstene av hummer synes imidlertid i år å ha vært bedre i Hordaland enn i de senere år, og i henhold til Salslagets oppgave er der i dette kvartal oppfisket ca. 100 tonn mot 71 tonn forrige år. I Rogaland ble der derimot oppfisket kun 84 tonn, omtrent som i fjor, og i betraktning av værforholdene og at fisket her i de fleste distrikter begynner den 1. desember, må resultatet betegnes som bra. For Sogn og Fjordane har

en dessverre ikke noen oppgave, men oppfisket kvantum antas å være som fjorårets.

Rekefisket har vært meget værhindret, og fangstene var helst små ved begynnelsen av kvartalet, men tok seg som vanlig noe opp mot slutten. Også rekeprisen har vært god.

Brislingtrålerne på Skagen har hvert år i midten av november observert forholdsvis store forekomster av sild, og for å bringe mer klarhet i saken, ble der av Fiskeridirektoratet leiet et fartøy fra Karmøy, men resultatet ble dessverre dårlig, og frister ikke til nye forsøk.

Den fra Haugesunds-distriktet utrustede ekspedisjon for å drive haifiske i internasjonalt farvann utenfor Argentina med fryseriskipet »Grasholm« forlot feltet i slutten av kvartalet. Der ble satt store forhåpninger til denne ekspedisjon, men haiforekomstene viste seg å være ualminnelig små denne sesong, og fangstresultatet ble derfor svært dårlig og førte til store tap for utrusterne.

Kontorarbeidet, reiser m. v. På grunn av et armbrudd har jeg i kvartalet kun hatt 17 reisedager i forbindelse med årsmøter i Noregs Sildesalslag og Norges Makrellag S/L.

I dette kvartalet har der kun forekommet en oreigingssak. Det gjaldt en søknad om oreiging av Svortevikholmen i Bru som en for øvrig ikke fant å kunne anbefale.

Rasjoneringen av bygningsmaterialer til fiskeriformål har også dette kvartal medført meget arbeid, og mangelen på eternitt, spesielt i Sogn og Fjordane har fremdeles vært stor, og mange bygg som ble oppført av fiskerikvoten har dessverre stått altfor lang tid uten takteking.

For øvrig har en vært fullt opptatt med forskjellig arbeid ved kontoret.

3. kvartal 1949/50.

Hermed avgis beretning om fiskeriene i dette distrikt og min virksomhet som fungerende fiskeriinspektør for Vestlandet for tidsrommet 1. januar til 31. mars 1950.

De forskjellige fiskerier. Det er vintersildfisket den alt overveiende interesse dreier seg om i dette distrikt i ovennevnte kvartal. Utrustningen til årets sildesesong var større enn noen gang. Der kom også i år til flere nye fartøyer både for snurp og garn, og fangstkapasiteten for de eldre fartøyer var ytterligere forbedret ved installeringer av ekklodd og radiotelefon og større reparasjoner og forlengninger. Sildeflåten har vel derfor aldri vært så stor, og må vel kunne betegnes som verdens største og best utstyrte og mest effektive sildeflåte.

De forskjellige mottakerplasser var en del utbygget fra tidligere år,

spesielt sildemelfabrikkene hadde øket sin kapasitet ved tilbygg og nødvendige reparasjoner. Til sesongen ble også sildefiskernes egne silde-melfabrikk på Moltustranda og i Egersund og den første flytende sildemelfabrikk »Clupea« klar til drift. Fra godt orientert hold ble der således før sesongen opplyst at det i år lå meget godt an for fiskerne å få levere silden.

Der var ingen særlige vanskeligheter med utrustningen til sesongen, det eneste måtte være at det var meget vanskelig, for ikke å si umulig, å få fyrstikker av en eller annen grunn. Alt skulle således ligge godt til rette for en god sesong, men hvordan ville det i år bli med silden? De aller fleste ventet den noe tidligere enn i fjor da den kom den 13. januar, og gjorde derfor klart mellom jul og nyttår. Det ble imidlertid en lang ventetid med meget spenning og diskusjon, og mange skuffelser og til dels store bekymringer før silden endelig kom den 21. januar. Den 24. ble den egentlige første fiskedag, og silden seg etter hvert også i år inn på fjordene og storsildfisket utviklet seg til det rent eventyrlige med meget gode fangster både for snurp, landnot, drivgarn og de såkalte bomms på hele strekningen fra Bulandet til Sunnmøre. Værforholdene som til dels var ugunstige ble ikke til noen større hindring. Vanskeligheten besto for snurperne i år ikke som tidligere i å få mest mulig fangst, men i ikke å få altfor meget i nøtene. Der forekom derfor mange notskader. Fangstmengdene overskred i betydelig grad avtaksmulighetene, og når der på 16 dager ble oppfisket ca. 6 mill. hl eller ca. 375.000 hl i gjennomsnitt pr. dag, enkelte dager hele 600.000 hl, måtte der selvfølgelig bli leveringsvanskeligheter og lang ventetid ved losseplassene. På tross av at bare en del av flåten kunne delta i fisket fra dag til annen grunnet leveringsvanskelighetene måtte Noregs Sildesalslag stoppe alt fiske i tiden fra 11. februar kl. 18 til 20. februar kl. 0,00, landnotfisket unntatt. Landnotfisket var som sagt meget godt i år, og pr. 10. februar ble det anslått å stå ca. 1 mill. hl i lås. En slik stopp er meget beklagelig, og i dagspressen manglet det ikke på velmente om enn ikke like brukbare råd for å kunne unngå krisen, men noen annen utvei fantes dessverre ikke.

Vårsildfisket som tok til etter stoppordren den 20. februar ble en stor skuffelse. Værforholdene var til dels stormfulle, og strømforholdene vanskelige. Sildeinnsiget var i år meget lite, og silden hadde en meget uvanlig gang. Den kom inn fra nordvest og tok inn mot øyene utenfor Bømmelfjorden. Det ble lite sild ved Røvær og Åkrehamn, og den uteble helt på de vanlige felter ved Skudenes, Kvitsøy, Bokn og i Karm-sundet hvor det store vårsildkvanrum vanligvis fiskes. Svært dårlig ble det også for Egersund, hvor der bare ble oppfisket i alt ca. 140.000 hl. Heller ikke på Åkrafeltet, ved Ferkingstadøyene, Røvær eller Sør-Øyene

ble det noen fart i fisket. I Bømmelfjorden gikk silden lenger inn enn vanlig, således like inn til Kvinnherad og Fjellberg, men det var ingen sildetyngde av betydning selv om der ble tatt en del snurpefangster på lys. Vårsilden var småfallen, enkelte snurpefangster var således faktisk rene forfangstsilden.

Med den store settegarnsflåte på de begrensede felter ble det på grunn av de vanskelige strøm- og værforhold mange store garnklaser og meget redskapstap. Bergningstjenesten utførte et meget godt arbeid, men bør utvides til neste sesong.

For de fleste settegarnsfiskere ble sesongen i år således svært dårlig, og fangster ned i 100—200 hl er dessverre ikke uvanlig, vanligvis ca. 500—600 hl vårsild. For dem som var nordenfor og drev etter storsilden, manglet det ikke på fangster, men grunnet leveringsvanskene gikk meste-parten av tiden med til å vente på lossetørn, så resultatene dessverre ikke ble så gode likevel.

Av føreskuter ble der i år nyttet nesten dobbelt så mange som noe tidligere år. Sør for Stad hadde således Sildelaget og sildemelfabrikken 366 stkr. da fisket tok til, og nordenfor Stad kom der etter hvert i gang ca. 180 fartøyer, til dels temmelig store motorskip. I alt ble det til fabrikkene i Nord-Norge ført ca. $\frac{3}{4}$ mill. hl.

På grunn av de begrensede salgsmuligheter ble der i år saltet et noe mindre kvantum enn i fjor. Isesildeeksporten var betydelig mindre spesielt på Tyskland, og de enkelte fryserier fikk heller ikke på langt nær utnytte sine muligheter for leveranse av lakefrossen sild. Innenlandsomsetningen av sild viser også fortsatt nedgang.

Etter som silden seg så godt inn på fjordene i år hadde en håpet på et bra etterfiske, men der ble bare tatt noen ganske få, spredte, små fangster i Måløy- og Florø- og Bømlo-distriktet.

Under sildesesongen i år forekom der gledeligvis intet forlis med tap av menneskeliv. Der omkom imidlertid 2 mann ved uhell under land.

Vårsildfiskerne har nå hatt 2 magre år på rad. I fjor var det riktig nok værforholdene som ødela fisket, men sildeinnsiget var heller ikke da stort. De fleste garnfiskere kan vel neppe klare å holde det gående hvis det skal fortsette slik. Ingen kjenner sildens gang i havet sies der, men det synes som at en er inne i en periode med typisk »Nordafiske«. Så vidt en vet hadde Noregs Sildesalslag i år leiet en settegarnsfisker til forsøksfiske i Sogn og Fjordane, men en har inntrykk av at det var noe sent i sesongen, og resultatet ble ikke særlig lovende. Der bør imidlertid til neste år gjøres flere forsøk, for å finne drivverdige botnegarnsfelter i nordre distrikt og da fra sesongens begynnelse.

Der ble også i år foretatt nye forsøk med atomtrålen på storsildfeltet bl. a. av koperviksbåtene »Molli« og »Sjøgull«.

Etter sildeforskernes uttalelser har en grunn til å vente like stort sildeinnsig også til neste år, og en må derfor i god tid søke å ta de rådgjerder som er mulig for å hindre en avtakskrise som i år. Den daglige produksjonskapasitet ved sildoljefabrikkene på Vestlandet og Møre skal være ca. 160.000 hl, mer enn firedobbelt siden 1930. Fabrikkenes lagerkapasitet er også ganske betydelig forøket de senere år, men under et så rikt fiske som i år blir det dessverre ikke nok. Siste sesong har tydelig vist at sildefiskets framtid må baseres på sildemelfabrikkene, og en må derfor ha grunn til å sette store forhåpninger til de forskjellige forsøk som blir gjort for å få mest mulig ut av silden, f. eks. ved innvinning av limvannet og konservering av silden for lengre tids lagring ved nedlegging i silo. Silonedleggingen vil vel imidlertid neppe kunne få noen større betydning for neste sesong, og således neppe være av noen betydning med hensyn til å søke å avhjelpe en ny avtakskrise, og bygging av nye sildemelfabrikker vil bli både meget kostbart og ta alt for lang tid. Mer føring av silden til sildemelfabrikkene i Nord-Norge vil nok kunne hjelpe litt på avsetningen, men anleggelse av opplagsplasser for sild ute i sildedistriktene, spesielt i Sogn og Fjordane og Nordhordland for senere føring til sildemelfabrikkene, anses som den beste og snarreste utvei til å avhjelpe en liknende krise. Dette er et så pass viktig spørsmål at myndighetene må sørge for de nødvendige kvanta sement. Det blir ikke så svært meget som skal til, men jo flere opplagsplasser jo bedre for fiskerne og for landet. Ved å montere den av Karmøy-mannen Sven Older Jacobsen i vinter oppfunne sildepumpe på noen mindre båter som kan ambulere fra sted til sted, skulle lossingen kunne foregå i en fart, betydelige større sildemengder kunne oppfiskes, og driftstiden ved sildemelfabrikkene kunne derved forlenges, og landet skaffes mer hard valuta som det så sårt trenger. En har allerede mottatt 8 søknader fra Rogaland og Hordaland om sement til slike opplagsplasser og søknadene er etter avtale innsendt til Industridirektoratet for avgjørelse og eventuell belastning av kvoten til sildemelfabrikkene. Fra Sogn og Fjordane har en ennå ikke mottatt noen søknader, men en skulle anta at det også vil komme noen derfra.

Fiskeforekomstene blir vanligvis noe bedre under sildefisket, og slik ble det for så vidt også i år. Riktignok ble det vanlige seifiske i Rogaland en stor skuffelse. Der ble bare oppfisket ca. 400.000 kg mot ca. 1,4 mill. kg i fjor. I Hordaland var det derimot noe bedre for Espevær og Hisken. Aller best ble det dog i Sogn og Fjordane hvor der for Bremanger ble tatt meget gode seifangster. Avsetningsmulighetene var imidlertid dårlige, eksporten var liten og noen salting av betydning ble det ikke, og fisket måtte derfor stoppes i beste fisketiden i slutten av mars. Den eneste mulighet ble å levere til fiskemelfabrikk til en pris av

7 øre pr. kg, men denne pris ble nok dessverre ikke regningssvarende.

I likhet med i fjor ble det også i år et meget godt pigghåfiske under sildefisket i Måløy-distriktet, og avsetningen gikk bra. Håbrandfisket var ubetydelig, men tok seg noe opp i slutten av kvartalet.

På grunn av det dårlige vårsildfisket ble der større deltakelse i vårfisket etter hummer, i Rogaland og Hordaland. Om ikke fangstene kan sies å ha vært så svært store, har prisene vært tilsvarende gode. Salslaget har betalt opptil kr. 10,40 pr. kg.

Rekefisket har også vært meget godt i Nord-Rogaland i dette kvartal. Rekefiskerne i Kopervik-distriktet har således på de vanlige felter i Karmsundet og på Sletta i dette kvartal fisket ca. 35.000 kg, som for det meste er eksportert til England, og prisen har vært kr. 3,45 til fisker. En har for øvrig i Kopervik nå begynt å levere pillede reker, pakket i tiltalende cellofanposer i passende vekter. Rekeene blir etter pillingen frosset, og de første mindre partier er levert Oslo-markedet. Det har vist seg at rekeene holder seg meget pene, og en skulle anta at der burde være muligheter for slik eksport både til Sveits, Belgia og U. S. A.

Flere fartøyer fra distriktet reiste etter vårsildfisket på vårtorskfisket i Finnmark, noen også for å delta i flyndrefisket i Barentshavet. Noe snurrevadfiske i Nordsjøen har det så vidt en har kjennskap til ikke foregått.

Rasjoneringen av bygningsmaterialer til fiskeriformål har medført et ganske betydelig arbeid, og mange kommer reisende fra distriktet for å søke å sikre seg nødvendig tildeling. Til søknadsfristens utløp var der innkommet betydelig mindre søknader enn i fjor. Alle søknader på under 50 sekker sement og/eller 3 std. trelast og/eller 500 stk. murstein var som kjent uavhengig av søknadsfristen, men av slike søknader er der senere innkommet mange. Hvis en bare hadde kvote nok var saken grei, men slik det nå er blir det ikke tilnærmedelsesvis nok hverken for de aller mest trengende som overholdt søknadsfristen eller de mest nødvendige småsøknader. Aller verst er det med sement. En har således fått innsendt 10 til dels ganske store søknader fra slike som ble tildelt de øvrige bygningsmaterialer av fiskerikvoten for 1949, og som på grunn av sementmangelen da den ble frigitt, dessverre ennå ikke er kommet i gang med byggingen. Fra en søker i Sogn og Fjordane, Måløy Fiskehandel, er det således innkommet søknad om 3.000 sekker sement, mens en for hele Sogn og Fjordane bare har fått en kvote på 500 sekker. Fra slike søkere er det fra Hordaland innkommet søknad på i alt 1.850 sekker sement og fra Rogaland på 455 sekker, tilsammen 5.305 sekker. En synes det måtte være rimelig om en fikk tildelt en liten tilleggskvotestil disse søkere, og

en har allerede vært i forbindelse med fylkesforsyningsnemndene og Boligdirektoratet, foreløpig uten resultat.

Oreigningssaker. Av oreigningssaker har en dette kvartal bare hatt 1, nemlig en sak fra Herdla hvor en fisker ønsket å oreigne leiet grunn under beboelseshus og sjøhus.

Andre saker. Av andre saker en har arbeidet med i kvartalets løp nevnes en henvendelse fra en fisker på Gjessholmen i Herdla som søker myndighetene om et lån på kr. 16.000 til å flytte sitt beboelseshus og naust inn til Alvheim, hvor han og hans familie på 8 medlemmer kan for tidsrommet 1. april—30. juni 1950.

4. kvartal 1949/50.

Hermed skal jeg få avgi en kort beretning om fiskeriene i dette distrikt og virksomheten som fungerende fiskeriinspektør for Vestlandet for tidsrommet 1. april — 30. juni 1950.

Værforholdene har vært variable med en del kuling i løpet av kvartalet og det har vært til dels forholdsvis kaldt. Omstilling fra vinterdrift til vårdrift, og den vanlige vårpussing medførte som vanlig mindre deltakelse i fisket i begynnelsen av kvartalet.

De forskjellige fiskerier. Etter det storslagne sildefiske siste sesong håpet en at det skulle bli et godt forfangstsildfiske i distriktet i dette kvartal. Fra omkring midten av april 1950 foregikk der således litt forfangstsildfiske i Måløy-distriktet, og der ble også tatt noen små, enkle fangster i Bergens-distriktet og i Ryfylke-fjordene. Det ble imidlertid ingen fangster av betydning så det syntes som at der ikke var kommet inn noe forfangstsild av betydning til kysten.

Mussafisket har heller ikke vært særlig godt. Fra slutten av april og til mai ble der imidlertid tatt forholdsvis bra mussafangster i Nordfjord, Sunnfjord og Sogn og noe mindre i Sunnhordland og i Ryfylke. Fisken var av bra kvalitet og ble levert til hermetikkfabrikkene. I løpet av juni er der tatt en del mussa sammen med brisling.

Brislingfisket begynte i år den 30. mai kl. 24 etter at der hadde vært foretatt prøvefiske av 3 brislinglag, 1 for Rogaland, 1 for Sunnhordland, Midthordland og Hardanger og 1 for distriktet nord for Bergen, for å konstatere brislingens størrelse med henblikk på eventuell forkortning av fredningstiden, eller forlengelse av fredningen der fisken eventuelt skulle vise seg å være for liten. Fiskerne i distriktet var ikke særlig stemt for dette prøvefiske.

Det var dårlig vær den første fiskedagen så det ble ikke den fart i fisket som man hadde ventet seg. Det ble imidlertid tatt en del i

Sunnhordland og Sogn, hvor fangsten var meget oppblandet med mussa eller sild. Både i Ryfylke og i Nordfjord var fisket bagatellmessig. På grunn av mager og små fisk i indre Hardanger og indre Sunnhordland måtte fisket der stoppes inntil videre.

Brislingfisket på Vestlandet må sies å være det dårligste en har hatt på mange år, både hva kvantum og kvalitet angår. Best synes kvaliteten å ha vært i Ryfylke, men her har fisket vært det dårligste i manns minne. Forhåpentlig vil fisket ta seg noe opp når der blir åpnet igjen for fiske i Hardanger og Sunnhordland i august, men noe stort kvantum kan en nok ikke regne med.

Brislingfiskets lønnsomhet synes nå å ha nådd bunnen. Det kan ikke fortsette som nå med å ta brislingen på en årstid da den er både for liten og for mager. For brisling med mindre enn 7 pst. fettinnhold og med 40 pst. utkast får fiskerne en pris av kr. 5 pr. skjeppe. Kunne brislingen fått gå i fred til den ble feit nok og stor nok ville fiskerne fått kr. 15 pr. skjeppe. Det burde være innlysende at det ikke kan fortsette lenger på denne måten, og en har inntrykk av at der også blant fiskerne nå er en øket stemning for en revisjon av fredningsbestemmelsene. Både av hensyn til fiskerne og for landet som helhet, bør det derfor bli en forandring på dette forhold allerede til neste års fiske, og saken vil sikkert bli reist på Sild- og Brislingsalslaget's første representantskapsmøte.

Foranlediget av den meget dårlige pris på notmakrellen de senere år og de store omsetningsvansker en måtte regne med ved den frie og ukontrollerte import av makrell fra Sverige og Danmark, var der innkalt til møte av makrellfiskerne på Vestlandet i Haugesund den 11. april. Den store deltakelsen vitnet om den store interesse blant fiskerne for dette møte. Lønnsomhetsspørsmålet ble inngående drøftet. Direktør Nielsen fra Norges Makrellag S/L var til stede og redegjorde for situasjonen og svarte på forskjellige spørsmål. Et forslag om å gå ut av Makrellaget og danne sitt eget lag for Vestlandet ble nedstemt med et overveldende flertall, forslaget fikk bare 7 stemmer. For øvrig ble fra landnotfiskerne framsatt nytt krav om høyere pris og representasjon i Makrellagets styre, likesom der ble sendt inntrengende henstillinger til myndighetene om forhøyelse av prisen på tidlig-fanget makrell og å søke å få den frie import av makrell under salgslaget's kontroll. Ved senere forhandlinger med myndighetene oppnåddes en så pass ordning at makrellfiskerne fant å kunne begynne fisket.

Drivgarnsfisket etter makrell begynte i år forholdsvis tidlig. Den første fangst ble tatt på Sirahavet den 18. april, men fisket slo først til for alvor mot slutten av måneden og utviklet seg til et meget rikt fiske med fangster på opptil 15.000 stk. på turen. På grunn av de små

reguleringsmuligheter ble begrensning i fisket innført fra 19. mai 1950 og fisket har siden vært begrenset vesentlig ved dags- og ukesfangst, og kortere stoppordre for fiske enkelte dager når det var nødvendig. På tross av denne begrensning er drivgarnsfangstene gjennomsnittlig bedre enn i fjor, og en må ha grunn til å regne med et forholdsvis godt økonomisk resultat av makrellfisket i dette distrikt. Landnot- og snurpenotfisket har også vært forholdsvis bra i Nordre Rogaland og i Bømlo—Bremnes-distriktet i forhold til de senere år. Der står en del makrell i fjordene så en skulle ha håp om noe høstmakrell, som det ikke har vært på mange år.

Innenlandsomsetningen av makrell viser dessverre fortsatt tilbakegang. Eksporten av makrell har vært meget vanskelig, og på grunn av konkurranse med den svenske og danske makrelleksport har eksportprisen vært lav.

Produksjonen av frossenmakrell er i år bare ca. halvparten av fjorårets, mens der derimot skal være saltet et større kvantum mai—juni-fanget makrell enn forrige år. Der arbeides iherdig med å gjenvinne tidligere markeder og finne nye, spesielt i tropelandene. På grunn av liten tilgang på sild har det i år vært større avsetning av makrell til agn enn tidligere år.

Som vanlig på denne årstid har forekomstene av vanlig forsyningsfisk vært gode i hele distriktet, spesielt smålyr, småsei og torsk fanget på liner, garn og dorg og salgslagene har også i år til sine tider hatt vanskeligheter med omsetningen av lyr. Værforholdene har til dels vært hemmende.

På grunn av det mislige vårsildfiske siste sesong har deltakelsen i vårfisket etter hummer vært meget stor. Fangstene har ikke vært så særlig store, men prisen har vært forholdsvis god så resultatet for mange har likevel blitt bra.

Noe snurrevadfiske i Nordsjøen har det heller ikke forekommet dette kvartal. Snurrevadfiskeren Karl Hovden fra Karmøy, rustet seg også i vår ut for fiske i Barentshavet. Han hadde i år følge av 6 andre fartøyer fra Karmøy, hvorav 2 stk., m/s »Molly« og m/s »Sjøgull« av Kopervik, hadde med atomtrål og vanlig bunntål. Fisket i Barentshavet ble en meget stor skuffelse for samtlige fartøyer og resulterte i store tap for eierne. Derimot gjorde m/s »Molly« og m/s »Sjøgull« en forholdsvis bra tur med bunntålene på Tanasnaget.

Håbrandfisket har vært meget variabelt da fisken ikke synes å ha holdt seg på de vanlige felt. Værforholdene har til dels vært dårlige. Fisket tok seg godt opp fra begynnelsen av mai og ga gode fangster opptil 15.000 kg pr. tur til de som fant fisken. Jevnt over har imidlertid fisket vært mindre godt.

Bankfisket har også vært noe variabelt. Vær- og strømforholdene har til dels vært vanskelige og agnmangel har også gjort seg gjeldende på grunn av det dårlige sildefiske. Det har imidlertid vært tatt gode fangster av kveite og rundfisk på feltene ved Færøyene og Tampen, og Måløy har også dette kvartal fått bra tilførsler av pigghå fra de nærmeste banker.

Rekefisket i Egersund-distriktet tok seg godt opp og ga gode fangster fra slutten av april og ut mai måned, derimot dårligere i juni. Fiskernes Salgslag i samarbeid med et Olso-firma har i løpet av kvartalet begynt med hermetisk nedlegging av pillede reker. Ca. 50 kvinner er i arbeid med pillingen og fabrikken produserer opp til 1.600 kg på en dag. Produktet blir eksportert. Innenskjærsfisket etter reker i distriktet for øvrig har vært heller dårlig.

Sjølaksefisket har også vært dårlig og synes å bli mindre og mindre for hvert år.

Til torskefisket på Grønland er der fra distriktet utrustet 15 fartøyer, og fisket har vært godt til denne tid. Enkelte fartøyer hadde store vanskeligheter med å skaffe tilstrekkelig mannskap, men kom likevel ut.

Deltakelsen til årets islandsfiske var noe mindre enn i fjor, anslagsvis ca. 10 pst. Utvidelsen av den islandske sjøgrensen har i høy grad gjort det vanskeligere for de norske fartøyer. Deltakelsen av rene snurpere er betydelig mindre i år. Det har ikke vært noen mangel på nødvendig utstyr for flåten. Derimot har det vært meget vanskelig å skaffe tilstrekkelig besetning av fiskere og mannskap for øvrig til størsteparten av flåten, og enkelte fartøyer er av den grunn blitt en del sinket med avgangen.

Deltakelsen i årets sildetråling antas å bli god da det i år synes lettere med omsetningen. Der er solgt 100.000 kasser frossensild til Tyskland. Mange fartøyer er i skrivende stund gått på feltet, men fisket har til denne tid ikke vært noe særlig, men tar seg nok opp senere. Fryseriene i Stavanger, Kopervik og Haugesund vil få en travel tid utover med frysingen av silden, og leveransen kommer sikkert vel med da fryseriene under vintersildfisket ikke fikk utnytte sin kapasitet på lang tid nær.

Rasjonering av byggematerialer til fiskeriformål. Ved kontoret har en fortsatt hatt mer enn nok å gjøre med tildeling av materialer til fiskeribygging, og det synes ikke å ta ende med absolutt nødvendige småsøknader, og med den fra før alt for knappe tildelte kvote har det ikke vært så enkelt å forestå fordelingen. Verst er situasjonen for Sogn og Fjordane hvor en kun har fått tildelt 23 std. trelast, 500 sekker sement og 20.000 stk. murstein.

Merkeregistret. Der har i kvartalet vært meget arbeid med merke-registret og på grunn av de nye lovbestemmelser har en fått utskiftet en del tilsynsmenn som en har hatt meget vanskelig for å få de nødvendige registreringspapirer fra, så en skulle tro det nå skulle bli noe lettere.

Arbeidet ellers. En har vært til stede på årsmøtet i Sild- og Brislingsalslaget og Rogaland Fiskesalgslag og dessuten i et styremøte i Rogaland Fiskarlag og foretatt et par småreiser i forbindelse med fordelingen av bygningsmaterialer.

Av saker om oreigning etter jordlovens § 71 har en i kvartalet avgitt uttalelse i bare en sak fra Askvoll i Sogn og Fjordane, hvor styret for gamleheimen nektet å selge sjøtomt til et påtenkt foredlingsanlegg.

Spørsmålet om nedleggelse av stormvarselstasjonene er ferdigbehandlet. Fylkesfiskarlagene var enig i nedlegging av samtlige stasjoner unntatt Kvitsøy. For øvrig har en hatt en del mindre saker, som uttalelser om søknader fra forskjellige kommuner om fritakelse for valg av fiskenemnder, klare retningslinjer for tildeling av ekstrarasjoner til fiskerne, og avgiftsfri bensin til hjelpere under sildefisket m. m.

BERETNINGER

FRA FISKERIINSPEKTØREN PÅ SKAGERAKKYSTEN, L. E. BUVIK.

1. kvartal 1949/50.

Fiskeriene i dette distrikt har stort sett gitt pene resultater.

Makrellfisket har pågått uten stans gjennom hele kvartalet, dog således at dette fiske nå ved kvartalets slutt er i sterkt avtagende. I juli 1949 var det bra forekomster av makrell ute i Skagerak ned over mot Danskekysten, og en ventet seg et større snurpenotfiske der, men på grunn av omsetningsvanskeligheter måtte Norges Makrellag henstille til snurpenotfiskerne å stanse dette fiske fordi der var fullstendig nok av storfallen makrell oppunder kysten til å dekke det totale markedsbetov.

På Sørlandet ble der i august—september truffet store forberedelser for trålfiske etter brisling ved Skagen. Et ganske anseelig antall småtrålere lå klar til å gå ned til Danskekysten omkring 20. september, men så kom der melding om at hermetikkfabrikkene vanskelig ville kunne ta imot trålfanget brisling, slik at fiskerne måtte legge om og fordele seg på andre fiskerier, så som trålfiske etter reker og snurpenotfiske etter makrell. Der var stillet store forventninger til nevnte trålfiske etter brisling, og skuffelsen over at forhåpningene ikke slo til var ganske stor.

For øvrig kan i korthet sies at trålfisket etter reker, hummerfisket og de vanlige skjærgårdsfiskerier har hatt et normalt forløp etter årstiden.

For så vidt angår situasjonen for øvrig vedkommende fiskeriene i dette distrikt bemerkes at byggingen av kjøleanlegg i Kristiansand S. og Arendal går sin gang, og at der også arbeides videre med de øvrige planer for nye fryse- og kjøleanlegg i distriktet.

Den 24. juli besøkte jeg etter innbydelse et fiskerstevne på Spangereid for å delta i 40-års jubileum for Spangereid, Austad og Sør-Audnedal fiskerlag. Jeg holdt herunder et foredrag om aktuelle fiskerispørsmål, og fiskerne deltok ivrig i den etterfølgende diskusjon.

Foruten forskjellige småreiser for øvrig i distriktet tør nevnes at jeg i begynnelsen av september overvar Norges Fiskarlags landsmøte i

Trondheim, og i slutten av september deltok jeg i forhandlingene om ny fiskeriavtale med Sverige, i Oslo.

For øvrig har undertegnede deltatt i en rekke konferanser og møter sammen med representanter for fiskerorganisasjonene i distriktet for å behandle og løse forskjellige spørsmål av lokal art.

Ved kontoret har arbeidet gått kontinuerlig, og der er fra kontorets side ydet råd og veiledning til de mange i bedriften interesserte som har henvendt seg hertil.

2. kvartal 1949/50.

Herved tillater jeg meg å gi en kort oversikt over fiskerivirksheten i dette distrikt i ovennevnte kvartal.

Makrellfisket som ble betraktet som helt avsluttet ved oktober måneds utgang, har vist seg å bli et kvantitativt rekordårsfiske.

Trålfisket etter brisling ved Skagen ble på grunn av omsetningsvanskeligheter og fangstbegrensning langt mindre betydningsfullt enn en hadde ventet det etter den gode start i fjor. Dessuten har jeg hørt erfarne fiskere uttale at brislingforekomstene i Skagerak i 1949 heller ikke var så store som i fjor.

Hummerfisket har stort sett — tross det urolige vær — gitt et ganske bra fangstutbytte i kvartalets løp. Til en begynnelse så det nokså misstrøstig ut med omsetningen, men forholdene har etter hvert bedret seg, og ved kvartalets slutt har eksporten av hummer pågått gått upåklagelig etter at visse prisreduksjoner var foretatt.

Rekefisket i Den norske renne har stort sett vært hemmet av urolig, til dels stormfullt vær, mens en nå og da har fått en del reker inne ved kysten.

De vanlige skjærgårdsfiskerier har stort sett artet seg normalt gjennom hele kvartalet, men en merker visse omsetningsvanskeligheter som følge av alment bedrede mattilførsler.

I Oslofjorden har der vært et forholdsvis bra fjordsildfiske, men det har gjennomgående vist seg vanskelig å bli av med silden til regningssvarende priser på hjemmemarkedene. Salgsorganisasjonen Fjordfisk S/L har fra tid til annen måttet regulere tilførselen ved begrensning av fisket. Da dette vel neppe tør sies å være noen ideell løsning av problemet, anser en det meget ønskelig at der blir åpnet eksportmuligheter for denne sild, slik at dette fiske virkelig kunne bli lønnsomt for landsdelen. En antar nemlig at fiskerne med det nye hjelpemiddel, ekkoloddet, framtidig vil bli i stand til å fange langt større sildemengder omkring Oslofjorden enn hittil, så det må nå sies å være et påtrengende behov for ytterligere salgsmuligheter gjennom eksport.

Ved kvartalets slutt har fiskerne i stor utstrekning vært beskjeftiget med forberedelsene til vintersildfisket, og på grunn av den bedrede redskapssituasjon vil i år flere av sørlandsfiskerne også komme til å delta i storsildfisket med dryvgarn, hvilket de hittil har vært avskåret fra på grunn av vanskelighetene med å få anskaffet seg slike redskaper.

Salgsorganisasjonene Skagerakfisk S/L, Norges Makrellag S/L og Fjordfisk S/L har i løpet av 1949 stort sett hatt et rolig og godt arbeidsår, og der er i alle disse tre lag foretatt så vel organisasjonsmessig som kontorteknisk utbedring. I det store og hele er det etter de uttalelser jeg har hørt også stort sett fiskernes oppfatning at lagene nå makter sine oppgaver meget bra.

I kvartalets løp har jeg deltatt i en rekke fiskermøter i Østlandske Fiskeriselskap og Oslofjordens Fiskerlag samt i forskjellige lokalforeninger, hvor spørsmål av faglig art har vært drøftet. I flere tilfelle har jeg herunder holdt innledende foredrag, dels av opplysende art, dels som innledning til diskusjon om aktuelle saker. Som Statens kontrollør for Skagerakfisk S/L og Fjordfisk S/L har jeg også deltatt i disse organisasjoners styremøter og herunder forsøkt best mulig å medvirke til å bilegge indre uoverensstemmelser o. l. som jo til sine tider nokså naturlig kan dukke opp.

Etter innbydelse av Rotaryklubbene i Kristiansand S. og Flekkefjord har jeg i løpet av kvartalet holdt et par foredrag om aktuelle problemer i fiskerinæringen, og herunder har jeg iaktatt stor interesse fra disse hold for fiskerinæringen i sin helhet og for det arbeid som går ut på å skape best mulige forhold i denne næringsgren.

På Norges Makrellags representantskapsmøte i desember 1949 framla jeg som formann i den av laget nedsatte nemnd forslag til modernisering og forandring av dette lags vedtekter. Stort sett ble dette forslag vedtatt av lagets representantskap, og de nye vedtekter ble allerede ved kvartalets slutt sendt Fiskeridministrasjonen til godkjenning.

Ved kontoret er der behandlet en rekke saker hvorav bl. a. tør nevnes statistikkbearbeidelse, behandling av en rekke materialsøknader til fiskeriformål og der er besvart en rekke forespørsler av faglig art for øvrig. Dessuten har undertegnede i desember fungert som sensor ved avslutningen av det avholdte navigasjonskurs på Flekkerøy, hvor resultatene må betegnes som meget gode.

3. kvartal 1949/50.

Hermed framkommer en kort oversikt over fiskeriene og virksomheten i dette distrikt i tiden 1. januar til 31. mars.

Dette tidsrom har som vanlig vært preget av distriktets deltakelse i vintersildfiskeriene.

På grunn av den bedre redskapssituasjon hadde atskillige av distriktets sildefiskere kunnet anskaffe seg drivgarn, og allerede i januar 1950 dro disse fiskere oppover til Vestlandet for å delta i drivgarnsfisket. Nevnte måned ble for øvrig av den største del av fiskeflåten som skulle delta i settegarnsfisket på Haugesunds-feltene og ved Egersund, benyttet til klargjøringsvirksomhet for fisket.

Deltakelsen fra dette distrikt i vintersildfiskeriene øket i år, slik at antallet herfra anslåes til noe over 200 skøyter. — Dessverre ble utbyttet av årets vintersildfiskerier ikke så bra som en kunne ha ønsket det. De fiskere som herfra deltok i drivgarnsfisket i januar og senere i settegarnsfisket omkring Haugesund, avsluttet sitt fiske med forholdsvis bra resultater, mens den store del av flåten herfra som bare deltok med settegarn og da vesentlig i Egersund-distriktet, kun fikk ujevne, helst små fangster og et sluttresultat som nærmest må betegnes som problematisk.

Som sedvanlig merktes en del sild under land i begynnelsen av mars også oppunder Skagerakkysten, og hjemmeværende småbruk utrustet med sildegarn fikk da en del fangster på kyststrekningen mellom Farsund og Langesund. Imidlertid ble kvantaene for små til å iverksette noen regulær eksport, men det kom for meget for de innenlandske markedene. Omsetningsforholdene ble derfor vanskelige, fisket måtte endog stoppes et par dage, men etter hvert bedret forholdene seg, og fra Oslofjorden lyktes det å få sendt noen jernbanevognlaster sild til de tyske vestsoner.

En fiskemel- og sildoljefabrikk av passende dimensjoner på Skagerakkysten ville antakelig ha kunnet bevirke at det kunne ha vært fisket en del vintersild på Skagerakkysten.

Om fangst- og værforholdene i selve distriktet for øvrig kan anføres, at bortsett fra en del uværshindringer i begynnelsen av januar, i begynnelsen av februar og i midten av mars, kunne de vanlige kyst- og skjærgårdsfiskerier drives kontinuerlig.

Reketrålfisket så vel ute på Revet som inn under kysten ga kontinuerlig ganske bra resultater, og rekene har gått villig unna for eksport til Storbritannia og Sverige.

Det vanlige skjærgårdsfisket ga også relativt gode resultater, og særlig februar og mars måneder var torskefangstene tilfredsstillende. Torsken og de øvrige fiskesorter av torskefamilien solgtes bra unna på innenlandsmarkedene.

Stort sett må resultatene av de vanlige skjærgårdsfiskerier innenfor distriktets grenser i det forløpne kvartal betegnes som gode.

Om virksomheten for øvrig innen fiskerinæringen i dette distrikt kan anføres at værforholdene i kvartalets løp lå slik an at byggevirk-

somheten ved Kristiansands Kjøleanlegg A/S måtte innstilles og utsettes til senere ut på våren, idet vekselvis regn og frost umuliggjorde en forsvarlig takteknig på dette anlegg. Ved kvartalets slutt er imidlertid arbeidet gjenopptatt, og en håper at dette anlegg kan bli bygget ferdig i løpet av inneværende år. I Arendal har grunnarbeidene til det nye kjøleanlegg og kaiutbyggingen i forbindelse med dette pågått kontinuerlig. For så vidt angår fryse- og kjøleanlegg for øvrig i dette distrikt, har det fortsatt vært arbeidet for planlegning av slike anlegg i Flekkefjord, Farsund, Langesund, Tønsberg og Fredrikstad.

Av aktuelle fiskerispørsmål og problemer som har vært fremme til drøftelse og behandling i kvartalets løp, kan nevnes:

Importen av dansk fisk består vesentlig av torsk til Oslo og Østlandet for øvrig. Denne import har vakt stor uro blant distriktets fiskere, idet importen straks skapte omsetningsvanskeligheter og sterk frykt for ytterligere omsetningsvanskeligheter i framtiden, — helt fra frilistene åpnet adgang til samme import.

På alle de fiskermøter hvor denne sak har vært oppe til behandling, har fiskerne gitt uttrykk for at de ikke mener å ville legge hindringer i veien for en rimelig import av dansk levende torsk til de tider og i den utstrekning behovet måtte tilsi det.

De konkrete krav fiskerne har formulert i de mange møter hvor denne sak er blitt behandlet, er at Råfiskloven gis et tillegg slik at de lovbeskyttede organisasjoner også får kontrollen med importen av fersk fisk fra utlandet.

Vestfold komité for Skagerakfisket. Ved slutten av forrige år opprettet tiltakskomiteen i Vestfold, i samarbeid med fylkesmann Torp samme sted inspirert av et foredrag som direktør Rollesen hadde holdt i Tønsberg Rotaryklub, en komité som særskilt skulle ha i oppdrag å undersøke om der kunne gjøres noe for å bedre forholdene for fiskeriene i Skagerak, med særlig henblikk på å øke fiskets utbytte for Vestfold. Denne komité som alt overveiende består av representanter for andre næringer enn fiskeriene, har i kvartalets løp holdt flere møter hvor så vel fiskerorganisasjonenes representanter som undertegnede har møtt, for i fellesskap å drøfte mulige slike tiltak. Under de forskjellige møter har komiteen sterkt presisert at den utelukkende tar sikte på å støtte tiltak som fiskerinæringen selv ønsker fremmet, og at slike tiltak skal skje i samarbeid med fiskerinæringens representanter. De mest nærliggende tiltak komiteen i kvartalets løp har ment å burde konsentrere seg om, er på forskjellige måter å skaffe midler til veie for en ytterligere utforskning av sildeforekomstene i Skagerak, eventuelt å bygge en mindre fiskemel- og sildoljefabrikk på et høvelig

sted for Skagerakkystens sildefiskere og sluttelig søke å aktivisere arbeidet med distriktets fryseri- og kjøleanleggsplaner.

Jeg er av den oppfatning at det tør være mulig at denne komité kanskje kan tilføre fiskerinæringen på Skagerakkysten enkelte positive tiltak, og jeg tør anbefale at komiteens virksomhet blir fulgt med oppmerksomhet også av Fiskeriadministrasjonen.

Fiskernes salgs-organisasjoner i distriktet har stort sett hatt jevn framgang i sitt arbeid. Fjordfisk S/L har for å fremme mulighetene for en effektiv fangstutnyttelse av sildeforekomstene i Skagerak i kvartalets løp gjennom undertegnede innledet forhandlinger med den flytende sildoljefabrikk »Clupea« for om mulig å få dette fartøy plasert på et høvelig sted på Skagerakkysten i høstmånedene.

Brenselolje for norske fiskere i danske havner. Dette spørsmål har også i kvartalets løp vært behandlet av undertegnede i samråd med fiskerorganisasjonene, og det er å håpe at denne sak kan bli løst slik at våre fiskere som anløper danske havner, kan få brenselolje der mot at de danske fiskere, som eventuelt anløper norske havner, på liknende måte kan forsynes med brenselolje her. Saken er av stor betydning for de av dette distrikts fiskere som driver snurpenotfiske etter makrell og trålfiske etter sild og brisling i den sydøstlige del av Skagerak oppunder danskekysten.

Reiser. I kvartalets løp har jeg besøkt årsmøtene i flere lokale fiskerlag og likeledes deltatt i de økonomiske lags representantskapsmøter som ble avholdt i løpet av mars måned. I alt er medgått 30 døgn til reiser i det forløpne kvartal.

Ved kontoret har arbeidet med tildelingen av materialer til fiskerinæringen lagt beslag på adskillig oppmerksomhet. Likeledes det øvrige kontorarbeid med korrespondanse, saksbehandling av diverse presserende saker som har foreligget til uttalelse, dels fra administrasjonen og dels fra fiskerorganisasjonene, likesom arbeidet med merkeregistret har pågått kontinuerlig.

Som normalt har arbeidsforholdene vært relativt gode i dette kvartal, idet jo en meget stor del av distriktets fiskere har vært fraværende under vintersildfiskeriene på Vestlandet, slik at den store søkning som kontoret ellers har i årets 3 øvrige kvartaler av fiskere, har vært forholdsvis liten. Reisevirksomheten har imidlertid nå som ellers bevirket et forsert kontorarbeid i de perioder i kvartalet hvor undertegnede har hatt anledning til å være til stede på kontoret.

Der foreligger ved kvartalets utløp allerede en rekke krav om ytterligere reisevirksomhet i forbindelse med fiskerorganisasjonenes årsmøter og representantskapsmøter og likeledes krav om å besøke en rekke fiskerlag som foredragsholder når det gjelder aktuelle fiskerispørsmål.

4. kvartal 1949/50.

Hermed framkommer en kort oversikt over fiskeriene og virksomheten i dette distrikt i tidsrommet 1. april til 30. juni 1950.

Makrellfisket, distriktets hovedfiske, ble i år imøtesett med en viss engstelse, idet en på forhånd var klar over at en under dette fiske ville komme opp i omsetningsvanskeligheter, ikke minst på grunn av tegn til svikt på eksportmarkedene, så vel hva fersk som hva frossen makrell angår.

På Østlandske Fiskeriselskaps årsmøte i Sandefjord i midten av april 1950 og også på Oslofjordens Fiskerlags møte i Fredrikstad, ble lønnsomhetsspørsmålet for kommende makrellfiske inngående drøftet. Det ble fra disse to representantskapsmøter sendt inntrengende og alvorlige henstillinger til statsmyndighetene om gjennom prisreguleringer og eksportordninger å søke sikret en rimelig lønnsomhet i årets makrellfiske. Gjennom forhandlinger mellom makrellfiskernes representanter og statsmyndighetene i Oslo oppnåddes også en så pass tålig ordning at makrellfiskerne fant å kunne sette i gang fisket.

Makrellfisket begynte i år forholdsvis tidlig, første fiskedag var 14. april.

Drivgarnsfisket slo straks bra til så vel på Vestlandet som på Sørlandet og etterhånden også oppover Skagerakkysten, slik at der allerede omkring midten av mai var blitt ilandbrakt ca. 2½ mill. kg makrell.

Da reguleringsmulighetene i år ikke på langt nær var så store som i de foregående år — idet en ikke kunne regne med synderlig store kvanta makrell til frysning — måtte Norges Makrellag S/L allerede fra dette tidspunkt iverksette begrensning i fisket. Makrellfisket har siden midten av mai kontinuerlig vært begrenset ved tiltak av forskjellig art, vesentlig da ved dags- og ukelangst-begrensning, dels ved kortere stoppordre-tiltak for enkelte fangstdøgn, når opphopningen av fangstkvantaene gjorde dette absolutt nødvendig.

Tross denne begrensning er de oppfiskede kvanta drivgarnsmakrell på Vestlandet og Sørlandet større enn foregående år. Da prisene for drivgarnsmakrellen i denne tid antas å bli forholdsvis gode, tør det også regnes med at det økonomiske resultat blir tilfredsstillende for de drivgarnsfiskere som deltok i dette tidsrom på Vest- og Sørlandet.

Også på Skagerakkysten og i ytre Oslofjorden merktes etter hvert

store forekomster av makrell. Da fisket på denne del av kysten for drivgarnsfiskernes vedkommende kom temmelig sent i gang, og driverne der for det meste fikk sin drift begrenset på grunn av omsetningsvanskelighetene, ble fangstutbyttet her på langt nær så stort som det kunne ha vært dersom forholdene hadde tillatt et ubegrenset fiske. På tross herav er det oppfiskede kvantum drivgarnsmakrell på Skagerakkysten og i Oslofjorden gjennomgående høyere enn i 1949, men på grunn av lavere priser, kan det neppe sies at det økonomiske resultat for drivgarnsfiskerne i disse distrikter er særlig tilfredsstillende.

Dorgefisket som delvis foregår på kyststrekningen fra Farsund til svenskegrensen, falt inn omtrent samtidig med drivgarnsfisket på Skagerakkysten, det vil si de første dagene av mai. Dorgerne kom således praktisk talt gjennom hele mai og juni inn under fangstbegrensningsbestemmelsene, slik at det oppfiskede kvantum dorgemakrell er adskillig mindre enn forrige år. Også snurpenot- og landnotfisket har i mai- og juni-sesongen gitt mindre resultater enn forrige år. Nå i de siste dager av juni ser det ut til at fisket med disse redskaper har tatt seg opp, og i øyeblikket ser det ut til at en kan regne med bra fangster framover i juli for disse to redskapsgrupper.

Innenlandsomsetningen av makrell har i år kanskje bedre enn for de øvrige fiskesorters vedkommende holdt seg relativt bra oppe, og nedgangen i kvantumet for mai- og juni-sesongen på innenlandsmarkedene er i forhold til 1949 ikke synderlig mer enn ca. 10 pst.

I likhet med eksporten av fersk fisk for øvrig har også eksporten av fersk makrell vært meget vanskelig. Konkurransen med den svenske og danske makrelleksport har trykket prisene, slik at det eksporterte kvantum av fersk iset makrell har gitt mindre lønnsomme priser til fiskerne.

Det er i år produsert mindre enn halvparten av foregående års frossen makrell-produksjon. Årsaken hertil ligger i at der på hovedmarkedene for denne vare ligger adskillig makrellhermetikk fra forrige års produksjon som ennå ikke er solgt. Det arbeides imidlertid stadig for å finne nye markeder for frossen makrell, og det ville være å håpe at disse bestrebelse snarest vil bringe effektive og positive resultater.

Det er i år saltet et større kvantum mai—juni-fanget makrell enn forrige år. For så vidt denne vare angår, arbeides det også iherdig med å gjenvinne tidligere markeder og finne fram til nye, spesielt i tropelandene, hvor saltmakrellen skulle være vel egnet for salg.

Når det gjelder anvendelsen av makrell til agn tør nevnes at en i år har funnet større avsetning til dette formål enn tidligere. Årsaken til dette er at det i år har vært mangel på sild til agn, særlig på Møre.

Levering av makrell til hermetikk, røkning o. l. er omtrent som foregående år inntil 30. juni 1950.

Brislingfisket i Oslofjorden må betegnes som en del under et middelårsfiske. Pr. 30. juni 1950 antas oppfisket ca. 80.000 skjepper brisling, hvorav godt og vel 50.000 i indre Oslofjord og da vesentlig i Bundefjorden. Brislingen i Oslofjorden har gjennomgående vært stor. Ved kvartalets utgang inntrådte en stans i fisket. De mange vestlandslag som deltok i indre Oslofjorden dro da hjemover, mens de fleste østlandslag ennå ligger på fangstplassene, eller delvis på sine hjemsteder.

Rekefisket på Revet utenfor Sørlandet har vært noe varierende, mens kystfisket — særlig på Skagerakkysten og Østlandet — må betegnes som jevnt og godt. Eksportforholdene for reker til Storbritannia, Frankrike og delvis også til Sverige har ligget bra an. Prisene har holdt seg oppe for denne vare.

Fjordsildfisket har vært noe mindre enn i fjor, men kvaliteten har vært meget bra. En del av fjordsilden fant man avsetning for på de tyske markeder.

Det vanlige skjærgårdsfiske har også i kvartalets løp gitt relativt gode resultater. Dette fiske kan betegnes som normalt etter årstiden.

Revfisket etter torsk i Nordsjøen er så smått begynt i de siste dagene av juni, men det er ennå for tidlig å uttale noe om hvorledes dette fiske vil komme til å arte seg i år.

Om virksomheten for øvrig innen fiskerinæringen i dette distrikt kan anføres at værforholdene i kvartalets løp har ligget bra an, slik at byggevirkosomheten ved Kristiansands Kjøleanlegg A/S har kunnet gjenopptas. Arbeidet der foregår nå planmessig. Likeså pågår arbeidene med det nye kjøleanlegg i Arendal. For så vidt angår fryse- og kjøleanleggene i dette distrikt for øvrig kan anføres at der siden mai måned har pågått forhandlinger mellom Kragerø Kommunale Kjølelager og Makrellaget samt Skagerakfisk S/L om overtakelse av sistnevnte anlegg, det vil si slik at de hernevnte fiskerorganisasjoner overtar anlegget fra Kragerø kommune og utbygger dette anlegg effektivt. Forhandlingene pågår, men det foreligger i dette øyeblikk ikke noe endelig resultat.

Av aktuelle fiskerispørsmål og problemer som har vært fremme til drøftelse og behandling i kvartalets løp kan i første rekke nevnes:

Importen av fersk fisk fra utlandet foranlediget en meget inngående debatt på Østlandske Fiskeriselskaps årsmøte i Sandefjord i april og likeledes på Oslofjordens Fiskerlags årsmøte i Fredrikstad også i april. Fra disse årsmøter ble det sendt Regjeringen en inngående redegjørelse for fiskernes syn på dette spørsmål med krav om at Råfiskloven gis et tillegg, slik at de lovbeskyttede organisasjoner også får kontrollen med importen av fersk fisk fra utlandet.

Makrellomsetningen i indre Oslofjord foranlediget adskillig debatt

i dette forløpne kvartal i distriktets fiskerorganisasjoner. Undertegnede har etter oppdrag av Fiskeridirektoratet søkt å opptre som mekler i den pågående strid. Den 9. mai 1950 deltok jeg i et møte mellom Norges Makrellag S/L, Fjordfisk S/L og representanter for Fiskernes Salgslag i Oslo, hvor en overenskomst ble istandbrakt mellom partene om makrellomsetningen i indre Oslofjorden.

Forbausende nok ble denne overenskomst som ble tiltrådt av representantene for Fiskernes Salgslag i Oslo forkastet av et medlemsmøte i Fiskernes Salgslag i Oslo den 10. juni. Saken ble imidlertid gledeligvis den 8. juli ordnet i minnelighet etter at representanter for Norges Makrellag S/L og Fjordfisk S/L denne dag hadde et fellesmøte med Fiskernes Salgslag, Oslo, hvor saken ble drøftet og hvor Fiskernes Salgslag i Oslo da godtok forliket av 9. mai med tilføyelse av at Norges Makrellag og Fiskernes Salgslag, Oslo, i fellesskap skulle ta opp forhandlinger med myndighetene om fastsettelse av høyere og mer rimelige priser til fiskerne for den makrell som fanges i indre Oslofjorden.

Regler til forebygging av kollisjoner og redskapsskade under drivgarnsfiske etter makrell i de vestlige og nordlige deler av Skagerak.

I årene etter krigen har det forekommet en rekke kollisjoner under drivgarnsfisket etter makrell i Skagerak mellom handelsflåtens fartøyer og de utsatte garnlenker. Dette forhold foranlediget at Østlandske Fiskeriselskap, på min foranledning, opptok spørsmålet om å søke revidert de gjeldende regler av 18. mars 1929 mellom de norske og svenske drivgarnsfiskere for så vidt dette forhold angår. Det ble tidligere i vår — fra norsk så vel som fra svensk side — oppnevnt representanter som i fellesskap skulle revidere de gamle regler med sikte på å få fastsatt i praksis brukbare nye regler, som skulle kunne skape bedre forhold på området. Undertegnede ble valgt som leder for det norsk-svenske fellesutvalg angående denne sak, og utvalget trådte sammen til behandling av saken under Østlandske Fiskeriselskaps årsmøte i Sandefjord i midten av april 1950. Her ble en da enig om sålydende nye regler til forebygging av kollisjoner og redskapsskade under drivgarnsfisket etter makrell i de vestlige og nordlige deler av Skagerak:

§ 1.

Setning av garn påbegynnes ikke tidligere enn 1 — en — time før solnedgang.

§ 2.

Inntil omtrent 15 nautiske mil av Norske-kysten settes garnene i sydøstlig og nordvestlig retning mest mulig med vinden og der utenfor etterhånden mer og mer i sydlig og nordlig retning med vinden.

§ 3.

Når vedtatt signal for setning er gitt, og setning av garn er begynt, skal plass for normal garnlenke respekteres.

§ 4.

Når setning begynner, settes halv fokk, og om storseil benyttes, gis halsen opp. — Er masten nedlagt, heises en ballong, kurv eller liknende signal på mesanmasten eller på annen synlig måte.

§ 5.

Garnlenken markeres på følgende måte:

Ved første ende av garnlenken en bøy med 1,5 til 2 meter lang stang med ett eller to hvite lys og ett flagg av passende størrelse.

Ligger båten ikke fast i garnlenken, settes en tilsvarende bøy også i siste ende av lenken.

For øvrig markeres garnlenken med en blåse på minst hvert 15. garn.

§ 6.

Under driving skal båten så vidt mulig ligge fast i garnlenken eller så nær denne som mulig og føre de i styringsplakatens § 9 b og k bestemte lanterner og signaler.

§ 7.

Når et fartøy nærmer seg, blusses (om natten) eller vinkes (om dagen) gjentatte ganger til den siden som vender fra garnet.

Bluss tenes ikke før det er absolutt nødvendig.

Når en har trukket sine garn og går mot land, skal den største forsiktighet utvises overfor garn som ennå er i sjøen, så skade på andres redskaper unngås.

§ 8.

Oppstår under driving frykt for sammenvikling av to eller flere fartøyers redskaper, tilkjennegis dette med fire korte støt i tåkelur eller fire korte bluss eller på annen effektiv måte.

§ 9.

Oppstår tvist om skade på fiskeredskaper mellom norske og svenske fiskere, og disse ikke kan enes, avgjøres tvisten av en voldgiftsrett bestående av en fra vedkommende svenske og en fra vedkommende norske båtlag oppnevnt voldgiftsmann og en tredje mann valgt av disse. Kan de ikke enes om tredje mann, velges denne ved loddtrekning mellom de to foreslåtte.

§ 10.

Disse regler trer i kraft så snart de er blitt godkjent av Svenska Västskustfiskarnas Centralförbund, Østlandske Fiskeriselskap og Oslofjordens Fiskerlag.

§ 11.

Oppsigelse av overenskomsten eller forslag til endringer i denne må gjøres innen 1. januar, etter at oppsigelse eller forslag til endringer er vedtatt i de respektive lands i overenskomsten interesserte fiskerorganisasjoner.

Disse regler ble allerede i april og mai 1950 godkjent så vel av Svenska Västskustfiskarnas Centralförbund som av Østlandske Fiskeriselskap og Oslofjordens Fiskerlag.

Bensinavgiftsfondet til fremme av fiskeribedriften på Skagerakkysten, i hvilket fond undertegnede sitter som styreformann, foretok den 29. juni 1950 utdeling av årets rentemidler.

Av disse ble Stavern Fiskerlag, Stavern, tilstått som bidrag til et fiskernes hus i Stavern, kr. 1.200, dernest ble Finansutvalget for fiskarsoga for Agderfylkene tilstått som bidrag til utgivelsen av en fiskerihistorie for dette distrikt, kr. 1.000. Videre ble Oslofjordens Fiskerlag, Fredrikstad, tilstått som bidrag til innkjøp av et filmapparat kr. 1.000, og Thorvald Hansen, Langøy, Spind pr. Farsund, ble tilstått som bidrag til utbygging av molo på Langøy kr. 350, mens Hitrøy Fiskerlag, Kirkehavn, ble tilstått som bidrag til oppmudring av havnen i Vågen kr. 500. Sluttelig ble Østlandske Fiskeriselskap, Kristiansand S. tilstått som bidrag til innkjøp av et filmapparat kr. 1.000. Tilsammen ble det altså i år fra dette fond ydet som bidrag til fremme av fiskeribedriften på Skagerakkysten kr. 5.050, som utgjør det disponible rentebeløp for i år.

Vestfolds komité for Skagerakfisket. Også i inneværende kvartal har undertegnede deltatt i møter med denne komité. På disse møter har det vesentlig vært drøftet de i min foregående kvartalsberetning nevnte tiltak for å undersøke og videreføre planene om å bygge en mindre fiske- mel- og sildoljefabrikk på et høvelig sted på Skagerakkysten, samt tiltak for å søke og aktivisere arbeidet med distriktets fryseri- og kjøle- anleggsplaner.

Reiser. I kvartalets løp har jeg besøkt årsmøtene i Østlandske Fiskeriselskap, Oslofjordens Fiskerlag, Skagerakfisk S/L og Fjordfisk

S/L. Utenom disse reiser er foretatt en vanlig inspeksjonsreise i den vestre del av distriktet, og i dagene 15.—21. juni 1950 deltok jeg i den nordiske fiskerikonferanse i Lysekil i Sverige. I alt er medgått 29 døgn til reiser i det forløpne kvartal.

Ved kontoret har arbeidet med tildeling av materialer til fiskeribygging fortsatt. Særlig har arbeidet med merkeregistret, som jo nå på grunn av de nye lovbestemmelser er under omlegning, krevet betydelig arbeid. Som vanlig under makrellfisket i Skagerak har det forekommet kollisjoner med redskapstap som følge. I disse saker har undertegnede som tidligere fungert som mekler for å få skadeserstatningene oppgjort i minnelighet.

